Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 31. szám. Szombat, február 1.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Jósef-körut 15.
Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.
Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Hepp, hepp!

Budapest, január 31.

(v.) Tegnap óta tudok valamit, amit tegnapig sohse hittem volna: azt, hogy kozmopolita vagyok. Még pedig zsidó voltomnál fogva vagyok az. Különben még sok egyéb is vagyok. Példának okáért telitve vagyok felekezeti türelmetlenséggel; s e tulajdonságomnál fogva bántja a szememet, hogy kereszt van a magyar szent koronán, kettős kereszt az ország cimerében és Mária-kép a Szent-István birodalma lobogóján. Továbbá szerénytelen, sőt prepotens is vagyok, mert a zsidók számára külön kiváltságot kivánok. Aztán radikális felforgató is vagyok, mert államositani kivánom a katholikus iskolát, ami még csak hagyján, de szekularizálni is akarom a katholikus egyház vagyonát. Ime, ennyi temérdek gonoszság van az én rovásomon, sőt nemcsak az enyémen egyedül, hanem velem együtt mindenkién, aki magyar létére azon a zsidó hiten él, amely édes szülőanyja volt a kereszténységnek.

Aki ezt a vádiratot a nagy nyilvánosság előtt megszerkesztette, az az erős pennáju és komoly férfi nem kisebb legény, mint Bartha Miklós. Akit én Miklós mesternek mertem valamikor szólitgatni s aki engem irótársának és barátjának mondogatott hajdanán. Most már nyilván vége köztünk mindennek. Mert hogy egy magyar ur, aki születésénél fogva magyar, születésénél fogva hazafi, születésénél fogva jó modoru, bármiféle közösséget tarthatna egy felforgató, tolakodó, kozmopolita zsidóval, hogyan tehessem én azt fel Bartha Miklósról? Nekem tiszteletteljes irigységgel illik reá felnéznem, mert amely emberi és nemzeti erények őt születésénél fogva ékesitik, azokat nekem s a magam fajtájának amugy kellett szorgos munka utján megszereznünk. S ha eddig olyikunk azt hitte, hogy e szorgos munkája nem veszett kárba, hogy nyelvben és érzésben magyarrá lett ő is, hogy finomult és csiszolt lélekre való formáira a társadalmi érintkezésnek tett szert ő is és hogy a nemzeti dologtevéssel fáradozó magyar társadalomba beleilleszkedett ő is, hát a Bartha Miklós cikke kirántja lábunk alól ez illuzió gyékényét s most tudomásul kell vennie minden zsidóhitü magyarnak, hogy rossz modoru, honrontó, kozmopolita marad, ha mindjárt a fejebubjára áll is. Mert Bartha Miklós nem tesz ám semmi kivételt. Egy kalap alá fogja az egész zsidóságot. Pár héttel ezelőtt bizony még kegyesebb volt a mester. Akkor kijött egy könyve, amely kényes tárgyat feszegetett: a kazárkérdést. Ó ebben a könyvben még csak a kazárságot döngeti Bartha Miklós. Két kézzel is elutasitja magától azt a vádat, mintha a zsidóhitü magyarokat akarná bántani. Akkor még ismert magyar zsidókat, „akik velünk barátkoznak, velünk étkeznek, velünk örvendenek és velünk szenvednek". Akkor még „finom érzékenységet, tudásszomjat, becsvágyat, költészetet" látott bennük. Ma már csupán a tolakodásukról, a hepciáskodásukról, a kozmopolitaságukról beszél. Vajjon ki változott meg e röpke pár hét óta: Bartha Miklós-e, vagy a zsidóhitü magyarság?

Hogy nyilvánosan rákoppintottak az én bünös präpotenciámra, teljes alázattal azon töprengek, merjek-e hát védekezni? Mi illik jobban egy zsidóhoz: az-e, hogy zsebre vágja a fórumon kapott leckét s aztán görnyedezve sompolyogjon odább, avagy megtartva magában még egy csipetnyi önérzetet, igyekezzék-e kimutatni, hogy talán mégis jobb a hirénél? Hát bocsásson meg a nagyságos ur, de már csak mégis megpróbálom az utóbbit. Szerényen, sőt alázatosan, ahogy egy megvetett faj ivadékához illik. Nem fogok hencegni, nem fogok dörgölődzni, igazaimat nem fogom harsányan kikiáltani. Ha rá tetszik varrni lelkemre azt a sárga foltot, nem fogom letépni haragvó kézzel. Lábujjhegyen fogok fellépni és suttogni fogok tisztességtudó szavakat.

Könyörgöm alássan, ne tessék rám fogni, hogy az én szememet bántja a korona s a cimer keresztje s a Mária-kép az ország lobogóján. Az a korona az én magyar nemzetem ezeresztendős tündöklő dicsőségét jelzi. Az a lobogó az én édes magyar hazám magasztos multjáról s jövendő virágzásáról beszél. Ugy drága nekem az a lobogó, Mária-képestül. Ugy szent nekem az a cimer és korona, keresztestül. Ha valaki hozzá merne nyulni e korona, e cimer, e zászló akármelyik porcikájához is, én keresztülgázolnék a lelkén s vagy magam pusztulnék el a keze alatt, vagy én küldeném a poklok mélyébe a lelkét annak a szentségtörő, ocsmány bitangnak . . . Jaj, bocsánat, elragadt egy kissé a hevem. Megfeledkeztem róla, hogy aki zsidó, attól merő handabanda, hogyha hazafiságát hangoztatja s erősebb hangot ad hazafias érzésének.

Aztán meg az a kereszt és az a Mária-kép, ha nem is a magyar haza nemzeti jelvényein találkozom velük, ugyan mért bántanak az én szememet? Egy felekezet szük korlátain tul s magasan fölöttük él és tündököl az az örök erő, amelynek *hit* a neve. S amit azok a jelképek hirdetnek, az a hit eleven életet él minden jó ember lelkében. A hit a szeretet megváltó hatalmában, a hit a szenvedés léleknemesitő erejében, a hit az irgalomban, a hit a jónak jutalmában. Akiben ez a hit nem él, az csak bi-

TÁRCA.

A hóban.

— A *Budapesti Napló* tárcája. —

Irta: *Gustav af Geijerstam.*

Gondtalan fiatalok gyültek egybe a jégen, lenn a parton. Három pár; karcsu katonafiuk és derék leányok és azonkivül egy tizenhétesztendős legényke, aki egész este egy leányt kivánt magának, de nem jutott hozzá.

A házikóból jöttek, amelynek ablakai halcsányan világoltak át a kavargó havon. Ott egész este táncolva mulattak hegedü, harmonika és triangulum mellett. Előttük terült el a nagy hótömegektől belepett jég és a levegő is sürü volt a hótól, ugy hogy nem akadt senki, aki át tudott volna látni az egyik partról a másikra. Ugy látszott a homályban, mintha a hóbuckák tovahengerednének és a szél metszően sivitott az égerfákon át, amelyeknek száraz ágai a jeget surolták.

A sötétségen át a házikóból egy hang szólalt meg, amely egyre közeledett.

— Ne menjetek! — mondotta a hang. — Várjatok holnapig! Nem találtok át a tulsó partra.

A hang közeledett és egy öreg ember jött le a fiatalokhoz, küzködve a hóförgeteggel.

Mikor aztán a fiatalok meglátták, s kezdte ismételni, amit messziről kiáltott nekik, akkor az ellentmondás ördöge bujt mindannyiukba. A fiuk, a lányok össze-vissza erősitgették, hogy a fjordon átjutni az semmi, s még a tizenhétesztendős is, aki pamutkeztyüt viselt, s apja fókasipkáját majdnem az orráig lehuzta, még az is azt mondta, hogy nincs ennél könnyebb a világon.

— Ha egyenest megyünk — mondotta egy nagy szál legény — akkor éppen balfelől kapjuk a szelet, a száraztöldet meg az égerfák mutatják ott a parton, mikor evezek.

Azzal gázolni kezdte a havat, kézen fogva a párját, a többiek meg mentek utána. Az öreg utánuk kiáltott, de hangját elnyelte a szél, amely a tengerszoros felett járt.

Ugy látszott, hogy kellemes utjok lesz. Mert mikor az ember fiatal és erős, nincs annál pompásabb mulatság, mint szélviharon és hóförgetegen át előre törni. Már maga az akadály is ösztönöz, a nehézségek növelik a lélek akaratát s az ifju ereje megkétszereződik, ha leány támaszkodik a karjára.

A fiatalok felett az északi szél süvöltött, s a sötétség, a hóförgeteg elfödte az egyik párt a másiktól, kacagások, kiáltások törtek át a vihar zaján, s ha egy kis csend állott be, a sötétben titkos csókok történtek, s a bátor párok mind előbbre törtettek a szélben és hóviharban. Csak a magányos tizenhétesztendős kivánt még mindig maga mellé egy leányt, mialatt ott botorkált utolsónak a menet végén, az öregebbek nyomdokain.

Kimelegedve, lélekzetüket vesztve állottak meg olykor váltakozva, hogy kissé kifujják magukat:

— Még nem láthatjuk a partot — mondotta egy zömök ifju, akinek a szemét alig lehetett látni a gyapotsipka alatt, amely az egész arcát beborította, ugy le volt huzva.

Levetette az egyik keztyüjét és a szélbe tartotta a kezét.

— Arra van a part! — mondotta és oda mutatott.

A többiek bólintottak és a menet ujra nekiindult.

De egy kis idő mulva megszólalt az egyik leány:

— Csudálatos, hogy nem érünk partot!

Senki sem felelt. Mintha ezekben a szavakban az ijedelemnek valami titkos érzése lappangott volna, amely mindegyikük lelkében ott volt, de egyiküknek sem akart beszélni róla.

Az a hosszu szál legény lehuzta a keztyüjét, magasra nyujtotta a kezét és jelentette:

— Ott van a part! Jó uton megyünk.

És a menet ujra megindult és ment a sötétben és hófuvásban. De a fiatalok már nem mentek olyan gyorsan, mint azelőtt. A férfiak elbocsátották a lányok kezét. Hosszu sorban mentek, mindenki az előtte lévőnek a nyomába lépett és a tizenhétesztendős már rég elfelejtette, hogy lányt kivánt maga mellé hazáig. A lányok panaszkodtak, hogy az éles hó megsebezte puszta lábukat a ruhájuk alatt, s nehogy a kezük megmerevedjék a fagyban, ujra meg ujra megállottak s karjukat a mellükön keresztbe csapkodták. Egyuttal azonban verejték szivárgott át a hajukon, s a mellük hörgött a hallatlan erőlködéstől, amivel a hóban gázoltak. A beszélgetés megakadt. Senkinek sem volt már trófás vagy serkentő szava legközelebb lévő pajtásához. Némán mentek előre, miközben a szél balfelől csapkodta őket, s a hó apró csomókban rakódott le a vállukra, fejükre, szakállukra, szemöldökükre, vagy hajukra. Csökönyösen, komoran, lassu léptekkel mentek, mindig csak előre. Az elemekkel való mulatozás a tulsó part elérésére való állhatatos, szivós munkává alakult át és egy se volt közülök, aki ne érezte volna, hogy az életükért küzdenek.

Egyszer csak megállott a csapat s az egyik férfi elővette az óráját. Miközben mindannyian jól összebujtak, hogy a szél ellen bástyát alkossanak, valakinek sikerült nagynehezen gyufát gyujtani. Annak a világánál aztán megtudta az óra gazdája, hogy mióta vannak már uton. És a hangja nagyon nehézkes volt, amikor a többiek kérdezősködésére válaszolt.

— Mindjárt három óra — mondta — két óránál jóval több ideje már, hogy elindultunk.

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

torolja az emberformát. Akiben pedig él ez a hit, az tartozzék bármely felekezethez, áhitattal tekint e jelképekre, amelyeknek jegyében kétezer év óta folyt az örök ideál tusája a muló gyarlóságokkal s az eszmének lankadást nem ismerő szentséges munkája. Tessék elhinni, van valami, ami közös kincse minden jó embernek. S tessék elhinni, hogy vannak megkeresztelt pogányok és vannak a szelid emberszeretet malasztjától megihletett olyan halandók is, akiknek nem volt részük a keresztség szakramentumában.

És miért tartsam én magam kozmopolitának? Magyarnak tudom magam. Magyarnak érzem magam. Magyarnak vallom magam. Magyarul gondolkodom. A magyar szónak s a magyar szellemnek vagyok egyik alázatos munkása. Siheder-koromtól mostanáig ami munkát végeztem, a magyar eszmék talaján a szántovető nehéz munkája volt. Az én szerszámom, ez a piciny acéltoll, igen sok évnek minden áldott éjszakáján ekevassá dagad, amelylyel barázdát huzok a magyar lélek televény földjébe s hintek beléje vetőmag gyanánt magyar érzést és magyar gondolatot, amennyit a mindnyájunk örök Istene hintenem adott. Miért tartanám hát magam mégis kozmopolitának? Aztán vagyunk ám ilyen sorban sokan zsidóhitü magyarok. Temérdek iró, egy csomó poéta, számos piktor, egy egész csapata a szobrászoknak, hozzáadva a színészeket, a tanitókat, az ügyvédeket, az orvosokat, mérnököket s ki nem felejtve az iparost és a kereskedőt sem. Hát aki magyar ezek közül, aki rajongó szeretettel ragaszkodik e hazához, aki e nemzet mivelődését viszi serényen előbbre, akinek magyar agyvelejében magyar szóburokban születik meg a magyar gondolat, aki idegen a világért sem tudna lenni: — mért tartsa az magát kozmopolitának? Mert szombaton jár a templomba s nem vasárnap? Mert ima közben nem hajadonfővel áll az Isten házában, hanem a fején tartja a süvegét? Mert imáit nem német, nem oláh, nem tót, nem orosz, nem latin nyelven mondja el a pap, mint a szászok, ruthének, románok, tót lutheránusok és római katholikusok templomában, hanem azon a héber nyelven, amelyen az apostolok hirdették az igét és amely Jézus Krisztusnak anyanyelve volt? Hát engedelmet kérek, mérjünk kinek-kinek egyforma mértékkel s a felekezeti momentumot ne zavarjuk össze a nemzeti érzéssel.

Az oláhnak van Kulturligája, mely Bukarest felé szít. A szász a Gusztáv Adolf-egylet protestáns kozmopolitaságának gyámoltja. A szerbség Omladinája Belgrád felé kacsint. A pánszláv tótok Maticája Prága és Moszkva felé sző szálakat. Az ungvári Szent Bazil-egyesület az orosz szinódustól kapja liturgikus könyveit. Bartha Miklós mégis nem ezeket vádolja kozmopolitasággal. Nem Coroianut szidja, sem Korodi Lutzot, sem Polit Mihályt, sem Hurbán Szvetozárt. Hanem a zsidóhitü magyarság fejéhez vágja a kozmopolitaság kemény vádját. Pedig e felekezet tagjai nem vergálnak, nem is vergálhatnak kifelé. Ugyan hova is szitanának? Mért ne borulnának le háladatos szeretettel e magyar haza édes földjére, amely emberi és polgári jogokat adott nekik, amelynek szabadsága az ő erős bástyájuk s az ő legdrágább oltalmuk?

Ebben az országban — boldogságos Isten! — mennyi az idegen, aki ezer év óta nem akart s most sem akar magyarrá lenni. A fajmagyarságon kivül az egyetlen tényező, amely itt érezni, dolgozni, áldozni tud is, akar is, szeret is a magyarságért, amely lelki világának minden kincsét örömrepesve viszi be a nemzeti érzés templomába, — mért részesül éppen ez abban a mostoha sorsban, hogy Bartha Miklós által kiparancsoltatik a magyar nemzet közösségéből?

Mondjanak tolakodónak, felforgatónak, kozmopolitának, mondjanak akár bélpoklosnak is: én ebből a közösségből ki nem megyek. Mert ez az én szerelmem. És ez az én Istentől adott jussom. Hej, nemes és vitézlő ősmagyar uraim, menjenek önök csak elül. Alázatosan és szerényen utánuk kullogok.

A budgetvita.

Budapest, január 31.

Ma volt az első nap, mikor a budgetvita folyamát semmiféle incidens sem zavarta. A vita igy csöndes volt, de azért éppenséggel nem érdektelen.

Mindjárt gróf *Benyovszky* Sándor igazi emberszeretettel szaturált felszólalása után, melyet a szélsőbal őszinte tetszéssel jutalmazott: a legkellemesebb meglepetés következett. *Papp* József, akit meglehetősen vegyes érzelmekkel kezdtek hallgatni, mert román is, azonfelül pedig a választásoknál azt a dr. Bamberger Bélát gyürte le, aki a t. Háznak gazdasági és jogi tudásával egyik oszlopos tagja lehetett volna: — egy csapásra eloszlatta az ellene hangolt képviselők indulatát s megnyerte magának a legteljesebb elismerést. Mert ez a román nemzetiségü, de igaz szabadelvü és magyar képviselő a magyarságba való feltétlen és teljes beolvadást hangoztatta, elitélt minden nemzetiségi tulzást és emelt hangon hirdette, hogy a legdrákóibb eljárás is helyén van azokkal szemben, akik a haza egysége ellen agitálnak.

Tapsolt neki az egész Ház. Csak *Barabás* Béla tamáskodott.

— A románok közt beszéljen igy!

— Ott is ezt mondom — felelte *Papp* József és méltán aratta le a legnagyobb elismerést, mely a t. Ház talajából nemzetiségi képviselő számára valaha termett.

Elegáns és finom volt egy másik szüzbeszéd, a függetlenségi dr. *Krasznay* Ferencé. A szélsőbal régen adózott annyi elismeréssel uj tagjának, mint neki és rokonszenves figyelemmel hallgatták a többi pártok is.

Legtöbb érdeklődéssel a mai ülés utolsó szónokának, gróf *Zselénszky* Róbertnek felszólalását várták. Ez a várakozás nem volt mentes minden pikantéria reményétől. De lojálisan illik konstatálni, hogy gróf Zselénszky Róbert a jobb értelemben vett várakozás kielégitésére vállalkozott s felszólalásának higgadt, nyugodt és mérsékelt hangja nagyon jól hatott. A beszéd tartalma se volt provokáló s legföllebb két megjegyzést kell reá tenni. Amit gróf Zselénszky Róbert a minimális és maximális tarifákról mondott, aligha fog megvalósulhatni, sőt abban a hitben vagyunk, hogy az nem is illeszthető a kormány vámpolitikai koncepciójába. És nem hiszünk annak megvalósithatásában sem, amit gróf Zselénszky a fedezetlen határidőüzlet eltörléséről mondott. A *játékot* ki lehet kezdeni, de az *üzletet* nem. Mi tehát ugy vélekedünk, hogy a határidőüzlet visszásságait igenis le fogják nyesni, de magát a legitim üzletet megfojtani nem szabad és nem is lehet. Egyebekben azonban gróf Zselénszky mérséklete jó hatást tett minden irányban s az elismerést ezért lojálisan meg kell neki adni.

Holnapra a Ház más napirendet szabott magának s a budgetvitát csak hétfőn folytatja.

A képviselőház ülése január 31-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Wlassics* Gyula, *Cseh* Ervin.

(Elnöki bejelentések.)

Elnök bemutatja a Kuria átiratát itélettel együtt, mely szerint a Zichy Jenő gróf képviselő választásának érvényessége ellen beadott kérvényt a Kuria elutasitotta.

Lukács László pénzügyminiszter: Beterjeszti a jelentést Sopron szabad királyi város részére az 1896: XXIII. t.-c. 5. §-a alapján engedélyezett rendkivüli házadómentesség tárgyában.

Kammerer Ernő előadó: Benyujtja a pénzügyi bizottság előterjesztését s az állandó országház épitésének 1900. és 1901. évi előhaladásáról szól.

A költségvetés.

Gróf **Benyovszky** Sándor szerint a költségvetés ugyanabban a hibában leledzik, mint az előző évek költségvetései. Az előre nem látható kiadásokra semmi előirányzás nincsen. A pénzügyminiszternek mindig egy bizonyos összeget kellene előirányoznia az előre nem látható kiadásokra. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) Elismeri, hogy más államokban is van gazdasági válság, de ily nagyfoku, oly nagyterjedelmü mint nálunk, nincs. Gazdasági válság lesz nálunk mindaddig, mig a kormány az önálló vámterületet be nem hozza. Ezt kivánja különösen mezőgazdaságunk. (Helyeslés a szélsőbalon.) Elkerülhetetlen szükség az önálló vámterület. A nép tul van terhelve adókkal. A községi pótadó mindenütt folyton szaporodik, pedig ezelőtt számos község és város volt, ahol a pótadót csak hirből ismerték.

A fogyasztási adók szintén magosak. Sürgeti az adóreformot. A rejtett fölöslegek felét legalább a kisbirtokosok nyomasztó helyzetének javitására kell forditani. Ha nem segitenek ezen az osztályon, vagy koldusbotra jut, vagy pedig kivándorol. Addig segitsünk tehát rajtuk, mig nem késő. (Helyeslés a szélsőbalon.) A telekkönyvek rendezetlenek nálunk, de különösen a kisgazdák telekkönyvei. Ezen segiteni kell. A gazdának két hiteliforrása van csak: a takarékpénz-

---

A kétségbeesés bizonyosságával értették meg mindannyian, hogy eltévedtek. Iszonyu rémület fogta el őket. Hátukkal kifelé, megtörten állottak körben, ahogy a lovak bujnak össze, amikor a mennydörgés a halálfélelem ösztönét kelti föl a vérükben. Az egyik lány leült a hóba. Arcát a száljába temette és hangosan sirt.

— Nem tudok már menni! — mondta.

Az egyik férfi lehajolt hozzá.

— Ne sirj! — mondotta. — Ugy sem használ!

Arra a lány odahajtotta fejét a férfi térdére s föl sem nézve halkan mondotta:

— Tudod, hányadán vagyok!

Egy pillanatra csend volt, aztán megszólalt a férfi.

— Tavaszra meg akartunk házasodni — mondotta mintegy magyarázatul.

Egyetlen gyalázó szó, semmi tréfálódzás nem hallatszott erre a vallomásra, még a másik két lány se szólt semmit. Azt a lányt azonban a kedvese és egy másik fiu fölemelte.

— Mennünk kell! — mondották — különben megfagyunk.

És tovább mentek, bal felől szélmentében, abban a makacs reménységben, hogy partot találnak.

Partot, hogy eligazodhassanak, merre vannak. Partot, hogy legalább egy fa, vagy havas bokor, egy kő, amelyre ráismernek, vagy valami domb, amelynek a lejtője ismerős nekik, ujabb erőhöz juttassa őket a továbbmenésre. Semmi, csak mélységes hó, amelyben minden lépés erejüknek utolsó maradványát veszi el, amelynek közepette a vad szélnek minden tombolása csak a sirról beszél, a sirról, mely a kétségbeesés bizonyosságával mindannyiukat el fogja boritani.

S a férfiak, mint az emberek, akik kétségbeesett küzdelmet folytatnak a halál ellen, átkozódásba s a lányok jajongásba törtek ki. A férfiak elátkozták a pillanatot, amelyben a nőket magukkal hozták, s a nők siránkoztak, amiért rábizták magukat a férfiakra. A magányos tizenhétesztendős ugy sirt, mint a gyermek s nem tudta megérteni azt a vad tombolást, ami körülötte kitört.

Ki volt a hibás? Ki bolonditotta ki őket erre a veszedelmes utra? Szidalmazások és vad szavak hangzottak a vihar közepett, amely szakadatlanul dühöngött és hótömegeket sodort le a magasból, mintha csak valami mérhetetlen hótenger volna, amelyből szakadatlanul merit.

És miközben az eltévedt fiatalok továbbmentek, mindig csak ugyanabban az irányban, a vad szavak is elhaltak ajkukon. Elfelejtették, hogy a sorsukon érzett keserüség gonosz szavakat mondatott velük s amikor megjött a nagy kimerülés s leroskadtak a hóra, akkor a párok fölkeresték megint egymást s a legszerencsétlenebb nő közöttük a nagy szál legény nyaka köré fonta a karját, mintha nyár szakán egymagukban ülnének künn a berekben.

Ekkor a nagy csöndességben felhangzott a pár nélkül való tizenhétesztendős szava, s mindannyian némaságba merültek, mert hallották, amint a fiu imádkozik:

— Isten, ki a mennyekben vagy!...

Lassan, egyhanguan mondotta a régi imádságot, amelynek szavaira nemzedékek fájdalma vált már enyhületté. Kezében sapkájával ott ült a gyerek a szélvihar közepett és nem érezte, mint halmozódnak feje fölé a hótömegek és borulnak rá mindent kiegyenlitő fagyos takaróként ezekre a fiatalokra, akik soha többé nem érhették el a partot, amelyre áhitoztak.

* * *

Reggel rájuk akadtak, amint ott hevertek a jegen, hóval boritva, holtan. Vagy egy mérföldnyire feküdtek künn a tengeren. Szél mentén haladtak, de miközben a part felé törekedtek, az áruló szél irányt változtatott és lépésről-lépésre messzebb vitte őket a meneküléstől, otthonuktól.

tárak és hitelszövetkezetek, de az utóbbiak is a takarékpénztárakra vannak utalva. Ha a nagyobb javadalmazásu tisztviselők fizetését most nem is emelik, de legalább a kisebb fizetéssel birók fizetése javittassék. Ennél a kérdésnél különben nagyon vigyázatosan kell eljárni, az adózó polgárok érdekeiről nem szabad megfeledkezni s az államkincstárt tulterhelni. A nagyobb javadalmazásu tisztviselők tehát várjanak még, mig eljön az ideje s az államnak módjában áll a fizetésemelés. A tisztviselők számának lejebbszállitását nem helyesli, de szaporitani sem szabad, maradjon meg a mostani helyzet s oszszák meg célszerüen a munkát. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Munkásviszonyainkat nem lehet a külföld munkásviszonyaihoz hasonlitani. Nálunk, minél tovább dolgozik a munkás, annál többet keres. Ezért nem volna helyes, ha a törvényhozás megvalósitaná a munkások óhaját s behozná a 8 órai munkaidőt. Áll ez ugy a gyári-, mint a kézmü- és mezőgazdasági munkásra. Elismeri, hogy a kormány a munkásnyomor enyhitésére tett valamit az ugynevezett inségmunkákkal. Az inségmunkáknak nem barátja. Másképp kell megoldani ezt a kérdést. Az inségmunkákból a nyomorgó munkásoknak rendesen nincs semmi hasznuk. A vállalkozók és alvállalkozók vágják zsebre a hasznot. Radikálisan nem segitenek az inségmunkák, csak ideig-óráig. Gyökeresen és alaposan kell segiteni a munkásokon. A munkásnyomort előidézi a gyárak és vállalatok válságos helyzete s a fővárosban uralkodó roppant drágaság. A józan munkás sem tud megélni keresetéből. Pedig Budapest Európa legolcsóbb városa lehetne, hisz mezőgazdasági állam vagyunk. Az életet kell olcsóbbá tenni, ezzel segithetünk a munkásokon. Munkásellátási szövetkezeteket kellene e célból nemcsak a fővárosban, hanem az ország minden vidékén felállitani.

Az államnak nagyon kevés áldozatába kerülne, ha a munkások nyomorán alaposan és gyökeresen akarna segiteni. Felszólitja a kormányt, hogy ne sajnálja ezt a kevés áldozatot. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) A költségvetést nem fogadja el, hanem csatlakozik Kossuth határozati javaslatához. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbalon.)

Pap József: Hazánk ezeréves története bizonyitja, hogy 48 előtt ebben a hazában minden vallás, minden faj békésen megfért egymással és hogyha nemesi kiválságokat nyertek, akkor büszkén nevezték magukat magyar nemeseknek. Ha tehát a multban el tudtuk azt érni, a jövőben is ezen az uton haladva, nincsen kizárva, hogy meg lesz adva az alap arra, hogy az ország minden lakosa előtt csak a haza nagy érdekei álljanak. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Ha folytonosan nemcsak hangoztatni fogjuk, de egyuttal testvéries szeretettel és bizalommal fogunk viseltetni egymás iránt, akkor ezt a célt el is fogjuk érni. Ugyancsak hazánk története bizonyitja azt, hogy 1848 előtt ebben az országban faji harc nem volt. (Egy hang a szélsőbaloldalról: *Hora Kloska mit csinált?*) Az nem faji harc volt, az a parasztság lázadása volt a nemesség ellen. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Egy hang a szélsőbaloldalon: *Az ám, a Dózsa-féle!*)

Az 1848-iki félreértéseket nem szabad felszinen tartani. Mert ha képes volt a magyar nemzet 1867-ben fátyolt vetni a 48-ban történtekre, akkor kivánatos és szükséges az is, hogy ezekre a szomoru eseményekre nemcsak részben, hanem egészben is fátyolt vessünk, ha azt akarjuk, hogy ebben a hazában a testvériesség alapján az egyetértés helyreálljon és a haza nagysága kiépittessék. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

A magyar történet bizonyitja továbbá azt, hogy a haza egysége nagy királyaink alatt megvolt, pedig akkor is különböző faju, nyelvü népek laktak itt. Hogy mi okozta az 1848-iki eseményeket, kik voltak azok, akik az egyes népfajokat felhasználták a magyar nemzet ellen, (Halljuk! Halljuk! Zaj. Elnök csenget.) arról nem akar megemlékezni, mert hisz ezt mindnyájan tudjuk. Tudjuk, hogy kik voltak, akik a népet félrevezették, akik a népet felbujtották a magyar nemzet ellen. A nép akkor félrevezetésnek esett áldozatul. De az e hazában lakó román faj mindig szerette e hazát, a hazához hü volt. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) 1876-ban, mikor megkezdték a törvényhatóságok uj beosztását, Kővár vidéke 92 községéből 82 község élvezett nemesi jogokat. És a szabadságért és a hazáért lefolyt Rákóczi-harcok idejében is Rákóczi zászlaját lengették.

A román fajból kikerült intelligenciának egy része a magyar állammal szemben negativ álláspontra helyezkedik és azokban a kerületekben, ahol a többségre kilátása volna, jelölteket fel nem állit; a román intelligenciának jelentékeny része azonban és maga a román nép a választói szép jogot gyakorolja és nem volt az elmult választások alatt ebben az országban egy kerület sem, ahol a választói szép jog a románok által ne gyakoroltatott volna. (Helyeslés.) A passzivisták azt mondják, hogy a választókerületek nincsenek arányositva. Ebben van is valami; mert tényleg olyan abnormitások fordulnak elő, amelyek egészen szembeszökők.

Panaszkodnak továbbá a passzivisták a választások tisztasága miatt is. A választások tisztaságát most már törvényes institutiók védik. Itt van a királyi Kuria biráskodása. A birói kar tekintélye oly magasan áll ez országban hogy még a nemzetiségi sajtó sem támadja meg pártatlanságát részrehajlatlanságát; a nemzetiségi sajtó is elismeri, hogy a magyar birói kar hivatásának magaslatán áll és kötelességét részrehajlatlanul és hiven teljesiti. A román nép értelmiségi foka a statisztika szerint az utolsó helyet foglalja el ez országban. Ennek szintén nem a kormány az oka; hiszen a kormány elegendő iskolát ad, hanem azok az okai, akik iskolába nem küldik gyermekeiket, (Helyes és a jobb- és szélsőbalon.) azért talán, mert magyarul fognának ott megtanulni. Hát baj-e az, hogyha ebben az országban az állam nyelvét minden polgár egyaránt tudja? (Élénk helyeslés jobbfelől. Mozgás a szélsőbalon.)

Barabás Béla: A románok közt kell ezt elmondani!

Széll Kálmán miniszterelnök: Elmondja ott is! (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk!)

Pap József: A választókerületemben is el fogom ezt mondani, különben választóim előtt tartott programmbeszédemben is rámutattam a hiányokra és bajokra. (Általános helyeslés a jobboldalon.)

Gróf Apponyi Albert, a képviselőháznak mélyen tisztelt és szeretett elnöke ez év elején a Pozsonyi Közművelődési Egyesület ülésén tartott elnöki székfoglalójában a következőket mondta: (Olvassa.)

A királyi méltóságon kivül, amely öröklés utján száll át az arra hivatottra, minden állásra, minden dicsőségre pályázhat bármilyen ajku polgára e hazának ha magába felveszi az egységes nemzeti célok kultuszát.

De vajjon elérhető-e ez azzal, hogy iskolába nem küldik gyermekeiket, azért, nehogy ott magyarul tanuljanak.

Itt van a cél, az irány, amelyet a képviselőház igen t. elnöke megmutatott. Másképp ebben az országban nem is boldogulhat senki sem. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) A tisztelt passzivisták azt képzelik, hogy ugy fogjuk egymást megérteni, hogy ha egymással nem érintkezünk. (Tetszés jobbfelől.) Hiszen jöjjenek be a magyar közéletbe, mondják el sérelmeiket, panaszaikat és akkor vagy kapacitálva lesznek, vagy pedig meg fogja érteni az ország azt, hogy mit akarnak. Ez a helyes ut és mód, nem pedig hamu alatt tartani a tüzet és várni a kedvező alkalmat, mig a láng kitörhet. (Helyeslés a jobboldalon.)

A dákóromanizmusra elő kell hogy vegyük a történetet. A történet lapjai mély tanuságot rejtenek magukban és megmutatják nekünk azt az irányt, amelyet a jövőben követnünk kell. Tanulmányozzuk hazánk történetét és nézzük meg Havasalföld és Moldva fejedelemség történetét s azt fogjuk látni, ha szorgosan átkutatjuk ez országok történetét, hogyha ezelőtt több mint ezer évvel a magyarság ide nem jön, itt hazát nem alapit és magát az északi és déli szlávok közé be nem ékeli, akkor a román népelem ma nem létezik e földön. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Amikor Magyarország erős és konszolidált volt, egész a mohácsi vészig, akkor Moldva és Havasalföld történetéből is azt látjuk, hogy a Duna völgyében levő fejedelemségek szintén konszolidáltak és erősek voltak és a mohácsi vész után, amikor Magyarország a 150 éves török uralom alá került, nézzük meg Moldva és Havasalföld történetét, azt fogjuk látni, hogy a román népelem a Duna völgyében a végenyészet szélén áll. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Azután elég egy pillantást vetnünk a térképre, hogy láthassuk, hogy az északi és déli szlávok között nagy dákóromán állam soha meg nem alakulhat és ha megalakul, magát fenn nem tarthatja. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) A magyarság, a magyar nemzet mindig védő bástyája volt a dunavölgyi románságnak. Mindaddig, amig Magyarország erős, nem félhet az Alduna völgyében lévő románság, hogy exisztenciája, létérdeke valaha veszélyeztetve lesz.

Most már ebből mi következik? Az, hogy a magyar hazában lakó román fajnak nem lehet egyéb érdeke, csakis az, hogy Magyarországot erőssé és hatalmassá tegye; ezt parancsolja nekünk, eltekintve attól, hogy a magyar nemzetnek elválaszthatatlan tagja a román, faji érdekünk is. (Általános helyeslés.)

Azáltal, hogy az ezen hazában lakó románság a magyar nemzetnek igaz és tántorithatatlan barátja és tagja, szolgálatot tesz a magyar hazának, szolgálatot tesz dicsőségesen uralkodó királyunknak és hazának, szolgálatot tesz az európai békének, de szolgálja vele egyuttal az Alduna völgyében levő románság existenciáját is. (Általános helyeslés.) Azokkal a románokkal szemben, akik a hazának nagy érdekei ellen vétenek, akik arra törekednek, hogy ezt az országot szétdarabolják, azokkal szemben igazolt a legdrákóibb szigor is. (Élénk helyeslés és taps.) A haza nagyságát meg kell védeni. (Élénk tetszés.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Igaz, helyes!

Pap József: De azokkal a románokkal szemben, akik ennek a nemzetnek hü fiai, akik a magyar nemzet elválaszthatatlan tagjainak érzik magukat, szünjön meg minden bizalmatlanság. (Helyeslés a jobboldalon.) A bizalom és szeretet összetartó, vonzóerővel bir. Én a bizalmat és a szeretetet kérem a hazafias román intelligencia számára. (Helyeslés a jobboldalon.) Apoljuk azt a magyar-oláh tipust, amely a magyar nemzettel mindig együtt sirt, szenvedett s akkor le fognak omlani a félreértés bástyái. A költségvetést elfogadom. (Zajos helyeslés, éljenzés és taps jobbfelől. A szónokot számosan üdvözlik.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

(Szünet után.)

Krasznay Ferenc: Az a kérdés, vajjon a költségvetés reális-e, másodrendüvé válik a mellett a kérdés mellett, hogy a kormány politikája reális-e, éppen ezért nem foglalkozik szorosan a költségvetéssel, hanem vizsgálat alá veszi a kormány politikáját. Igazságokat keres. Magyarországnak nem lehet az a feladata, hogy egyszerüen létezzék, hogy napról-napra éljen és tengődjék, hanem az, hogy odaálljon azoknak az országoknak sorába, ahol a közszabadság és a kultura elvei az uralkodók. Kossuth Lajos politikája a függetlenségi párt politikája, ennek a tüzénél igyekeznek ők fejleszteni az országot a függetlenség elé. Kossuth Lajos politikája az igazi demokrata politika, elismerték ezt azok az országok, melyek igazán a demokrácia alapján állanak. Az eddigi kormányrendszer nem ebben az irányban vezette a kormányzást. Legtöbb hibája ennek a politikának, hogy nagyhatalmi hóbortokat üz, amelyek nincsenek arányban a mi gazdasági viszonyainkkal, s elhanyagolta a nemzeti állam kiszélesitését. Deák Ferenc maga sem bizott az osztrák politikában s azért keresve kereste az önállóság utját. A szabadelvü kormány a hagyományos udvari politikát követi s ezzel alapjában elhibázta azt az utat, amelyen ez országnak haladnia kell. Magyarország nem arra van hivatva, hogy ezt a rozoga összmonárkiát kihuzza a sárból. Ebben az országban mindent szabad bántani, de nem szabad szentségtelen kézzel érinteni a monárkia három oszlopát: a hadügyet, a külügyet s az Ausztriával való gazdasági kiegyezést. A liberálizmus csak cégér, mert itt benn az országban nem látjuk a liberálizmus vivmányait, a hagyományos osztrák politika uralkodik itt; a nép elszegényedik, az iparos, kereskedő tönkremegy s 25 év alatt a monárkia fönntartására milliárdokat áldoztunk. (Helyeslés balról.) Hibáztatja hogy az államhatalom egészen észrevétlenül alapjaiból kiforgatta az önkormányzást, a parlament sem teljesiti hivatását, nem termel eszmét s mindez a kormány hibája, mely a maga részére teremtette meg a törvényhozást. A kormánynak érintkező pontja nincs a néppel, akaratát a bürókból meriti s parancsot Bécsből vár. (Helyeslés balról.) A liberalizmussal ma már nem lehet dicsekedni, hiszen a liberálizmus köpönyege is kilyukadt. A jelszavak már nem izgatják a közvéleményt. A kormányok csak csillapitó szerekkel látják el az országot, de eszmét nem termelnek. Ki kell épiteni az egységes magyar nemzetet, meg kell menteni a népet, akkor mondják, hogy épitettek.

Azt vitatja, hogy egy ország csak akkor lehet boldog és független, ha önálló gazdasága is van. Magyarország mindig a méltányosság politikáját követte Ausztriával szemben, sohasem akart elfogadni ajándékot, mint láttuk a kvóta fölemelésénél. Legyünk már végre önérzetesek és szakitsunk eddigi politikánkkal s végre vizsgáljuk azt is, hogy mi lesz ránk nézve előnyös. Vajjon megcsinálta-e a kormány az autonóm vámtarifát, hol van, ismertté tette-e a közvélemény előtt, hogy mindenki elmondhassa róla véleményét. Ezt már három év előtt meg kellett volna tennie s eddig nyomát sem láttuk a tarifajavaslatnak.

Az önálló vámterület előkészitve nincs, hanem a várakozás és veszteglés terére léptünk s azt várjuk, mi lesz Ausztriával. Idéz Enyedy Lukácsnak egy cikkéből, aki ebben az önálló vámterület hivének vallotta magát s elitélte a kormány eljárását. Politikai izléstelenség az, ha valaki támadja a kormányt, az önálló vámterület hive s mégis a kormányt támogatja. Szükségünk van az önálló vámterületre, hogy nyerstermékeinknek a belfogyasztást biztositsuk, hogy iparunkat fejleszszük, mert az ipar maga a kultura. (Helyeslés a szélsőbalon.) Idézi Horánszky Nándornak az 1898-iki költségvetés tárgyalásairól elmondott beszédét, melyben kijelentette, hogy csak egy rossz kiegyezés és kvótaemelés kell s az ország tönkremegy. S ime a kvótaemelés megvan s egy rossz kiegyezés előtt állunk, Horánszky pedig ott van a kormánypárton, ahol a hatalmat támogatják. Nem fogadja el a költségvetést, hanem csatlakozik Kossuth Ferenc határozati javaslatához. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Gróf **Zselénszki** Róbert: Fejtegeti, hogy Ausztria-Magyarország, már jó ideje nem termel annyi gabonát, mint amennyit fogyaszt, kiváltképpen 1894. óta és ennek következtében tetemés importra szorul. Ebből kifolyólag, ha vámközösségben megmaradunk, a magyar és osztrák kormányoktól fog függeni, hogy milyenek legyenek mezőgazdasági terményeink, különösen pedig, milyen legyen gabonánk ára. Ha megmaradunk a jelenlegi 1.50 koronás buza és rozs, 1.20 koronás zab, 0.50 koronás tengeri határ kedvezményes vámok mellett, akkor ezentul is a jelenlegi konjunkturákat véve alapul, 4.50 koronával lesz olcsóbb a buzának, 3.50 koronával a rozsnak, 2.80 koronával a zabnak és 8.50 koronával a tengerinek az ára, mint nyugoti szomszédainknál, akik mezőgazdasági terményeinket kellő védelemben részesitik. Ha azonban oly vámtételeket törvényesitünk, mint a milyenek el vannak fogadva nyugati szomszédainknál, akkor a gabonának ára nálunk épp oly magas kell hogy legyen, mint a minő magasan áll emlitett szomszédainknál. Hogy new-yorki 7.75 forintos buzaárak mellett nálunk a buza 8 vagy 10 forint 25 krajcár legyen, az tisztán attól fog függni, hogy milyen tételeket fogunk beiktatni autonóm vámtarifánkba, hogy egyforma konjunkturák mellett nálunk a rozs ára 7 forint vagy 9 forint 25 krajcár legyen, a zab ára 5.60 vagy 7 frt, a tengeri ára 5 frt, vagy 6 frt 50 kr. legyen, az is tisztán attól fog függni, hogy megmaradjunk-e a jelenlegi vámtételeink mellett, vagy elfogadjuk-e azokat, amelyeket beható tanulmányozás után az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közzététetett azon munkában amelyet kiadott a leendő vám- és kereskedelmi szerződéseinkről. Amint mindenki tudja, a vámtételek hatását kijátszani képes elsősorban *az őrlési kedvezmény*, másodsorban *a fedezetlen határidőüzleti játék*, továbbá *szabad raktárak* és egyéb effélé kedvezmények. Azért küzdöttem egyre ezek ellen és tenni fogom ezt ezentul is. (Helyeslés a középen és a néppárton.) Ha egyes vámok magasaknak bizonyulnak, szállitsuk le azokat nyiltan, de ne játszszuk ki azokat azzal, hogy bizonyos egyéneknek, cégeknek a vámok kitszásának a privilégiumát adjuk meg. (Helyeslés. Ilyen természetü szabadalom volt az őrlési kedvezmény amely addig, amig törvényes volt és főképpen 1894 óta mióta megszüntünk gabnatérekből exportterületet képezni, óriási károkat okozott a magyar mezőgazdaságnak.

Mig 1899-ben, vagyis az őrlési kedvezmény utolsó évében Magyarország lisztkivitele 5,669.821 métermázsát tett ki, 1900-ban, vagyis az őrlési kedvezmény utáni első évben Magyarország lisztkivitele 6,862.292 métermázsára emelkedett. Tehát az emelkedés kerekszámban 1,200.000 métermázsa. Hogy ez az emelkedés nem idegen konjunkturáknak köszönhető, azt legjobban bizonyitja az, hogy ez az emelkedés,

dacára a rossz termésnek, az idén is fenntartotta magát. Ugyanis Magyarország az elmult év tizenegy első hónapjában 6.574.856 métermázsa lisztet vitt ki a külföldre.

Harmadszor: Szerbia és Románia buzabevitele Magyarországba erősen megcsappant. Ugyanis, míg 1899-ben, az őrlési kedvezmény utolsó évében a szerb és román buzaimport Magyarországba 1,566.190 métermázsát tett ki, addig 1900-ban, az őrlési kedvezmény utáni első évben ez az import 159.417 métermázsára csappant meg, tehát a buzaimport kerekszámban 1,400.000 métermázsával csökkent. Hogy ez is állandó jelenség és nem egy véletlen, azt bizonyitja az, hogy az 1901-ik év tizenegy első hónapjában importunk megint csak 190.136 métermázsára rugott. Ebből kitolyólag a magyar liszt minősége és ezzel együtt az áru keresete is emelkedett.

Negyedszer: Egy idő óta a vám teljes mértékben hat és buzaáraink jelenleg megfelelnek az amerikai buzaáraknak, hozzáadva a vámot, a tengeri fuvardiját, a vasuti fuvardijat és egyéb kisebb költségeket.

A *fedezetlen határidőüzleti játék* elleni küzdelmem szintén évekre nyul vissza és ha szükségesnek tartom ez alkalommal e játékra visszatérni, ezt azért teszem, mert ez is egy oly faktor, amelylyel a vámok kijátszhatók és ki is játszatnak. A valódi kereskedelemnek és a valódi iparnak semmi köze sincs a fedezeti határidőüzleti játékhoz. (Élénk helyeslés a középen és a baloldalon) annyira nincs köze hozzá, hogy folytonosan óvást emel a fedezetlen határidőüzleti játék ellen. Miként hat a fedezetlen határidőüzlet a vámkijátszás körül? 1879-ben hozták be Németországba a 3 márkás buzavámokat. Józanul mindenki azt hihette, hogy a vámok törvényesitésének napjától fogva a buza ára Németországban 3 márkával emelkedni fog, miután Németország távolról sem termel annyi buzát, mint amennyit elfogyaszt és ennek következtében tetemes importra szorul. Az arbitrageurök, azaz azok a gabonakereskedők, akik nemcsak effektiv buzában kereskednek, hanem akinek főcélja papirosbuzával látni el a játszani vágyó nagy közönséget, nagyon sok papiros-buzát bocsátottak ki, amelyet a tőzsdék szolgálatában álló, a lapok által felrevezetett és a játék sikerében bizó nagyközönség mohón megragadott. Mikor azután ütött az elszámolás órája, oly gyenge kezek tartották Németországban a papiros-buzát, hogy a buzaár aránylag olcsóbb volt a vámbehozatal után mint ahogyan kelt volt a vám behozatala előtt. 1885-ben is ugyanez történt Németországban, mikor a tőzsdén folyó játék iránt a buzavámokat három márkáról öt márkára emelték. Természetesen, azok a nemzetgazdák, akik kötelességüknek tartották nem látni a tőzsde kulisszái mögé, azt következtetik ebből, hogy felesleges, sokszor illuzórius a buza árának emelését vámokkal megkiséreln, a zavarólag ható többi faktorokkal együtt meg nem szüntetjük a többi fedezetlen határidőüzleti játékot is. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A végleges indok a fedezetlen határidőüzlet megtiltásával járó német tőzsdetörvényhez a berlini Kohn Rosenberg és Neumann cégek féktelen buzaeladása és bukása. Nemrég nálunk is egy arbitrageur a budapesti tőzsdén eladott 180 000 mm. buzát, 33.000 mm. rozsot, 44.000 mm. tengerit és 44.000 mm. zabot és miután emelkedő volt az irányzat, ami nem igen szokott megtörténni, mióta internacionálissá vált a fedezetlen határidőüzlet: fizetési zavarokba jutott. Közvéleményünk azonban, ugy látszik, nehezebben ébreszthető fel letargiájából, mint a német közvélemény. De egyre közeledik hozzánk nyugatról a reform szele és hiszem, hogy az előbb-utóbb a mi tőzsdénk levegőjét is fel fogja frissiteni.

Végül szól az uj kereskedelmi és vámszerződésről; azt tartja, hogy az idegen államok nyerstermányeinek beözönlése sokkal jelentékenyebben, érzékenyebben fogja sujtani a magyar mezőgazdát, annál érzékenyebben, minél nehezebben fogunk az 1903-ban lejáró és megkötendő német vám- és kereskedelmi szerződés következtében hozzátérni Németország piacaihoz. Bizalommal viseltetik a miniszterelnök politikája iránt, a költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés a jobb- és a baloldalon.)

Elnök: A holnapi ülés napirendjén választások lesznek. A holnapi napirend után a kereskedelemügyi miniszter válaszolni fog báró Solymossy Ödönnek, az utazó kereskedelmi ügynökök ügyében hozzá intézett interpellációjára.

BELFÖLD.

A költségvetési vita. A képviselőház hétfőn folytatja a költségvetés tárgyalását. A szólásra feljegyzettek közül valószinüleg *Holló* Lajosra, *Baross* Károlyra és az egyik nemzetiségi képviselőre, *Veszelovszky* Ferencre kerül a sor. Szólásra fel vannak még jegyezve: gróf *Serényi* Béla, *Bizony* Ákos, *Rubinek* Gyula, *Bakó* József, *Ernszt* Sándor, *Vertán* Endre, *Rátkay* László, *Sebes* Dénes, *Gabányi* Miklós, *Babó* Mihály, *Molnár* János és *Kovács* Pál.

Az országgyülési szabadelvüpárt ma este ½8 órakor báró *Podmaniczky* Frigyes elnöklete alatt értekezletet tartott, melyben a napirend első pontja értelmében a megürült bizottsági tagsági helyek betöltésére nézve ejtették meg a jelöléseket. Az értekezlet egyhangulag magáévá tette a párt kijelölő-bizottságának inditványát, melyhez képest a következő jelölésekben állapodott meg:

A horvát bizottságba a szabadelvüpárt részéről jelöltettek: gróf Andrássy Gyula, Berzeviczy Albert, Falk Miksa, Horánszky Nándor, Láng Lajos, Neményi Abrus, Tisza Kálmán. A *Kossuth-párt* a maga részéről a bizottságba küldi Barta Ödönt és Kossuth Ferencet, a *néppárt* pedig gróf Zichy Jánost.

Jegyzőknek jelölték: Szőts Pált és Dedovich Györgyöt.

Az V. biráló-bizottságba *Kubinyi* Gézát, a függő államadósságokat ellenőrző-bizottságba: rendes tagnak *Angyal* Józsefet, póttagoknak *Szombokréthy* Emilt és *Adamovics* Bélát, a gazdasági bizottságba: *Lázár* Árpádot, az igazságügyibe: *Tomasics* Miklóst. (A függetlenségi párt *Győry* Eleket küldi ki), a kérvényibe: *Nedeljkovics* Tivadart, a közgazdaságiba: *Dedovich* Györgyöt, a közlekedésügyibe: *Kovácsevics* Istvánt, a közoktatásügyibe: *Werner* Gyulát, a mentelmibe: *Popovics* Vazul Istvánt, a naplóbirálóba: *Csincsek* Flóriánt, az összeférhetlenségibe: gróf *Pejacsevich* Tivadart, a pénzügyibe: *Schmidt* Józsefet és *Josipovich* Gézát, a számvizsgáló-bizottságba: *Adamovich* Bélát, a védelmi-bizottságba: *Josipovich* Gézát és *Domahidy* Elemért, a vizügyibe: *Kovacsevics* Istvánt, a zárószámadásiba: *Popovics* Vazul Istvánt és az Erzsébet-szoborbizottságba: *Dedovich* Györgyöt.

Az értekezlet azután *Kammerer* Ernő referálása alapján letárgyalta a kisebb tárcák költségvetését és egyben tudomásul vette a miniszterelnök jelentését az állandó országház munkálatainak 1900-ban és 1901-ben való előhaladásáról. *Jakabffy* Imre referálása alapján letárgyalták továbbá a belügyminiszteri tárca előirányzatát s a belügyminiszter törvényjavaslatát a vármegyék közigazgatási árva- és gyámhatósági kiadásainak fedezésére szolgáló póthitelről. Végezetül *Csörgheő* Gyula előadása alapján letárgyalták a kereskedelmi tárca előirányzatát.

Báró *Podmaniczky* Frigyes felszólitván a szabadelvüpárt tagjait, hogy holnap a képviselőházban megejtendő választások alatt minél nagyobb számban legyenek jelen, az értekezletet bezárta.

Két petició. A Kuriának mind a két választási tanácsát foglalkoztatta ma egy-egy petició. Az első tanács *Paiss* Andor elnöklete alatt a *kápolnai* választás ellen beadott petíciót tárgyalta. Hevesvármegye kápolnai választókerületében a mult évi október 3-ikán a szabadelvüpárti *Samassa* János egri jogtanárt választották meg több mint 600 szavazattöbbséggel *Kállay* Manó függetlenségi jelölt ellenében. A mandátum ellen *Barácz* Mihály és társai petíciót adtak be.

A kérvény etetés-itatással és vesztegetéssel vádolja a megválasztott képviselőt, aki ugyan nem maga követte el mindez inkriminált cselekményt, de atyja, az egri érsekség jószágigazgatója és az érseksági uradalom több tisztviselője az ő tudtával pénzt, pénzértéket és különböző előnyöket igértek a választóknak az esetre ha szavazatukat dr. Samassa Jánosra adják. Részesnek mondja a kérvény dr. Samassát abban is, hogy az emlitett uradalmi tisztek az ő tudtával és beleegyezésével etették és itatták a választókat. Megemliti még a kérvény, hogy *Imre* Miklós választási elnök utasitására a választásra kirendelt katonaság megrohanta a Kállay-párt táborhelyét, minek következtében a várható vérengzés elől 240 Kállay-párti szavazó hazamenekült s igy a szavazásban megakadályoztatott. Allitásainak bizonyitására a kérvény a többi közt kihallgattatni kéri a megválasztott képviselőt. *sőt magát Samassa József egri érseket is.*

Mindezeket a mai tárgyaláson előszóval is előadta a kérelmezők meghatalmazottja, dr. *Nagy* Péter miskolczi ügyvéd.

Dr. *Ragályi* Lajos, a választás védője, tagadja, hogy dr. Samassa valakinek pénzt vagy előnyöket adott, vagy ilyen adományozás az ő tudtával történt. Tagadja a képviselőnek az etetés-itatásban való részességét, tagadja a kérvény minden egyes állitását, becsatolja a vádoltaknak és kérvényezők tanuinak az állitások valótlanságát igazoló nyilatkozatát s felajánlja a képviselő esküjét. *Fölöslegessé lesz ilykép* — ugymond — *a tanuk és közöttük Samassa egri érsek kihallgatása*, akire való hivatkozás ugyis csak zaklatás, mert hiszen jól tudják, hogy *az érsek bizonyára hivatkozni fog főpapi voltára és élni fog ama jogával, amely őt a tanuskodás kötelessége alól fölmenti.* A választást védő ügyvéd ezután részletesen foglalkozik a kérvény relativ bizonyitékaival s ezek közt elsősorban amaz állitásokkal, melyek szerint az egyes községek választóinak különböző előnyöket igértettek. Ezeket a védelem egyenkint és részletesen cáfolja és cáfolatait az illető választóktól beszerzett nyilatkozatokkal támogatja. Azután adatokkal bizonyitja, hogy éppen a Kállay-párt részéről történtek a legnagyobb visszaélések. Kállay Manó a kocsmákban maga itatta a választókat, másoknak a kocsmaszámláit kiegyenlitette. Többet megilélemlített olykép, hogy állásuk elveszitésével fenyegette azokat, akik nem reá szavaznak. A választásvédő arra kérte a Kuriát, hogy a vizsgálat elrendelése esetén a vizsgálatot ezekre nézve is terjeszsze ki és Kállay Manónak ily módon nyert szavazatait érvénytelenitse. Véleménye szerint a kérvény relativ okaira a vizsgálatot elrendelni nem lehet, az abszolut okokra nézve pedig kéri a Kuriát, hogy hallgassa ki dr. Samassa Jánost, a megválasztott képviselőt.

Dr. *Nagy* Péter reflektált ezután a védő fejtegetéseire. Dr. *Ragályi* viszonválasza után *Paiss* elnök kijelentette, hogy a Kuria határozatát *holnap* hirdeti ki.

*

A *Jakabffy* István szalkai mandátuma ellen beadott petició dolgában a Kuria II. választási tanácsának elnöke, *Vavrik* Béla, ma délelőtt hirdette ki a tanács végzését. *A Kuria a bizonyitási eljárást elrendelte* s foganatositásával a *budapesti* itélőtáblát bizta meg. A Kuria csupán csak a képviselő által itálóg elkövetett vesztegetési esetekre nézve rendelte el a vizsgálatot, ellenben az egyházi adományozásokra nézve a bizonyitást mellőzte.

A deési mandátum. A *deési* választókerület szabadelvüpárti polgárainak egy része tegnap dr. *Csizer* Ákos ügyvédet jelölte. Az értekezlet *Széll* Kálmán miniszterelnököt és báró *Podmaniczky* Frigyest, a szabadelvüpárt elnökét, táviratilag üdvözölte. Az üdvözlésre báró *Podmaniczky* a következő táviratttal válaszolt:

Az országos szabadelvüpárt dr. *Csizer* Ákosnak szabadelvü programmal való jelölését örömmel veszi tudomásul s bizton reméli, hogy a deési kerület szabadelvüpártja összetartása révén fényes győzelmet fog aratni dr. *Csizer* megválasztása által. *Podmaniczky*, pártelnök.

KÜLFÖLD.

Ferdinánd fejedelem nem utazik a cárhoz. Szófiából táviratozzák, hogy *Ferdinánd fejedelem pétervári utja elmarad.* Ezt az utat még a kormány készitette elő, lehetővé tette pedig az őszi flottalátogatás. Ugy látszik, hogy Pétervárott a szerb királynak politikailag lehetetlenné tett utazása miatt *a bolgár fejedelmet sem akarják fogadni*, nehogy a szerbek orosz-barát érzelmét megsértsék.

A szerb trónöröklés kérdése.

Budapest, január 31.

A belgrádi cáfoló apparátus ismét dolgozik. A Karagyorgyevicsék trónkövetelésérőll elterjedt hirek nemcsak az európai közvéleményt preokkupálták, hanem Szerbiában is olyan termékenynyé tették a talajt Karagyorgyevics Péter proklamációja számára, hogy a belgrádi konakban a legnagyobb aggodalommal nézik a dolgok fejlődését. Már korábban is lecáfolták Belgrádból azokat a hireket, melyek szerint Bécsben és Péterváron komoly tárgyalások folynak Sándor király lemondása dolgában, s most ismétlik ezt a cáfolatot, de elismerik, hogy Karagyorgyevicséknek igen is van kilátásuk a szerb trónra, ha erős meggyőződéssé érlelődik Szerbiában az a föltevés, hogy Sándor király és Draga királyné házasságából trónörökös nem várható. Sándor személyes nyilatkozattal kénytelen leereszkedni annak a reményének a kifejezésére, hogy hiszen még lehet gyermeke; de maga is elismeri, hogy ha még tiz év mulva sem lesz, fontolóra kell vennie a trónöröklés kérdését.

Félhivatalosan már is megvallanak annyit, hogy a válás kérdése politikai megfontolás tárgya lett. Mindezt egybevetve, kétségtelen, hogy a szerb trónöröklés kérdése fennforog és elég akut arra, hogy necsak Belgrádban, hanem Bécsben és Péterváron is behatóan foglalkozzanak vele.

Egy mai nagyérdekü belgrádi táviratunk a következőket jelenti:

Belgrád, január 31.

Az a körülmény, hogy *Karagyorgyevics* Péter herceg most már nyiltan trónkövetelőként lép fel, amint az országban nagyon elterjedt proklamációjából kitünik, Belgrádban mély hatást tett és az udvart kinosan érintette, mert ezt a lépést néhány évvel ezelőtt még teljesen lehetetlennek tartották és a Karagyorgyevicseket ugy tekintették, mint akik teljesen lejárták magukat. De ha a trónkövetelő manitesztuma kétségtelenül nagy hatást tett is, a Karagyorgyevicsek érdekében való mozgalmat vagy éppen forradalmi kisérletet ez idő szerint teljesen kizártnak kell tekinteni. Minthogy azonban az a nézet kerekedett fölül, hogy *Sándor* királynak *Draga* királynéval való házasságából utódok nem várhatók és minthogy ez a föltevés *nagyon elősegiti a Karagyorgyevicsek chanceait*, a *válás kérdése természetesen politikai megfontolás tárgya is lett*, sőt a fáma már *a királynak a metropolitával az utóbbi időben folytatott ismételt tanácskozásait* is ezzel a kérdéssel hozta kapcsolatba. Másrészről ellenben hire jár, hogy a *király* eddig határozottan visszautasította azt a feltevést, hogy házasságát fel akarja bontani. Hogy Sándor király beleunt az uralkodásba és lemondásra gondol, az a szenzáció-

hajhászó fantázia szüleménye. Ellene mond ennek a föltevésnek a király erélyes és szivós jelleme. *Sándor* királyt a lapoknak az a hiresztelése, hogy Oroszországgal tárgyalásokat folytat a trónról való lemondása tárgyában és hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország között a trónöröklésre nézve megegyezés jött létre, a legkinosabban érintette és hire jár, hogy a *királynak egy meghitlje legközelebb Bécsbe es Pétervárra* utazik, hogy illetékes helyen kifejezésre juttassa a királynak a trónöröklés kérdéséről való nézeteit.

(Sándor és Draga nyilatkozatai.)

A *New York Herald* párisi kiadása több beszélgetést közöl, melyeket a lap munkatársa *Sándor* királylyal, *Draga* királynéval és több szerb miniszterrel folytatott.

Sándor király az ujságiró előtt rámutatott az elhunyt németalföldi király példájára, aki már öreg ember volt, mikor gyermeke született.

— Azt remélem, mondotta *Sándor* király, hogy még husz, esetleg harminc esztendeig élélek. *Trónomat karddal kezemben fogom megvédelmezni.* Feleségéről, cselédjéről és lováról az ember nem mond le soha, mondotta *Milos* ősöm. Ez az én jelszavam is. *Ha 1912-ig nem születik gyermekem, akkor a szkupstinával majd megegyezem a trónörökös személyére*, nézve de bizonyára nem dr. *Gyorgyevics* kivánsága szerint, *aki Bécsben összecsküvést szö ellenem a Karagyorgyevics családdal.* Pénzügyeink állapota komoly, de 1905-ben minden jobbra fordul majd. *Hadseregemre minden körülmények között számithatok.*

Draga királyné ezeket mondotta az ujságirónak:

— Mielőtt férjhezmentem, el voltam rá készülve, hogy sokan ellenezni fogják a király tervezett házasságát. Amit most mondanak rólam és a királyról, hogy példás családi életünket megzavarják, az már elkésett. *Nem fogunk lemondani és mig a király huszonöt évvel idősebb nem lesz, nem teszek le a reményről, hogy gyermekem fog születni.*

Dr. *Vuics* miniszterelnök azt mondotta, hogy a szerbek orosz-szimpátiája igen természetes. A Vuics-kabinet mostani kereskedelmi minisztere, a kiben igen sokan a jövő miniszterelnökét látják, kijelentette, hogy Oroszország *most nagyon el van foglalva* (!) és igy Szerbia ügyeivel nem törődhetik eléggé.

(Szerbia és Ausztria-Magyarország.)

A szerb szkupstina tegnapi ülésén *Milovanovics* kereskedelmi miniszter válaszolt *Popovics* és *Mihájlovics* szenátoroknak a német vámtarifa-javaslat dolgában hozzáintézett interpellációjára és kifejtette, hogy a vámtarifa-javaslat, mely most Németország parlamentjét és közvéleményét foglalkoztatja, egyrészt érinti Szerbiának Németországba való kiviteli kereskedelmét, másrészt azonban azért is legnagyobb fontosságu, mert attól a hatástól, melyet ez a javaslat, ha törvénynyé válik, más államokra, *nevezetesen Ausztria-Magyarország gazdasági viszonyaira* gyakorolni fog, *függ a szomszéd monárkiának Szerbiával szemben való állásfoglalása* is a jövőbeli kereskedelmi szerződések tárgyalásánál. Ha például Ausztria-Magyarország a szerb állatkivitel elé eddig is a fönnálló állategészségügyi egyezmény ellenére különböző nehézségeket volt kénytelen gördíteni, *ez főleg azért történt, mert Németország az osztrák-magyar állatkivitelt hasonló módon akadályozta.* Mindenesetre korai volna már most kifejteni a szerb kormány állásfoglalását azokkal az eshetőségekkel szemben, amelyeket a vámtarifa-javaslatnak a német birodalmi gyülés által való elfogadása maga után vonhatna, annál is inkább, mert a javaslat elfogadása, különböző jelekből itélve, *egyelőre még kérdéses.* Azonfelül más nagy államok, melyekre Németország ugy gazdasági, mint politikai okokból föltétlenül figyelemmel tartozik lenni, ebben az ügyben még inkább érdekelve vannak, mint Szerbia. *Ausztria-Magyarország* és Oroszország mindenesetre mindent meg fognak tenni, hogy a német javaslat keménységét jelentékenyen *enyhitsék.* Ha Szerbia közreműködését fontosnak tartanák, *ezek az államok föltétlenül számithatnak reá*, hogy Szerbia ez ügyben azonositani fogja magát velük.

(Szerbia és Montenegro.)

A szerb hivatalos lap a külügyminisztérium következő közleményét hozza: *Vasics* Milos vezérkari ezredes, rendelkezési állományban lévő miniszter és a király hadsegéde utasittatik, hogy mint *a király cetinjei külön követe tartsa fönn a barátságos köteléket és diplomáciai érintkezést Szerbia és Montenegro között.*

A délafrikai szabadságharc.

London, január 31.

A *Daily Telegraph* értesülése szerint *Lansdowne* külügyminiszternek a németalföldi kormány jegyzékére adott válasza, általános tendenciáját tekintve, azt az udvarias kijelentést foglalja magában, hogy *a németalföldi kormánynak nem lévén fölhatalmazása* arra, hogy akár a harcban álló boerok, akár az európai megbizottak szószólója legyen és teljesen hiányozván minden konkrét javaslat, *közleménye gyakorlatilag nem értékesithető.*

London, január 31.

A *Standard*nak jelentik Brüsszelből: A németalföldi kormány *Vilma királynő kivánságára* inditotta meg a békeakciót. A királynő nagyon melegen óhajtja a háboru befejezését s minisztertanácsot hivott össze, amely elhatározta, hogy a királynő kivánságát teljesiti s megkezdi a békeakciót. *Krügert* nem hivatalosan, hanem *bizalmasan értesitették* a tervezett lépésről. *Krüger* kijelentette, hogy nincsen abban a helyzetben, hogy a németalföldi kormányt a béke közvetitésével megbizza, mert ennek első föltétele az volna, hogy *az angolok elismerjék a boer államok függetlenségét.* A németalföldi kormány ennek ellenére elhatározta, hogy a béke dolgában jegyzéket küld az angol kormánynak.

London, január 31.

Ma délben miniszteri tanácskozás volt, amelyen megállapitották a németalföldi kormány jegyzékére a válasz szövegét.

Köln, január 31.

Jól értesült boer körökben ugy vélik tudni, hogy Anglia eddigi magatartásával azt a célt követi, hogy a békére irányuló ajánlatok érdekében *Krüger* és az európai boer bizottság megkerülésével, közvetlenül a harcban álló boerokkal akar érintkezésbe lépni.

Ennek ellenében *Krüger* hozzátartozói határozottan kijelentik, hogy *az elnök és a harctéren küzdő boerok között teljes megegyezés uralkodik.* Különben is a boer vezérek még mindig amellett vannak, hogy csak ugy hajlandók a békés kiegyezésre, ha Anglia a teljes függetlenséget biztositja a számukra.

London, január 31.

A *Times* a következőket irja: A kormánynak az a rendelete, amely két zászlóalj mozgósitásáról szól, a nemzetnél azt az örvendetes hatást kelti, hogy a kormány el van tökélve, hogy a *boerok ellenszegülésének megtörését addig fogja folytatni*, amig vagy leteszik a fegyvert, vagy pedig elegendő biztositékot nyujtanak arra, hogy hajlandók azt az egyetlen föltételt, amelyet nekik szabhatunk, elfogadni. A brit nemzet őszintén óhajtja a békét, de nem oly szangvinikus, hogy a *németalföldi kormánynak jóakaró, bár egészen szokatlan akciójához nagy reményeket füzne.* A brit nemzet egészen más eszközökbe helyezi bizalmát, hogy a háborunak mielőbb véget vethessen.

London, január 31.

A lapok jelentik: A kabinet bizottsága jóváhagyta a Németalföld jegyzékére adandó *válasz tervezetét* és annak egy másolatát elküldötte a hágai angol követnek. A követ a másolatot csak távirati felhatalmazásra fogja átnyujtani, ha a jegyzéket a mai minisztertanács is, amelyben részt vesz a kabinetnek mind a husz tagja, formálisan jóváhagyta.

Hága, január 31.

Megbizható részről közlik, hogy a kormány bizalmasan tudatta a nagyhatalmakkal a békeközvetités megindítását. Németország a kezdeményezés támogatását azzal a megokolással utasitotta vissza, hogy a német kormány a háboru végéig meg akarja őrizni a legszigorubb semlegességet. A francia és az orosz kormányok helyeselték a kezdeményezést, de nem csatlakoztak, az angol kormány nevében pedig Howard követ holnap fogja átnyujtani a jegyzéket a holland kormánynak.

London, január 31.

Lord *Kitchener* jelenti Pretóriából tegnapról: *French* jelenti, hogy a Fokgyarmat északkeleti részén 26 boert elfogtak és 1 ember elesett. Ezek a boerok Fouché kommandójához tartoztak, mely most teljesen szét van szórva. — Kitchenernek *Dumoulin* haláláról szóló jelentése azt mondja, hogy Dumoulin e hó 28-án a Riet-folyó mentén Abrahamskraal mellett megtámadta Niouwenfout kommandója. Heves ütközet után *Driscoll* őrnagy Merkandriit közelében elfogalt egy kis boer tábort és 17 boert elfogott, köztük Vester és Grobelaar tábori zászlósokat. Driscoll most azok ellen a boerok ellen nyomul, akikkel az elesett Dumoulin harcolt.

London, január 31.

Egy négyszázfőnyi csapat *Wilson* ezredes parancsnoksága alatt abban a veszedelemben forgott, hogy a Vilge-folyónál tulnyomó erejü boer csapat elvágja a többi csapatoktól. Az angol csapatból négyszáz ember napkelte előtt átkelt egy gázlón, hogy egy kis ellenséges csapatot üldözzön. Napkeltekor néhány boert el is fogtak, amikor hirtelen *minden oldalról kilencszázfőnyi csapat vette őt öket körül.* Az angolok visszatértek a gázlóhoz s át akartak kelni, de *a boerok elvágták utjukat.* Csak energikus előretöréssel sikerült a főcsapattal egyesülniök. *Erre azután az egész csapat dombról-dombra harcolva, visszavonult Frankfortba.*

London, január 31.

A *Daily Telegraph* jelenti Ermelóból, hogy *Bruce Hamilton* tábornok 27-én elfoglalt egy boer tábort s elfogott hetven embert.

London, január 31.

A ma közzétett veszteségkimutatások szerint az Abrahamskraal mellett, Colfontein közelében e hó 28-án vivott ütközetben a *Lasser ezredből Dumoulin ezredes és 8 ember elesett és 7 ember megsebesült.*

HIREK.

Budapest, január 31.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 31-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujtásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hir.** Dr. *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszternek, holnapi nevenapja alkalmából, a szabadelvüpárt tagjai által aláirt üdvözlő ivet fognak átnyujtani.

— **A király Budapesten.** *Bécs*ből jelentik, hogy a király a jövő kedden Budapestre jön. Ezuttal csak két hétig marad a fővárosban a király.

— **Vilmos császár beteg.** *Párisból* jelentik, hogy a *Patrie* berlini értesülése szerint *Vilmos* császár egy idő óta *májbajban szenved.* Az orvosok véleménye szerint a baj oka az, hogy a császár a legnehezebb ételekkel él és nem tart az evésben mértéket.

— **József Ágoston a Rivierán.** *József Ágost* főherceg és neje, *Auguszta* főhercegnő jelenleg a Rivierán időznek, ahol a telet töltik. Arról, hogy a főhercegi pár ezután állandóan a prágai Hradsinban fog tartózkodni, József Agost főherceg szüleinek alcsuthi házában semmit sem tudnak.

— **Külügyi bizottság a belügyminiszternél.** Tegnap délelőtt a képviselőházban Pozsgay Miklós országgyülési képviselő vezetésével Bogyiszló község előljárósága tisztelgett *Széll* Kálmán belügyminiszternél s arra kérték, hogy a község felfüggesztett jegyzőjének ügyét, mely már hosszabb idő óta huzódik, véglegesen intézze el. A miniszterelnök méltányosnak találta a község kérelmét s megigérte, hogy a legrövidebb idő alatt átvizsgálja az ügyet és elintézi.

— **Egy bajor herceg házassága.** *Szigfrid* bajor herceg — mint már emlitettük — kilép a hadsereg kötelékéből. Hogy mi inditotta a herceget erre a lépésre, arról különböző hirek kerültek forgalomba. Mint most *München*ből sürgönyzik, igazi oka az, hogy a herceg egy zsidó vallásu nőt akar feleségül venni.

— **Bál a fiumei kormányzónál.** *Fiumében* ma este, mint levelezőnk táviratozza, gróf *Szapáry* László kormányzó és édesanyja, özvegy gróf *Szapáry* Gézáné tiszteletére bált adtak, amelyen egész Fiume képviselve volt. A ragyogóan kivilágitott palotába, melynek környékét a kiváncsiak nagy tömege lepte el, 9 órakor kezdődött a kocsik felvonulása és eltartott 11 óráig. A gyönyörüen diszitett elsőemeleti csarnokban a kormányzó, a fehér szalonban az özvegy grófnő fogadta a vendégeket. Megjelentek teljes számmal a téli hajóraj tisztjei, a helyőrségi tisztek, a rapprezentanca tagjai, az állami és városi hivatalok tisztviselői, a tekintélyesebb városi polgárok, a külföldi konzulok és a hitelekezetek lelkészei, a susaki, voloscai és abbáziai hatóságok fejei, stb. A márványcsarnokot ő felségének márványmellszobra diszitette. A tánc 11 óra után kezdődött. A katonai és cigányzenekar felváltva játszott. A mellékteremekben gazdag buffet állt a vendégek rendelkezésére. A hölgyeknek külön is teritettek két teremben. A kormányzó és édesanyja minden vendéggel szemben a legszeretetreméltóbb figyelmet tanusitotta. Éjfélkor volt a souper. A bál csak reggel felé fog véget érni.

— **Lónyay grófék Cannesban.** *Bécs*ből jelentik, hogy a Lónyay grófi pár ma hosszabb tartózkodásra Cannesba utazott. A grófi pár Ponteblában kiszáll és Veldesbe rándul *Erzsébet* főhercegnő és férje látogatására.

— **Tibád Antal betegsége.** *Tibád* Antal közigazgatási biró, akit tegnap szélütés ért, mégdig válságos állapotban fekszik a Császárfürdőben lévő lakásán. A beteg iránt nagy a részvét és állandóan sokan tudakozódnak hogylétéről.

— **A visszautasított Orleans-rokon.** Tegnap az egyik párisi sorozó-bizottság előtt egy fiatal ur jelent meg s kérte, vegyék fel a francia hadseregbe. Az ilyesmi nem éppen szokatlan Franciaországban. De ugyancsak nagyot nézett a sorozó-bizottság, amikor megtudta, hogy a fiatal ur a braziliai trónkövetelő fia: Antoine *d'Eu* herceg. Az eset rögtön sulyossá változott. Az *Eu*-nemzetség ugyanis közeli atyafiságot tart az Orleansokkal, akik tudvalevőleg örökre számüzvék Franciaországból. A fiatal *d'Eu* hercegnek tehát nem szabad Franciaországot védelmeznie. Lám, egy demokrata országban is jól megnézik, ki kinek a fia.

— **Mr. C. Schwab Berlinben.** A londoni pénzügyi szaklapok nyomán a kontinentális sajtót is bejárta az a hir, hogy *Henckel-Donnersmarck* herceg meghivta üzleti tárgyalásokra Berlinbe az amerikai acéltrust igazgatóját és az üzleti tanácskozás után ebédre látta vendégül *Schwabot*. *Bismarck* Herbert herceggel és *Szögyény-Marich* László nagykövettel együtt. Berlinből most azt táviratozza tudósitónk, hogy ez a közlemény lényegesen téves. Schwab európai körutja közben Budapestről, illetőleg Bécsből Berlinbe utazott s a német fővárosban kilejezte azt a vágyát, hogy szeretne megismerkedni Henckel-Donnersmarck herceggel, aki számottevő nagyiparos Németországban. Igy történt, hogy a herceg ebédre hivta meg Schwabot, de üzleti tárgyalás nem volt köztük. Az ebéden, amelyet a herceg az amerikai vendég tiszteletére adott, Bismarck Herbert hercegen és Szögyény-Marich László nagykövteen kivül gróf *Waldersee*, gróf *Wedel* főistállómester és több más arisztokrata is megjelent.

— **Iskolai alapitvány.** A IX-ik kerületi 2-ik számu iskolaszék tegnap ülést tartott, amelyen Hindy Kálmán királyi tanácsos elnök bejelentette, hogy *Zwack* József szeszgyáros, *Zwack* Lajos iskolaszéki tag atyja a Mester-utcai iskola részére kétezer koronás alapitványt tett. Az alapitvány évi kamatja az évzáró ünnepélyes vizsgák alkalmával osztandó ki és pedig minden vallás felekezeti különbség nélkül, négy szegénysorsu jó magaviseletü és jó tanuló fiu, vagy leánygyermek között. Az alapitvány tevő nemes gondolkozásu ember barátot az iskolaszék megéljenezte és a jegyzőkönyvi köszöneten kivül küldöttségileg is méltányolni fogja az adományozást. Az ülésen elhatározták azt is, hogy felterjesztést intéznek a fővárosi tanácshoz az elemi iskolából a német nyelv tanitásának kiküszöbölésére.

— **A khinai kulturáról.** A *Társadalomtudományi Társaság* ma este 6 órakor felolvasó-ülést tartott, amelyen *Pikler* Gyula alelnök tudatta, hogy gróf *Andrássy* Gyula a társaság elnökévé történt megválasztatását elfogadta. Ezután ifjabb *Jankovich* Béla tartotta meg felolvasását *A khinai kultura jellegéről és annak magyarázatáról.*

A felolvasás szerint a khinai nyelv fejlettebb, mint a mienk, de az irás sokkal hátrább van még, mint a mienk, sem faji, sem nyelvi tekintetben nem egységes az a 100 millió khinai, akik a mi monarkiánknál négyszer nagyobb területet foglalnak el. A vallás sem egységes. A khinai vallás tekintetében, mint mindenben, a praktikust keresi és kereszténynyé is csak anyagi haszonért lesz. Politikai öntudat, nemzeti érzés nincs benne, aztán Khina politikai helyzetét és a letelepülési viszonyait tárgyalva, birálgatta a khinai kulturát s oda konkludál, hogy Khinában nem erőszakosan, hanem csak lassu munkával lehet a modern kulturának tért hóditani.

— **Modern kuruzslás.** Berlin egyik iskolájában, a Falk-féle reálgimnáziumban egy idő óta rendszeresen összegyül egy társaság és imádkozik. Ebben természetesen semmi kifogásolni való nincs. A társaság azonban betegségeket akar imádkozással meggyógyitani s miután kisült, hogy ez az összejövetelek célja, alaposan magára haragitotta Berlin városának tegnapi közgyülését. Egy Kreitling nevezetü ur leleplezte ezt a dolgot s megbotránkozásának adott kifejezést a felett, hogy ilyes világcsalás Berlinben és éppen egy városi iskola épületében egyáltalában tanyát üthet. Felmutatta egyszersmind a gimnázium igazgatójának levelét is. A derék tanférfiu ebben az irásban beismeri, hogy hajlékot adott az imádkozóknak, azt mondja, hogy azt is tudta, hogy nem valami közönséges ájtatos gyülekezetről van szó. Semmi különöset se talál azonban abban, hogy hajlékot adott a gyülekezetnek. A betegségek leimádkozásának módszerét egy amerikai nő, Eddy asszony találta ki. Azt mondja, hogy mélyebbre hatolt be a természet titkaiba, mint az orvosok s rájött arra, hogy a medicináknál sokkal hasznosabb a gyógyulásban az imádkozás. Eddy asszony európai képviselője, Schön kisasszony és az ő vezetése alatt folyt az imádkozás a berlini gimnáziumban mind mostanáig. — Most tudniillik végét vetik a különös szekta (vagy talán üzlet) működésének s kitették a gyülekezetet egyelőre legalább a gimnázium épületéből.

— **Beteg tanférfiu.** *Lakits* Vendelt, az ismert tanférfiut, az Eötvös-alap és a tanitói nyugdij-egylet elnökét, nemrégiben szélhüdés érte. Egy ideig sulyos betegen feküdt, most azonban egészsége annyira helyreállt, hogy az orvosok szerint rövid idő mulva felgyógyul.

— **Az ékszerészek és a női divat.** Azok a hosszu, harcsaszáj-ujjak, melyeket a hölgyek mostanában viselnek, lassanként megérlelik az ékszerészek forradalmát. Az ékszerviselésnek első föltétele természetesen az, hogy az ékszert lássák. Az uj divatu ruhaujjak azonban eltakarják a kéz tövét, melyen egykor ékköves karperecek csillogtak. A szent-pétervári ékszerészek most nyakra-főre üléseznek, hogy miként változtassák meg ezt a borzalmas divatot, mely a raktáron lévő karkötőikben fekvő tőkét holttá teszi. A nagy probléma megoldására már azt az ajánlatot is tették némelyek, hogy diplomáciai összeköttetést keresnek a párisi nagy szabócégekkel s kegyelmet kérnek.

— **Az index.** A római kuria óvatosan gyüjti azokat a könyveket, melyeket a katholikus embernek olvasnia nem szabad. Ez az óvatosság gyakran pedantériává fajul s ha a világi elemek már réges-régen nem igen respektálják a római index tilalmait, egy sajátságos eset most megvilágitja, hogy gyakran milyen fölösleges aggodalommal vannak eltelve a könyvvizsgáló testület tagjai. Rómából jelentik, hogy az index revizióját alkalmával az index-bizottság észrevette, hogy egyik tiltott könyvnek maga a pápa, XIII. Leo a szerzője. A pápa ezt a könyvet még perugiai bibornok korában *Pecci* Joachim név alatt irta s könyvének ezt a cimet adta: *A Szent Szüz megszentelt véréről.* A kongregáció olyan helyet is talált a könyvben, melyet eretnekségnek tartott s ezért irta a pápa könyvét indexre. 1878-ban Pecci Joachim a pápai trónra lépett, de könyve azért indexen maradt. Megelégedtek avval, hogy a szerző nevét törölték s igy maradt a dolog máig is.

— **A rektor és az ifjuság.** Az egyetem rektora a következő hirdetményt adta ki az egyetemi ifjuság tüntetéseire vonatkozólag:

Az egyetemi ifjuság nagy része tanul és dolgozik. De sajnálattal látom, hogy akadnak egyesek, akik egyetemi fogadalmaikról és kötelességeikről megfeledkezve, utcai tüntetésekben szerepelnek s meghurcoltatásoknak teszik ki az egész egyetemet. Komolyan figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a rend és csend jönntartására az állami hatóság erélyes intézkedéseket tesz, figyelmeztetem továbbá az egyetemi tanács elhatározására, mely szerint tudomására jutó minden egyes esetben teljes szigorral fog érvényesitetni az egyetem fegyelmi büntető hatalma. A királyi magyar tudományegyetem rektora: dr. *Vécsey* Tamás udvari tanácsos.

— **Kivándorlás Veszprémmegyéből.** A kivándorlás Veszprémmegyéből az utóbbi időben nagy mérveket öltött, ugy, hogy erélyes hatósági intézkedésre lesz szükség, mert a kivándorlók legnagyobb része ulevél nélkül megy ki Amerikába. Mostanában három-négy ügynök jár a megyében egy genuai cég megbizásából, amely cég Délamerikába Rio de Janeiro vidékére szállitja a kivándorlókat. Sok embert csábitott ki a F. Missler brémai ügynökség is. *Fenyvessy* Ferenc főispán körrendeletet is intézett már a községi jegyzőkhöz a kivándorlás megakadályozása céljából.

— **Házasság.** *Szabados* Jenő posta- és távirdatiszt február 2-ikán délután három órakor esküszik örök hüséget a Dohány-utcai izraelita templomban *Déri* Katica fővárosi tanitónővel.

Alexander Gyula szombathelyi gépgyári főkönyvelő eljegyezte *Weisz* Hermin kisasszonyt Szombathelyről.

— **Az argumentum.** Az aradi iskolaszék tegnapi gyülésén szóba került az a lopás is, melyet az iskola igazgatójának lakásán követtek el. A tolvaj százkilencvennyolc koronát emelt el *Preisinger* József igazgató asztalfiókjából. A pénz nem az igazgató tulajdonát képezte, hanem a nála lévő tandijpénzből gyült össze s igy Preisingernek a sajátjából kellett a hiányt megtéritenie. A kárvallott igazgató azzal a kéréssel fordult az iskolaszékhez, hogy téritsék vissza a pénzt. A kérelem heves vitára adott alkalmat. Némelyek veszélyes precedenst láttak az igazgató kérelmének teljesitésében, mások a méltányosság szempontjából iparkodtak megmagyarázni a kérelem jogosságát. A vita hevében végre is egy sajátságos argumentum hangzott el, amely elég cinikus volt ahhoz, hogy derültséget s ennek nyomán engedékenységet fakasszon. Az egyik iskolaszéki tag ugyanis komoly arccal igy szólt:

— Ugyan uraim, minek annyit diskurálni kilencven forint miatt, mikor Aradon ezreket szokás lopni.

E kellemetlen *szokás* felidézése visszajuttatta az igazgatónak az ellopott forintokat.

— **Fa- és csemete-iskola.** A legnagyobb fa- és csemete-iskola Ausztriában és Magyarországon a *Klenert* W. iskolája, mely Grácban (Körösis strasse 72—74.) van. Remek termékei révén a cég a legjobb hirnévnek örvend és a kontinens minden részébe szállitja biztos sikerü csemetéit s gyümölcsfáit. A csemeték kitünőségét számos diszkert és gyümölcsös sikere hirdeti.

— **Bojkottált katonai zenekar.** *Budweis*ból táviratozzák, hogy az ottani cseh lakosság elhatározta a katonai zenekar bojkottálását, mert a tisztek tüntetőleg távolmaradtak a legutóbbi cseh bálról.

— **A türhetetlenül elhibázott országház.** Igy jellemezték az Ugron-párt tegnapi értekezletén, ha nem is az egész uj országházat, hanem a képviselőház üléstermét s mint ahogy azt ma már megirtuk, elhatározták, hogy egy parlamentibizottság kiküldését inditványozzák. Hogy az majd vizsgálja meg az uj palotát és hogy ennek a vizsgálatnak eredményeképpen még a nyáron javitsák ki a hibákat. A parlamenti bizottságból valószinüleg nem lesz semmi, mert a kifogásokra nézve egész csomó megnyugtató adat áll rendelkezésre, mióta a hatalmas házat épitik. S akinek ez nem elég, az nézze meg magát a csodálatosan impozáns palotát. A *Magyar Nemzet* azonban kiküldte egy munkatársát, hogy nézze meg a parlamenti palota képviselőházi üléstermét s számoljon be arról, hogy mi benne a hiba. Ebből a tudósitásból közöljük a szorosan a képviselőház termére vonatkozó passzusokat.

A képviselőházi tanácsterem ugyszólván külön épületet alkot magában a kolosszális parlamentben, amennyiben minden oldalán köröskörül széles, gyönyörüen diszitett folyosók választják el a többi helyiségektől. Belső formája amfiteátrális. Az épitőmüvésznek, de az épitkezésre felügyelő bizottságnak is nagy gondja volt reá, hogy a gótikus, fölötte magas terem a szükségesnél nagyobb dimenzióju ne legyen, nehogy a nagy kényelemben elveszszen egy tanácskozóterem legfőbb kelléke, a jó akusztika.

Ezt a célt teljesen elérték. Az akusztika kitünő. Gróf Apponyi Albert házelnök, de elődje, Perczel Dezső is konstatálta, hogy a terem ebből a szempontból semmi kifogás alá nem eshetik. A padok immár bent vannak a teremben, csak még a miniszteri padok elhelyezése van hátra. Felállitották az elnöki emelvényt is s most végzik az utolsó munkálatokat az előtte levő előadói emelvényen.

Ha valami ellen lehet kifogást tenni, ugy ez az előadói emelvény. Ez ugyanis elállja a kilátást a szélsőbal és szélső jobboldal egyrésze között s egyszersmind hangfogó is. De ez nem oly lényeges baj s majd a gyakorlat fogja megmutatni, hogy hogyan és miként kellene a lényegtelen hibán segiteni. Szerintünk legokosabb volna ezt az előadói emelvényt szószékké tenni s kimondani, hogy minden szónok a szószékről mondja el beszédét s akkor teljesen rendben van a dolog.

Talán azt is kifogásolhatja valaki, hogy az utolsó padsor már a terem körül futó galéria alá jut, de ez sem fogadható el komoly kifogásnak, mert hiszen a képviselők valamennyien még talán sohasem voltak együtt s igy nem okvetlenül szükséges, hogy valaki éppen a galéria alatt üljön.

Ha a gyakorlat azt fogja igazolni, hogy átalakitásokat kell tenni, akkor ez amugy is meglesz. A rozoga régi országház 1865 óta áll s még nem volt év, hogy itt-ott kisebb vagy nagyobb átalakitásra ne szorult volna. Lesznek átalakitások az uj országház hatalmas labirintusában is.

Ez a terem egyébként minden tekintetben kitünően van megépitve. A teremben köröskörül nem kevesebb, mint tizenegy ajtó nyilik a körülötte levő tágas folyosókra, ugy, hogy torlódásról szó sem lehet.

Az elnöki emelvény fölött van a magyar cimer, kétoldalt a társországok cimerei. Ezektől jobbra és balra két freskó van; az egyik a 67-iki koronázást, a másik a 48-iki országgyülés megnyitását ábrázolja.

Érdekes különben, hogy egy magyar elektrotechnikus ajánlatot nyujtott be egy olyan villanyos szerkezetü gépre, amelynek segélyével minden képviselő a saját padjában elzárt villamos gomb megnyomásával adhatja le szavazatát. Két ilyen gomb van minden képviselő padjában. Az egyik az igen, a másik a nem szavazatot adja le. Ezek a villamvezetékek az elnöki emelvényen egy szerkezetben végződnek, ahol csalhatatlan biztossággal jelzik a szavazatok eredményét, amelyet gyorsan, számszerüleg lehet konstatálni. — Hogy elfogadják-e kivitelre a találmányt, arról még nem tudunk.

— **Vidéki hirek.** Orsován tegnap *Schurkus* János vasuti munkás a vele vadházasságban élt *Vanem* Máriát agyonszurta. A gyilkosság után Orsováról megszökött, de a csendőrség elfogta. — Ugyancsak *Orsován Monics* György szőfiai illetőségü bolgár kertész a nyakába szurta kését. Tették okául azt mondta, hogy fel akarta magát vétetni a kórházba. Terve sikerült, mert most a kórházban ápolják.

— **Elpusztult hajók.** Hamburgból táviratozzák, hogy egy ma közzétett statisztika szerint az utóbbi két viharos évben a tengereken 1018 hajó pusztult el ugy, hogy teljesen nyomuk veszett. Ezek közül 732 vitorlás hajó volt, 286 pedig gőzhajó. Ugyanez idő alatt 5242 hajó sérült meg a viharban.

— **A péklegények levele.** A budapesti sütőmunkások egy, a kereskedelmi miniszterhez intézett nyilt levélben felelnek meg a pékeknek arra a fenyegetésére, hogy ha a rendőrség szigoruan ellenőrizni kezdi azt, hogy betartják-e munkásaikkal szemben a munkaszünetről szóló törvény rendelkezéseit, inkább nem sütnek hétfőre friss süteményt. A munkások azt mondják, hogy nem sok valószinüsége van annak, hogy ezt a költséges fenyegetést be is váltsák. Kissé népiesen ezt igy fejezi ki a nyilt levél: *De attól nem kell senkinek félni, hogy a fővárosi sütőmesterek egy éjszaka ne süssenek, mert egy napi profitról minthogy lemondjanak, szivesebben egyik szemöket szuratják ki.* A munkások azt bizonyitgatják levelükben, hogy a pékeknek az az érvelése, hogy a törvény rendelkezései szerint eljárjva, nem képesek elvégezni a munkájukat: puszta kifogás. Arról van szó mindössze, hogy a füstben, gőzben, lisztben, porban és negyven-negyvenöt fok melegben dolgozó munkás *havonkint* vagy egy egész vagy két fél vasárnap pihenőhöz jusson. Azt mondják a munkások, hogy erre a havonkint összesen egy nap pihenőre bőven kapnak a mesterek munkaerőt. Most is hét-nyolcszáz munkanélküli péklegény örülne annak, ha legalább egy-egy félnapra munkához jutna. Szóval: semmi ok sincs a mesterek részéről a kétségbeesett védekezésre — a törvény ellenében, ami végre is: hát törvény és melyet most már ha tetszik, ha nem és ha sütnek a pékek, ha nem, be kell tartani. Erre nézve már intézkedett a miniszter és ilyenformán ezeknek a szegény embereknek a nyilt levele most már tárgytalan.

— **A Figaro jeligéje.** A párisi *Figaro*, mióta a lap szerkesztőségének eddigi titkára, Gaston *Calmette* lett a főszerkesztője, lényeges változásokon ment keresztül. Többek közt mostantól fogva jeligéje is van. A jelige a lap homlokán olvasható, s mintegy programmja a Figaro uj korszakának. Hangzik pedig eképpen:

„Dicsérjenek itt, szidjanak ott, én, fitymálva az ostobákat, szembeszállva a gonoszokkal sietek nevetni mindenen... mert attól félek, hogy utóbb sirnom kell rajta. (*Beaumarchais*)"

Ami mondásnak szép, pointnak csattanós, de programmnak bizony furcsa programm.

— **Égetett bársony.** A magyar nők tavaszi mükiállitásán méltó feltünést keltett az égetett bársony müipari ujdonságai, amelyeknek kiállitója és invencióban meg izlésben dus készitője özvegy *Mirkovszky* Gézáné, *Greguss* Gizella. Mint festőmüvésznő és okleveles rajztanitónő özvegy Mirkovszky Gézáné kitünő hirnévnek örvend ezért méltó érdeklődésre tarthat most számot hogy az égetett bársony készitésének müvészeti technikáját február elsejétől kurzuson tanitani fogja. Az égetett bársony a dekorativ tervezés leggyönyörübb s legalkalmasabb anyagi, u szint és tónust ad a dekorativ dolgoknak, e mellett toalettdisznek is pompásan beválik A hölgyek, akik oly lelkesedéssel karolnak fel egy-egy uj müvészeti ágat, a bársonyégetéssel élvezetes időtöltésre tesznek szert és izlésüket is hiven fejezhetik ki előállitandó remekeikben. Özv. *Mirkovszky* Gézáné készséggel vállalkozik az égetett bársony (vetour nacré) saját találmányu technikájának tanitására és február elejétől kezdve erre iskolát is nyit, azaz kurzusokat tart saját lakásán, a jelentkezők kisebb-nagyobb csoportjainak. A tanitványoknak saját anyagukon, lehetőleg saját tervezetük alapján kellvén dolgozniok, a tanfolyam sikeres eredményéhez némi rajzképzettség okvetlenül szükséges. A jeles müvésznő különben ennek az előképzettségnek megszerzésére is készséggel nyujt segédkezet. Ifju hölgyeinknek szivesen ajánljuk ezt az uj müvészeti ágat. A festőmüvésznő lakása IX., Angyal-utca 15. sz. II. ajtó (a Ferenc-körut közelében) ahol délelőtt 10—12-ig készséggel áll a jelentkezők rendelkezésére. Remélhető, hogy akik a dekorativ tervezésben érvényesülő müvészet hivei, föl fogják használni a müipari képzés e kitünő alkalmát.

— **Demokraták népgyülése.** A fővárosi demokrata-körök tegnap este értekezletükön elhatározták, hogy vasárnap délután nagy népgyülést tartanak, hogy elégtételt adjanak meghurcolt vezérüknek, *Vázsonyi* Vilmosnak. A demokraták a következő bejelentést terjesztették Rudnay főkapitányhoz a népgyülés engedélyezése tárgyában:

A budapesti demokrata-körök és szervezetek kezdeményezésére és határozata alapján alulirottak tisztelettel a következő bejelentést teszszük. Február 2-ikán, vasárnap délután 1/2 3 órakor a Király-utcában levő Somossy-mulató helyiségében népgyülést kivánunk tartani a következő napirenddel: 1. A parlamenti szólásszabadság megsértése. 2. Bizalmi nyilatkozat *Vázsonyi* Vilmos országgyülési képviselőnek. A népgyüléshez való felvonulás egyesületenként fog megtörténni. Ugy a felvonulás, mint a népgyülés tartama alatti rendért és a fennálló törvények megtartásáért szavatosságot és felelősséget vállalunk. (Következnek az aláirások.)

— **Gyanus beteg Triesztben.** *Trieszt*ből jelentik, hogy egy bécsi lapnak azzal a jelentésével szemben, hogy Triesztben a *Bundules* gőzösön egy fölvigyázó pestisgyanus tünetek között megbetegedett, illetékes helyről megjegyzik, hogy a beteg nem tartozott a hajó legénységéhez. A kórházban kitünt, hogy gégebaja van s holnap már el is bocsátják a kórházból.

— **Baleset a Nemzeti Szinházban.** A Nemzeti Szinház mai előadása alatt sajnálatos baleset történt a szinpadon. Julius Cézárt adták másodszor és a második felvonásban, amikor a statisztáló szinésznövendékek mint nép betódulnak a szinpadra, *Pokorny* Margit egy ponyvával letakart sülyesztőre lépett, a ponyva leszakadt és a kisasszony az egyemeletnyi mélységbe zuhant a gépek közé. *Császár* Imre azonnal lerohant hozzá és felhozta az eszméletlen állapotban talált kisasszonyt. Gyorsan ott termett a szinházi orvos is, aki a sebesült leányt lakására szállittatta. Pokorny Margit sulyos sérüléseket szenvedett, de balesetének remélhetőleg nem lesznek komoly következményei. A közönség természetesen semmit sem tudott a szinpadon történtekről.

— **Halálozás.** *Sopron*ból jelentik, hogy *Jekelfalussy* Sándor cs. és kir. kamarás, posta- és távirda-főigazgató, hosszas szenvedés után meghalt. Kiváló szakember és a soproni magyar társadalom nemzeti törekvéseinek buzgó harcosa volt.

Lonovics Albert kir. tanácsos, Csanádmegye nyugalmazott árvaszéki elnöke ma Makón meghalt. A boldogult a közéletben nagy tevékenységet fejtett ki. 57 éves volt s a kaszinónak az ipar- és kereskedelmi banknak alelnöke. Az elhunytban *Lonovics* József nyugalmazott főispán unokaöccsét, *Meskó* Sándor csanádi főispán sógorát gyászolja. A temetés holnap lesz.

A budapesti kereskedővilágnak gyásza van. *Herzl* Tivadar, a Herzog M. L. és társa cég egyik főnöke, ma reggel 72 éves korában meghalt. Az elhunytban dr. *Hernádi* Móric és *Hernádi* Kornél Párisban élő jeles festőnk apjukat gyászolják.

Dr. *Baczoni* Lajos ev. ref. jogakadémiai tanár január 29-én, életének 51-ik évében meghalt.

Pongrácz Adolf, nagykanizsai tornatanár, folyó hó 29-én, életének 63-ik évében meghalt.

— **Meggyilkolt kocsis.** A Cséry-féle fővárosi szeméttelepen ma reggel egy holttestre akadtak a telep munkásai. A rendőrség megállapitotta, hogy a halott *Frick* János lovasi születésü 53 éves kocsis, aki a szemétszállitó vállalatnál volt alkalmazva. A feje iszonyuan össze volt verve; valami fokossal vagy ilyenféle tárgygyal verték agyon a szerencsétlent. *Frick* János tegnap este távozott a Cséry-féle szeméttelepről és Kispesten levő lakására ment. Itt összeveszett a feleségével. Két albérlőjére haragudott, akik nem fizettek s a felesége pedig a pártjukat fogta. *Frick* még az este folyamán kidobta a két albérlőt, de a ruhájukat visszatartotta. A kidobott albérlők az utcán azzal fenyegették meg *Frick*et, hogy majd leszámolnak. Frick késő este távozott hazulról. Szomszédja, *Bajkainé* még meg is kérte, hogy vigyen az urának, aki a telepen szintén kocsis, ennivalót. Egy vörös, ócska gyapotkendőbe be is kötözött egy nagy darab kenyeret, füstölthust és kolbászt, amit Frick magához vett, de már nem tudott átadni a gazdájának. Valószinü tehát, hogy Fricket meglesték és ugy ütötték le. A vörös kendőbe kötött holmit azután elvitték. A sok sérülés arra vall, hogy verekedés folyt a gyilkos és a kocsis között. A rendőrség azt hiszi, hogy a gyilkosság bosszu müve s nagy szerepe van a két albérlőnek, akik egyike molnár, a másik napszámos. A rendőrség körözi őket. *Vodli* Mihály 15 éves csengetyüs fiu látta Fricket a földön heverni éjjel 11 óra felé, de azt hitte, hogy alszik. Ez bizonyitja, hogy a gyilkosság 11 előtt történt, de Frick nem halt meg nyomban, hanem pár óráig kinlódott. Az uton vérnyomok látszanak s a rendőrség azt következteti, hogy Fricket másutt ütötték le, s a vágányokhoz hurcolták, hogy ugy tüntessék fel az esetet mintha Fricket a vonat gázotta volna el. A rendőrség nyomozza a gyilkosokat.

— **Véres harc — borravaló miatt.** *London*ból táviratozzák, hogy *Kairó*ban a borravalók felosztása miatt a fogadók személyzete bosszut esküdött a dragománoknak. Tegnap reggel történt, hogy az egyik dragomán, aki brit alattvaló, a Shakespeare-fogadóba akart bemenni, hogy ott a turistákkal találkozzék, de a hotelbeli felhegyverkezett albán portás nem akarta bebocsátani. Ebből szóváltás, majd dulakodás támadt, amelybe több más dragomán is beleelegyedett. Az albán portás háromszor rálőtt a dragománokra, akik közül *egyet halálosan*, egy másikat sulyosan talált. Az angol és amerikai turisták az erkélyekről nézték a vérontást. A gyilkos portást menekülés közben kézrekeritették.

— **Leánykereskedő globetrotter.** A hamburgi rendőrség, mint tudósitónk táviratozza, ott ma letartóztatott egy utazót, akire erősen gyanakodott, hogy leánykereskedő. Az utazó vallatáskor azt mondotta, hogy *Barbul*-nak hivják, Budapestről való és biciklin körül akarja járni a földet. Három fiatal leány volt az állitólagos Barbullal. A szerencsétlen teremtések azt vallották, hogy Barbul házasságot igért nekik, ha az Oceánon tul követik. Ezzel szemben Barbul állhatatosan megmaradt a mellett, hogy ő globetrotter s 300.000 frankba fogadott, hogy kerékpáron beutazza a világot.

— **Szerencsétlenség egy vonaton.** Rabotitz közelében a brünn-okriskói vonalon ma délelőtt egy tehervonatnak mozdonya és szerkocsija közt elszakadt a lánc. A rázkódtatás következtében a fütő leesett a mozdonyról és szörnyet halt.

— **Rendőri hirek.** *Tököl* község határában egy férfi holttestet fogtak ki a Dunából. Az illető 40—45 éves. Bal kezefejébe *L.* és *B* betü van tetoválva s a két betü között egy vasmacska. — Ugyancsak Tököl mellett egy 20—24 évesnek látszó női holttestet is fogtak ki a Dunából. — Tegnap este *Stignicz* Gusztáv kereskedő Váci-körut 15. szám alatti üzletének kirakata kigyulladt s a benn levő áruk elégtek. A kár mintegy 900 korona. — *Löwy* Aranka 16 éves leány a Garay-utcában, *Füzesi* István napszámos a Fehérvári-uton hirtelen rosszul lett. A mentők mindakettőt a Rókusba vitték. — *Kiczinovics* József munkásra ma délelőtt a Váczi-uton levő Első Magyar Gazdasági Gépgyárban egy lokomobil esett. A kazán a szerencsétlen embert összevissza zuzta. A mentők haldokolva vitték a dob-utcai munkássegélyző kórházba.

(x) **Santal Egger** név alatt a *Nádor-gyógyszertárban* Budapest. Váci-körut 17. specifikus szer kapható, mely a külföldi hasonló szereket felülmulja. Orvosok és más férfiak egyaránt dicsérik kitünő hatását azon bajoknál, hol Santal-olaj van javasolva. Egy üveg 3 korona.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros földje.** A főváros tudvalevőleg a tüdőbajosok szanatóriumának a budakeszi erdőben huszonnégyezer négyszögöl területet adott. A közgyülés a telek ajándékozásakor kimondotta, hogy ha a szanatóriumot fönntartó egyesület megszünik, vagy a telket nem arra a célra használja, a telket minden kártérités nélkül visszakapja a város. Kikötötte továbbá, hogy az egyesület köteles szervezési szabályzatát a városnak jóváhagyás végett bemutatni. Az egyesület annak idején a kikötések ellen nem tett kifogást s csak azt kérte, hogy az épitést mielőbb megkezdhesse s a szerződést majd utólag irják alá. A város a kérelmet teljesitette s az egyesület az épitést megkezdte. Amikor a szerződés aláirására került a sor, az egyesület képviselői kifogást tettek a két kikötés ellen. A közgyülés ragaszkodott a föltételekhez, az egyesület azonban a közgyülés határozatát megfölebbezte. *A belügyminiszter most megsemmisitette a közgyülés határozatát.* A miniszter elismeri a főváros jogát, hogy a szervezési föltételekhez való hozzájárulás utján magának, mint legnagyobb adakozó, a szanatórium vezetésébe befolyást biztositson. De nem tartja méltányosnak a telek visszaadására vonatkozó kikötést s fölhivja a várost, hogy igyekezzék barátságos uton megegyezni az egyesülettel.

(*) **Az uj sertésközvágóhid.** Az uj sertésközvágóhid területét be kell fásitani és begyepeztetni, hogy a futóhomok-talajt megkössék. A költség 10.000 koronára rug. E kérdés körül ma egy kis illetékességi vita volt a pénzügyi bizottságban, melynek a pénzbeli fedezetet kell kimutatnia. A bizottság *Rózsavölgyi* Manó, *Fenyvessy* Adolf, *Feleky* Béla, *Virava* József, *Herzog* Péter, *Sigray* Pál és *Springer* Ferenc felszólalása után egyhangulag abban állapodott meg, hogy a munkálatot sürgősen végre kell hajtani házilagos kezelésben, szigoruan ügyelve arra, hogy a költség a 10.000 koronát meg ne haladja.

(*) **Baross-tér.** A főváros középitési bizottsága ma hozzájárult a mérnöki hivatal inditványához, hogy a központi pályaudvar előtt levő tér *Baross-tér*nek neveztessék el. A határozat a Baross-szobor körül levő háztulajdonosok, kereskedők és iparosok ama lelkes törekvését valósitja meg, amelynek érdekében alig három hete nyilatkoztak épp e hasábokon. Az érdekeltek bizonyára örömmel fogadják, hogy mozgalmunknak ilyen hamar meglesz az óhajtott eredménye. Az uj elnevezés most a Csömöri-ut és a Külső Kerepesi-ut uj házszámozását teszi szükségessé, aminek véghezvitele után a szobor körül levő térség méltó névhez jut.

(*) **A Szent György-tér rendezése.** A középitési bizottság ma foglalkozott a mérnöki hivatalnak a Szent György-tér rendezésére vonatkozó jelentésével. A teret a honvédelmi minisztérium épülete és József főherceg palotájával egyszintre kell leásni és boulevardszerüleg rendezni. A fővárosra háramló költség 107.000 koronát tesz ki, mely összeg fedezete ki van mutatva, ugy hogy a tér rendezési munkálatainak már junius havában való megkezdésének semmiféle akadálya nincs A mérnöki hivatal előterjesztéséhez ugy a közmunkák tanácsa, mint ma a középitési bizottság hozzájárult.

(*) **A statisztikai személyzet fizetése** Ismertettük már a fővárosi statisztikai hivatal személyzetének azt a kérelmét, amely az eddiginél méltányosabb alapon óhajtja fizetésük szabályozását. A jogügyi bizottság e kérelem teljesitése mellett nyilatkozott és e nézethez csatlakozott ma a pénzügyi bizottság is.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Ábrányiné a Hubay-Popper-kamaraestélyen.** A *Hubay-Popper* kamaranégyes-társulat mai hangversenyének a rendesnél nagyobb művészi jelentőséget kölcsönzött az a körülmény, hogy *Ábrányiné-Wein* Margit, a mi kitünő operai szubrett-primadonnánk, aki egy időre visszavonult, a közönség nagy örömére ismét a nyilvánosság elé lépett. Mihelyt a Royal-terem hangverseny-dobogóján megjelent, felzugott az az elemi erejü tapsvihar, amelylyel csak igazi kedvenceinket szoktuk kitüntetni és az ünneplés melegsége demonstrativ módon tanuskodott arról, hogy a közönség mily nagy örömmel látja viszont feledhetetlen müvésznőjét. *Ábrányiné* teljesen kigyógyult muló indispozíciójából, sőt a pihenés annyira használt, hogy organuma — különösen a magasságban — fényesebb és melegebb, mint valaha. *Paisiello: La Zingarellája* volt müsorának első száma és a kecses stilszerüség, amelylyel a bájos müvésznő ezt a régi olasz dalt tolmácsolta, frenetikus telszésre ragadta a közönséget. *Schubert: Die Stadt* cimü komor szépségü dalát mélységes érzelemmel és mesterien elsötétített hangon énekelte, amelynek bársonyos szépsége meglepett. Merő báj és szeretetreméltóság volt *Schumann*: Marienwürmchen cimü poétikus dala. *Massenet* egy chansonjának érdekes szépsége teljesen érvényesült a müvésznő előadásában. A tapsvihar, amely minden számot követett, a müsor befejezése után nem akart elcsöndesülni és „éljen!“ meg „hogy volt!“ kiáltások hivták ki egyre a müvésznőt, aki két ráadást is kénytelen volt adni; *Grieg* csudaszép dalát: Ich liebe Dich! és egy francia chansont. A müvésznő egyik leglelkesebb tapsolója *Máder* Raoul, az *Operaház* igazgatója volt, aki bizonyára örvend, hogy erre a pótolhatatlan müvésznőre ismét számithat a müintézet, ahol a közönség és a be nem töltött szerepkőre várja. A zongorakiséretet ifjabb *Ábrányi* Emil végezte, aki nehéz föladatát diskrét müvészettel oldotta meg. A kvartett *Szendy* Árpád c-dur vonósnégyesét adta elő, amelyet a minap a bécsi első előadás alkalmából kimeritően méltattunk. A kitünő müvész igazi poézise a mi közönségünket is elragadta, amely lelkes tapsviharral hivta ki az egyes tételek után a szerzőt. — Volkmann b-moll triojának zongorarészét finom müvészettel játszotta *Aggházy* Károly tanár. Hálátlanság lenne, ha külön meg nem emlékeznem *Popper* Dávid mesterről, akinek csudás müvészete ma különös fényben ragyogott. *(G.)*

** **Aida.** Ma este a *Várszinházban* *Aida* került szinre, amelynek *Ammeris* szerepében mutatkozott be *Guthi* Sománé, az *Operaház* ujonnan szerződtetett tagja. Az énekesnő, akinek impozáns megjelenése valóban fejedelmi méltóságot mutatott, eleinte némi lámpalázzal küzködött, de csakhamar visszanyerte nyugalmát és pompás alt-hangjával, intelligens énekmüvészetével és ábrázoló képességével a legszebb reményeket költötte fel müködése iránt. Gyönyörüen érvényesült organuma az Aidával való kettősben és a finaléban, mig a börtönjelenetben szivből fakadó bensősége tetszett meg. — A többi szereposztás a régi volt.

** **A Gyurkovics lányok főpróbája.** *A Gyurkovics lányok* főpróbáját ma tartották meg a *Vigszinházban*. Ez a főpróba nem volt nyilvános, mivel *Herczeg* Ferenc vigjátéka már ismert mü. A próba gyors tempóban, a legkisebb fennakadás nélkül ment végbe, eredménye pedig azzal biztat, hogy a holnapi bemutató ujabb diadalt hoz majd a népszerü szerzőnek.

** **A Népszinház bérlete.** A népszinházi bizottság plénuma február 3-ikán — hétfőn — délután öt órakor a központi városháza tanácstermében tartja azt az ülését, amelyen a végrehajtó-albizottság megteszi előterjesztését a Népszinház bérbevételére vonatkozólag beérkezett pályázatok dolgában.

** **Növendék-színészek vizsgálati előadása.** *Rákosi* Szidi asszony színészioskolája holnap, szombaton délután 3 órakor tartja első nyilvános operett-vizsgálati előadását az *Uránia*-szinház szinpadán. A jónevü iskola másodéves növendékei *Varney: Kis bárónykák* cimü bájos kétfelvonásos daljátékában mutatják be haladásukat és szinpadra termettségüket. Az előadás iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy az Uránia pénztáránál már eddig is nagyon sokan váltották meg jegyüket.

** **A Tarka Szinpad vidéken.** Virágvasárnap után nagyobb vidéki körutra indul a *Tarka Szinpad* ifju gárdája. Az ügyes kis társulat fölkeresi a vidék nagyobb városait, ahonnan a legelőkelőbb szinigazgatóktól kapott meghivást vendégszereplésre. Gazdag és mulatságos müsorából kiemeljük Gárdonyi Géza, Guthi Soma, Heltai Jenő, Herczeg Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Pásztor Árpád, Sas Ede, Szomaházy István müveit, az idegenekből egész kis Courteline-repertoárt, továbbá Máder Raoul, Konti József, Tarnay Alajos, Kern Aurél, Donáth Lajos, Szabados Béla és Barna Izsó zeneszerzők kompozicióit.

** **Népszinház.** Holnap, szombaton kerül szinre tizenötödször a Népszinházban *Blum* és *Toché* operettje *Adám és Éva*, a két főszerepben *Küry* Klárával és *Raskó* Gézával. Vasárnap délután *Rákosi* Jenő *Éjjel az erdőn* cimü népszinmüvében a női főszerepeket *Blaha* Lujza asszony és *Hegyi* Aranka játszszák. Vasárnap este a *Katalin* kerül szinre 44-edszer, Germain hadnagy szerepében *Küry* Klárával és Katalin cárnő szerepében *Zilahiné* S. Vilma asszonynyal.

** **Parasztelőadás.** *Hromada* József, tárnoki elemi iskolai igazgató-tanító, ki a nemzetiségi községben elért magyarositásáért már több izben miniszteri elismerésben részesült, ismét egy ujabb hazafias cselekedetével bizonyitotta be pályájára való rátermettségét. Egyszerü parasztasszonyoknak, férfiaknak s ifjaknak nagy fáradtsággal betanitotta *Tóth* Edének népszinmüvét, a *Falu rosszát*, mely holnap, szombaton a tárnoki kisdedóvó javára kerül előadásra az iskola helyiségében. Az érdekes előadásra a fővárosból is számosan le fognak utazni Tárnokra.

** **Tanulók hangversenye.** A minta-gimnázium növendékei ma délután 6 órakor hangversenyt rendeztek az intézet Trefort-utcai disztermében nagyszámu diszes közönség előtt. A tanulókból alakult ifjusági zenekar *Willmouth* Bódog tanár vezetésével ügyesen és összevágóan adta elő a *Windsori vig nők* nyitányát, Erkel Ferenc *Hunyadi László*jából a magyar táncot, és *Beethoven* első szimfóniáját. Az ifjusági énekkar is két számmal szerepelt: *Kreutzer* ima-kórusával és magyar népdal-átiratokkal. Ezeket a számokat szintén a buzgó *Willmouth* tanitotta be. Általános feltünést keltett a 11 éves *Tóth* László, aki *Ábrányi* Emil *Petőfi* cimü költeményét szavalta. Ez a kis fiu, aki a Nemzeti Szinház főrendezőjének, *Tóth* Imrének a fia és unokája *Tóth* Józsefnek, a nagy müvésznek, Egressy Gábor hires kortársának, mindenkit meglepett a nagy intelligenciájával és előadásának a hevével. A talentumnak és átöröklött szinészvérnek olyan eklatáns jelei nyilatkoztak meg a kis fiu deklamációjában, hogy a szavalat után őszinte, zajos taps hangzott fel az egész teremben. Kitünő szavaló ifiabb *Wlassics* Gyula VIII. osztályu tanuló is, aki Petőfi egyik hazafias költeményét deklamálta, erős lendülettel és szintén zajos hatással. Közremüködött még *Bató* Edre, aki Csajkovszkytól s Wieniavszkytól hegedüit néhány szép darabot, *Lengyel* Ernő Chopin és Liszt két zongora-számával és *Gerlóczy* Endre, aki cimbalmon adott elő magyar népdalokat. Ezeket a számokat is élénk tetszéssel jutalmazták.

** **A Vesztaszüzek betiltása.** *Arad*ról táviratozzák: A szinügyibizottság ma heves vitában foglalkozott a *Vesztaszüzek* cimü operett betiltásával. A felszólalók élesen megrótták a budapesti magánszinházak korrupció-iskoláját, mely a vidéken is meghonosodik, rendszert csinál és orfeumi trágárságot hoz be a szinpadokra. Öten *Avarffy* Ferenc betiltó inditványa mellett, öten ellene szavaztak. *Urbán* főispán, mint elnök döntött s a közönség érdekében a betiltás mellett szavazott. Igy tehát a darab betiltását határozatilag kimondták.

** **Egy tenorista karriérje.** Biharmegye egy csöndes falujából indult ki az a roppant karriér, amelynek érdekes állomásáról szól a tenorista alábbi levele. *Vas* János volt a falusi legény neve, ma *Ferri* néven ejti bámulatba a világot. Vas János jóravaló földmüves-szülők gyermeke. A biharmegyei Bors községben született s hajdanában még rövidszáru bő paraszt-lábravalóban mászta verébfiókokért a borsi határ magas jegenyefáit. Később, mikor legény lett, a borsi korcsmában tette fel a kérdést néhányszor, hogy ki a legény a csárdában s ma is a fejebubján viseli egy pár családatya fokosának nyomait. Vas János a borsi korcsmában énekelt egyszer néhány duhaj magyar nótát. Valami németnek megtetszett a hangja és elvitte külföldre konzervatóriumba és a betyáros Vas Jankóból Ferri lett, *Ferri* pedig a berlini opera hires tenoristája. Tegnap jött meg tőle az első levél. Biharvármegye alispáni hivatalához van cimezve s Amerikába szóló utlevelet kér. A levél igy kezdődik:

Tekintetes alispány ur!

Örömmel irnám madjarul oztet a czédulát, ha a madjar nyelv nekem olyan exczentrisch és olyan nehéz nem lenne.

A levélhez csatolta az utlevélhez szükséges személyleirást is. Az önszemélyleirás a következő:

Neve és lakása: Vas János, 49 éves, müvészi neve Ferri. Lakása Berlin. Opera énekes, dráma iró. (!)
Termete: közép.
Mellbősége: Olyan, mint amilyennek dukál lenni egy jól kifejlett tenoristának.
Haja, szakála etcetera barna.
Szeme: Grau, Magyarul nem jut már eszembe.
Arca: orra, szája, füle, szemöldökei rendesesek.
Beszél: Magyarul, angolul und németül.
Különös ismertető jelei: A legmagasabb Cét is istenesen tudja kivágni.
Foglalkozása: Négy féle jellem vigjátékos, dráma iró és ez mind a fejében van.
Van egy kis fija Észak-Amerikában, melyet most megfog nézni és visszahoz.
Utazásának célja: Ungarn, Deutschland, England und Amerika.

Kiváló tisztelettel:

Jón Zsan Vas (Ferri)
opera énekes és dráma iró.

A tenoristának jól mehet a dolga. Magyarul már nem tud. Ilja, itt kezdődik a karriér...

** **Királyi herceg mint dramaturg.** *György* görög király az *athéni* nemzeti szinházhoz olvasóbizottságot nevezett ki, annak a mintájára, melyet a *párisi Theatre Français*nál felosztattak. A bizottság tagjai egyetemi tanárok, tudósok és drámairók, — elnökévé pedig harmadszülött fiát, *Miklós* herceget tette meg a király. *Miklós* herceg, tüzérőrnagyi rangban szolgál a hadseregben, de igazi müvészlélek. Fest, verseket költ, sőt szindarabokat is ir. Egyik drámai müve, melyet álnév alatt küldött *Párisba*, egy ottani pályázaton dijjat is nyert. A dramaturg-herceg tiz paragrafusból álló szabályzatot dolgozott ki az olvasóbizottság számára.

** **Török Irma Kolozsvárott.** *Török* Irma, a Nemzeti Szinház müvésznője pár napja Kolozsvárott időzik, ahol a közönség nagy érdeklődése mellett vendégszerepel. Minden este zsufolva van a szinház s a müvésznőt elárasztják virággal. A müvésznő az első napon az *Armány és szerelem*ben, a második napon a *Proletárok*ban lépett föl és oly lelkes ünneplésben részesült, amilyenben évek óta nem volt része. Holnap szombaton a *Komédiások*ban elbucsuzik a kolozsváriaktól.

** **Yvette Guilbert Berlinben,** Yvette *Guilbert* társulatával február első napjaiban megy *Berlin*be, ahol két estén át a *Central-Theater*nek lesz vendége.

** **Vidéki szinészet.** A miskolczi szinházban kedden a közönség régi ismerőse, *Kövessi* Albert, a kecskeméti szinház érdemes igazgatója vendégszerepelt Dollyban. Az öreg gróf Vidray szerepét kitünően játszotta, játékát élénk tetszés kisérte. *Szarvassy* Ilona érzéssel, szépen játszott. A közönség tapssal és virággal honorálta alakitását. Jók voltak még Follinuszné, Várady Jolán, Kemény és Rajz. Szerdán *Groó* Valéria lépett fel szerződtetési célból Echegaray Folt, amely tisztit Matildjában nagy sikerrel.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** Meyerbeer rég nem adott operája, *A hugonották* kerül előadásra ma este a Magy. Kir. Operaházban. A Telefon Hirmondó az Operaház ez előadását teljes egészében közvetiteni fogja, ugy hogy azt az előfizetők odahaza a lakásukon is végighallgathatják. Az opera közvetitése után a rendes esti felolvasás következik, melynek keretében legujabb hireit olvastatja fel a beszélőujság, majd annak bevégeztével 11 óráig meg *cigányzenét* közvetit előfizetői szórakoztatására a Telefon Hirmondó.

Csillag Klára.

Budapest, január 31.

Minden zaj nélkül, a reklám kinálkozó harsonájának szándékos mellőzésével, lép holnap este először szinpadra az az ifju leányka, akinek nevét e sorok fölébe irtuk s akinek előkelő versági kötelék révén ugyszólván öröklött jussa van a szinpadhoz.

Csillag Teréz leánykája, *Grill* Klára, lép először a közönség elébe a *Gyurkovics lányok*-ban s amikor kiteszi lábát a szinpadra ezer kiváncsi szem fog oda tapadni lenge alakjára és nagy kiváncsisággal fogják lesni első szavát, mozdulatát:

— Milyen vajjon? A szinpadhoz való verségi jussán kivül örökölt-e más egyebet is édes anyjának fényes tehetségéből?

Az ifju leánykát az első pillanatban bizonyosan elfogja a szédület, a rivalda lámpáinak a fénye el fogja káprázatni a szemét s agyában és szivében valami forgatagot fog érezni, mely elsodorni készül őt, de csak egy pillanatra... aztán eszébe fog jutni:

— Eh, az anyád színésznő, te is az akarsz lenni! Bátorság!

És az „ezerfejü szörnyeteg“ láttára, szinte dacosan hátraszegezve fejét, neki fog a mondókájának...

Örököit-e, mit és mennyit müvésznő-anyjának fényes talentumából *Csillag* Klára — mert ezen a néven indul neki színészpályájának — azt a ma esti debut fogja megmutatni.

Egy azonban már most kétségtelen: a *Gyurkovics lányok* próbáin valami öntudatos biztossággal jártkelt, mozgott és beszélt a szinpadon, ami arra vallott, hogy szinészvér s hogy az átöröklés — bár gyakori példák megcáfolják, — a szinpadi világban sem üres mese.

Csillag Klára jól nőtt, bájos teremtés s karcsu, leányformáiban acélos ruganyosság van. Kék szemeiben a bakfis-leánykák életvidámságán felül, valami inczelkedő pajkosság csillog s azoknak az embereknek a biztosságával beszél, akiknél a szó nemcsak a gondolatok és érzések közlésének a megnyilatkozó külső formája, hanem *müvészi eszköz* egyuttal.

Ez dokumentálja legjobban szinészvérét.

— Nem fél a holnapi estétől? — kérdeztem tőle a *Gyurkovics lányok* mai főpróbáján a *Vigszinház* kulisszái közt.

— Nem! — felelte nagy határozottsággal. — Örömmel várom a percet, hogy kiléphessek a szinpadra.

— Hogy gondolta rá magát, hogy szinésznővé legyen?

— Anyám nem akarta, hogy az legyek, vagy nem mondta meg legalább, amig nem látta elérkezettnek az idejét. Ugy történt, hogy a *Vigszinház* Micit keresett a *Gyurkovics lányok*hoz és anyám január elején hazahozta nekem a szerepet. Sokat beszélt nekem a szinészpályáról, egész délután... s aztán ide adta a szerepet. Azt mondta, tanuljam meg, *Dirói* eljön és

meg fog hallgatni. Néhány nap mulva el is jött. Ettől az első próbától nagyon féltem. Reszkettem, mikor csak gondoltam is rá . . . Egy jelenetet elpróbáltam a művészeti igazgató előtt. Azt mondta, hogy tanuljam tovább a szerepet. Ettől fogva aztán nem féltem többet. Szorgalmasan tanultam és a szerep minden szavát tudom. Éjjel ha felébredek, azt mondom s ha nem mondom is, a szerep szövegének a ritmusa cseng a fülemben.

Öröm volt nézni és hallgatni ezt a bakfis-leánykát, aki tudatában sincs egészen holnapi nagy estéjének a jelentőségével.

— Ha eljátszottam a Micit, — folytatta nagy vidámsággal, mintha az első hosszu ruháról beszélt volna, — be fogok lépni a színészakadémiába, hogy tanuljak. Mert tanulás nélkül az ember nem lehet művésznő. Aztán meg furcsa is lenne, ha éppen én lépnék minden iskola nélkül a szinpadra, mikor az édes anyám tanárnő az akadémián...

Megszólalt a csöngettyüjel a második felvonásra. A holnapi est kis hősnője valami fölényes büszkeséggel nyujtott kezet, mintha csak mondani akarta volna:

— Isten önnel uram, következik a pillanat, mikor a szinpadé vagyok!

Csillag Klára bájos mozdulattal enyhitette a szuverén bucsuzkodást, azzal a bizonyos „pukkedli"-vel, melyet itju leánykák az oskolából hoznak magukkal az életbe.

Az oskolából, melyet csak tegnap hagytak ott!

R. v. W.

MÜVÉSZET.

☐ **Zichy Mihály-kiállitás.** A *Zichy* Mihály müveiből rendezett gyüjteményes kiállitás immár teljesen elrendezve áll a Nemzeti Szalon helyiségében. Holnap már a sajtó képviselői tekintik meg a nagyérdekü kollekciót, mig 2-án, vasárnap délelőtt 11 órakor már meglesz az ünnepélyes vernissage. Gróf *Andrássy* Gyula, a Szalon elnöke és *Vészi* József alelnök ma délelőtt hivták meg *Wlassics* minisztert a vernissagera, aki megigérte, hogy feltétlenül személyesen fogja megnyitni a kiállitást. A miniszterrel pontban délelőtt 11 órakor a Szalon igazgatósága fogadja Andrássy Gyula gróffal élén. A vernissageon jelen lesz a nester három leánya, tomkaházi Tomka Jenőné, Feleki-Flesch Tivadarné és Zichy Mária is, akiket a Szalon igazgatósága hivott meg az ünnepélyes alkalomra. Meghivót ezuttal csak a Szalon tagjai kaptak, a nagyközönség 2 korona belépődij mellett jelenhetik csak meg a vernissageon. A megnyitást követő napokon a belépődij 1 korona lesz.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Kiviteli Szemle.** Ezzel a cimmel igen értékes és közgazdasági érdekeinknek felette hasznos uj szaklap indult meg ma *Zerkowitz* Emil szerkesztésében, kinek közgazdasági cikkei már rég óta előnyösen ismeretesek a közönség előtt. A kereskedelmi érdekeinket alaposan ismerő szerkesztő eddigi szereplése minden garanciát megad arra nézve, hogy uj lapja okosan és céljához képest fog szolgálni a magyar kerezkedelem érdekeinek. A *Kiviteli Szemle* célja az, hogy ipari és kereskedelmi, társadalmi viszonyainkról fölvilágositással szolgáljon a külföldön, s hogy ugy a külföldi, mint a belföldi fogyasztókkal megismertesse a termelési helyeket. A külföld gyakran panaszkodik, hogy nem ismeri cégeinket, melyek kivitelre képesek s nem ismeri azokat a társadalmi viszonyokat, melyeket üzletek megkötése előtt okvetlenül tekintetbe kell vennie. A Kiviteli Szemle most ezeket a hiányokat akarja pótolni s ily módon akar hozzájárulni a magyar kivitel terjesztéséhez. A lap előfizetési ára egész évre tiz korona, szerkesztősége Budapesten, Bálvány-utca 10. szám alatt van.

○ **Az ipari munka vasárnapi szüneteléséről.** E közérdekü tárgyról hasznos utmutatót adott ki *Orincsay* László ügyvéd, a főváros IX. kerületi főkapitányságának vezetésével megbizott rendőrtanácsos. Jelentős értéket ad a kitünően összeállitott könyvnek, hogy az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-c. alapján kibocsátott kereskedelmi miniszteri rendelet annyi kivétellel foglal magában és azt annyi rendelettel módositotta és pótolta már ez ideig is, hogy az iparüző nagy közönség alig tájékozhatja magát. Ezen a bajon segit a könyv, amelyben megtaláljuk a törvényt, a rendeletet és az ezt módositó és pótló rendeleteket, valamint az e tárgyban hozott elvi jelentőségü miniszteri és miniszteri tanácsi határozatokat. Minden egyes iparüző, a kihágási biráskodással megbizott hatóságok is ennek a révén teljes tájékozást és utbaigazitást nyerhetnek. A házalásról szóló 1852. évi nyilt parancs is benn van a könyvben, amely házagpótló és különösen az elsőfokon eljáró hatóságoknak nélkülözhetetlen. A mü megrendelhető a szerzőnél (IX. ker. Ferenc-tér 15. szám alatt).

FARSANG.

)(**Vörös álarcos-bál.** A hétfői Vörös álarcos-bál sikere érdekében nagy buzgóságot fejt ki a rendezőség. Az elite-bál, amely az Opera pazarul diszes nézőterén fog lezajlani, az Erzsébet-szanatórium javára jelentékeny összeget fog az eddigi jelek, a nagy érdeklődés és a sok előjegyzés szerint jövedelmezni. Huszonnyolc fiatal mágnás csatos lakkcipőben, vörös nadrágban és vörös frakkban jelenik meg az estén, ami szépen emeli majd a mulatság szinszerüségét. A hölgyek müvészi vörös dominói tudvalevőleg Benczur tervei szerint készültek s az előkelő szalonokban már kaphatók.

)(**A Fiumei Magyar Tisztviselők Egyesülete** tegnap este fényes bált rendezett a *Deák*-fogadó disztermében. Megjelent a pompás mulatságon a magyar kikötőváros szine-java. Ott volt gróf *Szápáry* László kormányzó és dr. *Gál* Tibor miniszteri tanácsos, kormányzó-helyettes is, a város nevében dr. *Vió* Ferenc helyettes polgármester és a tisztikar majdnem teljes számmal. A bál rendező-bizottsága, amelynek élén *Tóth* Géza, az *Adria* igazgatója, a tisztviselő-egyesület érdemes elnöke állott, meghivta a mulatságra a fiumei kikötőben horgonyzó téli hajóraj egész tisztikarát, amely az ellentengernagyokkal együtt meg is jelent. A tágas táncterem szorongásig megtelt. A háziasszony tisztét *Tóth* Gézáné töltötte be s körülötte sereglett Fiume városának diszes hölgytársasága. Fáradhatatlanul folyt a tánc világos reggelig. A kitünően sikerült bálon együtt volt a magyar kikötőváros egész előkelő polgársága nemzetiségi különbség nélkül s ez bizonysága annak a nagy rokonszenvnek, amelyet a magyar tisztviselő egyesület s annak tevékeny elnöke kivivott Fiumében.

)(**Képviselői pikniK.** Értesülésünk szerint a képviselői pikniket március elsejére halasztották.

)(**A Fővárosi Kereskedők Egyesülete** helyiségeiben tegnap este hangversenynyel egybekötött hölgyestét rendezett, amelyen nagyszámu, igen diszes közönség vett részt. *Klein* Henrik zongorán Chopin Es-dur Nocturnejét adta elő s játékával fényes sikert aratott. *Guttmann* Gyula a Bajazzók prológját és Schumacher Stelldicheinjét, ráadásul pedig Tarnaynak néhány dalát énekelte kiváló müvészettel. *Sabathiel* Rezső hegedümüvész Wieniawsky legendáját játszotta el kiváló technikával. *Éder* Berta operaénekesnő gyönyörü mezzoszoprán hangjával valósággal elragadta a közönséget ugy, hogy a programmba felvett ária Simson és Delila operából és Denza Si tu m'amais cimü dalán felül még néhány hangulatos magyar dalt is énekelt. Az estét dr. *Vrabély* Armand humoros felolvasása zárta be, amely a közönséget folytonos derült hangulatban tartotta. A hangversenyt társas vacsora követte, amelyen *Mösmer* József a müvészi gárdát éltette. *Kunz* József elmés felköszöntőben a hölgyekre üritette poharát, dr. *Némay* József az est hősnőjét, Éder Berta müvésznőt éltette. *Stern* Henrik az egyesület elnökeit és titkárát köszöntötte fel. Az estély fényes eredményében nagyrésze volt a vigalmi bizottság elnökének *Mangold* Kolozsnak. A társasvacsora után tánc következett, amely a reggeli órákig tartott.

VIDÉK.

— **(Az uj polgármester.)** Verseo törvényhatósága ma közgyülést tartott, amelyen az országgyülési képviselővé megválasztott *Seemayer* János helyére *Weifert* Károly eddigi főjegyzőt választották meg egyhangulag polgármesternek. A megüresedett főjegyzői állásra *Koszirovits* István aljegyzőt választották meg. A főispán dr. *Lichtscheindl* Ernőt tiszteletbeli főorvossá nevezte ki.

— **(Sopron adómentessége).** *Lukács* László pénzügyminiszter a *Sopron* szab. kir. város részére az 1896. évi XXIII. törvénycikk 5. §-a alapján engedélyezett rendkivüli *házadómentesség* tárgyában ma jelentést terjesztett a képviselőház elé. A jelentés lényege a következő:

A házadótörvények némely intézkedéseinek módositásáról szóló 1896. évi XXIII. törvénycikk 5. §-a felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy a legalább 10.000 lakossal biró, az általános házbéradó alá tartozó oly helyeken, hol nagyobb terjedelmü és kiváló fontossággal biró városrész-rendezések szükségessé teszik s azok 1905. évi december hó végeig végrehajtatnak, az addig ott felépült és lakható állapotba helyezett, legalább is egyemeletes házakra nézve az idézett törvény 4. §-ában emlitett tizenöt, illetőleg tizenkétévi házadómentességet további három évvel meghosszabbithassa. A törvény e kedvezményének megadásáért folyamodott Sopron szabad kir. város közönsége. A folyamodó városi közönség kérelmének elbirálhatása végett elrendelte a miniszter, hogy az engedélyezendő adómentességre vonatkozólag a részletes épitési és szabályozási tervek segélyével a helyszini szemle tartassék meg. A megtartott helyszini vizsgálat kideritette, hogy a tervezett városrész-rendezések tényleg nagyobb terjedelemmel és kiváló fontossággal birnak, mert mig egyrészt az e városban mutatkozó lakáshiány a terjeszkedést okvetlenül szükségessé teszi, addig a fennforgó közlekedési akadályok elháritása érdekében ebben a városban uj utcák, utak és terek nyitandók, illetve a meglevőknek jó része szélesbitendő. Ebből kifolyólag az 1896 évi XXIII. törvénycikk 5. §-ában nyert fölhatalmazás alapján megengedte, hogy Sopron szab. kir. városnak a másolatban mellékelt leiratban fölsorolt utcáiban és terein 1900. évi december hó végéig fölépült és lakható állapotba helyezett legalább is egyemeletes házakra nézve az idézett törvény 4. §-ában emlitett *15, illetőleg 12 évi házadómentesség további három évvel meghosszabbittassék.*

A hétfalusi csángók.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Brassó, január 31.

A székelyek közgazdasági fölsegitése érdekében megindított jelentékeny és sikerrel biztató mozgalomhoz ujabban egy másik, szükebbkörü, de nem kevésbé fontos törekvés kapcsolódott: a hétfalusi szegény csángó-nép boldogulásának az előmozditása. Hétfalu hét kisebb-nagyobb magyar község, a többnyire szászoktól és románoktól lakott Brassóvármegyében. Lakossága, csekélyszámu románságot kivéve, csángó-magyar, derék, szorgalmas, a müveltség iránt fogékony, hazaszerető nép, mely a kellő szinvonalra emelve, kiváló szerepet tölthetne be a nemzetiségi vármegyében. Sajnos azonban, hogy attól a nagy hivatástól Hétfalu csángó-népe mind jobban távolodik. Mint a szászoktól kormányzott vármegyének mostohagyermeke, kizárólag az állam segitő kezére van utalva; de a közoktatásügyi kormányt kivéve, mely hála *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos, Hétfalu szülötte, odaadó támogatásának, sok iskolát és sok tanitót adott a vidéknek, az állam idáig alig tett valamit. Pedig a szegénység egyre nő, a Romániába való kivándorlás állandóan tart, a hazához való ragaszkodás érzése, különösen a Romániában élőknél, mind csökken, a közegészségügy, a családi élet s a vallásosság iránt való érdeklődés hanyatlóban. Ha mindehhez hozzáveszszük még azt, hogy a csángók lelkészei, az evangelikus papok kiméletlen harcot folytatnak egymás ellen s a népet jó erkölcsök követése helyett lelkészei ellen izgatják, társadalmi élete pedig tele van önző, rosszindulatu törekvésekkel, elképzelhetni, mily óriási szüksége van e magyar járásnak gyors, erélyes és hathatós beavatkozásra.

Egy szerény hétfalusi tanitó, *Gyurka József* emlékiratba foglalta azokat a szükségeket, melyeknek kielégitése a csángókra nézve elkerülhetetlen. Egy példányt a képviselőháznak, egyet-egyet a miniszteriumoknak, egyet Brassóvármegye főispánjának, aki rövid főispánsága alatt is tanujelét adta a csángók érdekei iránt való érzékének — küldött meg.

A segités főbb módjai gyanánt ezeket a praktikus követelményeket sorolja elő:

1. *Keményitőgyár felállitása.* Ez azért szükséges, hogy a nagy sikerrel termelt burgonya jobban legyen értékesithető. Célszerü volna, ha a kormány a legfinomabb fajkrumpliból kisérleti termelés végett bizonyos mennyiséget kiosztana a nép közt.

2. *Ipari növények termelése*, nevezetesen kender- és lentermelés. Ezek értékesitése végett pedig áztatók és feldolgozó gyár létesitése. Kisérleti termelésre néhány hektoliter kender- és lenmag.

3. *A kömivességgel foglalkozók részére téli tanfolyam.*

4. *A háziipar fejlesztése*, elsősorban a szövő-ipar. Szükséges volna egyelőre 70 darab nyüstös, 10 darab Jacquard-szövőszék, egy szaktanitó és egy felszerelő.

5. *A zöldség- és gyümölcstenyésztés meghonositása.* Csaknem hihetetlennek látszik, hogy a csángók egy év alatt közel 200.000 koronát adnak ki csupán zöldségre! Ezt a kérdést az iskolákkal kapcsolatosan lehetne megoldani, terjedelmes kertet és szakembert szerezve mellé.

6. *Olcsó tőke*, még pedig községi segitő-pénztárak utján.

7. *A kivándorlás meggátlása.* Ez a legszomorubb pont. A kivándorlás statisztikájában Brassó-megye mindig a legnagyobb percenttel szerepelt. A kivándorló csángók nagy része vagy elzüllik Romániában, vagy románná lesz; ipari munkát alig végez néhány, csaknem mind cseléd szolga, napszámos. Gyermekeiket otthon hagyják, idegenek kezén, havi 10—12 korona tartásdijért. Képzelhető, milyen gondozásban részesülnek ezek! A memorandum szerzője az elhagyott gyermekek számára iskolai otthon létesitését sürgeti, a kivándorlás meggátlására pedig az előbbi pontok megvalósitását.

Szóval, gyors és radikális segitségre van szükség. A hétfalusi csángónépet, melyet jelenleg dr. *Lurtz* Károly brassói ügyvéd képvisel a parlamentben, a kormány és a székelyakció intézőinek meleg pártfogásába ajánljuk.

Nyilttér.

Üzlet felszámolás.

Tisztelettel értesítem t. e. vevőimet, hogy a legjobb hírnévnek örvendő uridivat üzletemet más vállalkozás miatt teljesen felosztalom tisztelettel

BREUER JAKAB

VII., Erzsébet-körut 22.

Mélyen meghatott szivvel jelentjük, hogy

Herzl Tivadar úr

intézetünk egyik legrégibb és legbuzgóbb, érdemekben dús igazgatósági tagja m. hó 31-én jobblétre szenderült, és hogy hült porait f. hó 2-án délután 3 órakor fogjuk örök nyugalomra kisérni.

Budapesten, 1902. február hó 2-án.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár

igazgatósága és felügyelő-bizottsága.

! MOST JELENT MEG !

PÁSZTOR ÁRPÁD

VERSEK

1899—1902.

Ára 2 korona.

Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Affér.** *Török* István földbirtokos és *Máriássy* István megyei aljegyző tavaly a Fodor-féle vivóteremben kardpárbajt vívtak. A mérkőzésre politikai szóváltás adott okot. Tavaly február havában *Rimaszombaton* bál volt s hajnaltájban Máriássy kicsinyléssel szólott arról a politikai pártról, melyhez akkor Török, mint országos képviselő tartozott. Török sulyos sértéssel vágott vissza, a többit a segédek intéztek el. A párbajban Máriássy sebesült meg a balarcán. A budapesti büntetőtörvényszék ma vonta felelősségre *Oláh* biró elnöklete alatt a párbajozó feleket. A lefolytatott tárgyalás után, melynek során a segédek közül csakis a megjelent Fáy Istvánt hallgatták ki, a törvényszék ugy Máriássyt, mint Törököt egyenként 4—4 napi államfogházra itélte. Az itélet jogerős.

§§ **Makó és Abbazia.** Ezernégyszáz koronát sikkasztott a kőbányai iparvasut pénztárából *Horváth* Sándor pénztáros. A felét első este elmakaczta, a többi pénzen elutazott Abbaziába szórakozni. Mikor a pénze elfogyott, hazajött, s ő maga ajánlotta a vasuttársaságnak, hogy havi részletekben visszafizeti az elsikkasztott összeget. A társaság azonban nem kegyelmezett, s igy Horváth ma a törvényszék elé került. Bakonyi biró elnöknek töredelmesen bevallott minden. Könnyelműségével és rossz társaságával védekezett, mire a törvényszék *Gruber* alügyész vádja után az enyhitő körülményekre való tekintettel sikkasztás vétségeért *négy havi fogházra* itélte. Az itélet jogerős.

§§ **Erőszakoskodás.** Ösmeretes dolog, hogy a szerelmet nem lehet erőltetni. *Luks* Vilmos, ki Bécsből szakadt Budapestre s szerényen irónak és kiadónak vallja magát, irói és kiadói tehetségét akarta *Halmos* János polgármesterre erőszakolni. Ez sem ment. Még a párisi kiállitás előtt az *iró és kiadó* azzal az ajánlattal lépett Halmos polgármester elé, hogy megfelelő szubvencióért Budapestről két nyelven szerkeszt egy *Kalauzt*. Igérte egyuttal, hogy ez a Kalauz minden müvelt külföldi ember asztalán helyet fog foglalni. Az akkori kiállitási bizottság azonban nem reflektált Luks ur ajánlatára, ki nem érte be ezzel a visszautasitással, hanem fölkereste a bizottság jegyzőjét, *Almády* Géza tanácsost, majd Halmos polgármestert és forszirozta a bizalmat. Hasztalan. Később a közgyülés is elvetette az ajánlatot. Luks ur ezzel sem érte be. Neki mindenáron a szubvencióval támogatott bizalom kellett és fölebbezett a határozat ellen. E felebbezésben egyebek között a következőket irta:

> Az ajánlatomat egyszerüen elsikkasztották, ami az ellenőrzésért felelős polgármester helytelen eljárását és nagyfoku mulasztását involválja, minek folytán a főváros pénzügyei öt-hatezer forinttal károsodtak.

Egyuttal levelet irt a polgármesternek, melyben álláspontját jóval világosabban fejtette ki. Megfenyegette ugyanis a polgármestert, hogy közzéteszi a fölfolyamodást, ha barátságosan ki nem egyezik vele. *Halmos* polgármester mind a két okmányt átadta a büntetőtörvényszéknek, mely az erőszakos vállalkozót becsületsértésért és zsarolásért vád alá helyezte. A törvényszék előtt *Luks* szerényebb és tartózkodóbb volt, de hasztalan, mert a biróság *nyilvános rágalmazásért három hónapi fogházra* és száz korona pénzbüntetésre itélte. Ezt az itéletet a királyi itélőtábla is helybenhagyta. A királyi Kuria V. büntető tanácsa *Bolgár* Emil biró előadása alapján ma foglalkozott ezzel az ügygyel. A koronaügyész képviseletében dr. *Baumgarten* Izidor koronaügyészhelyettes tett előterjesztést, védőként dr. *Weisz* Ödön ügyvéd jelent meg. A Kuria hosszabb tanácskozás után az itélet ellen beadott semmiségi panaszokat elutasitotta.

§§ **Uzsorapör.** Teke községben a kolozsvári törvényszék két héten át tartott tárgyalást *Rohrlich* és társai uzsorapőrében. *Rohrlich*ot 41 rendbeli uzsoravétségben bünösnek mondották ki és *egy évi és tiz hónapi fogházra* és 1900 korona pénzbüntetésre itélte. *Scharf* Bernát *tiz havi fogházat* és ugyanannyi pénzbüntetést kapott. A többi vádlottat felmentették.

Legujabb.

Negyedmillió angol hatezer boer ellen.

London, január 31. Az alsóházban *Brodrich* hadügyminiszter a póthiteljavaslatot a következő fejtegetésekkel kisérte: Az 1900—1901. költségvetési évben a hadiköltségek 63 millió fontra rugtak. Az 1901—1902. évben 61 millióra rugnak. A mult évben a dél-afrikai hadsereg *átlag 250.000 emberből állott*, 1902. január 1-én 237.000 emberből. Havonkint átlag 24.000 lovat vettek. A hadsereg összes létszáma a szolgaszemélyzettel együtt 280.000 embert tett ki. A kormány kénytelen volt vagy 208.000 lovat és ösvért és 30.000 ökröt, továbbá 27.000 boer foglyot és a boer lakosságból 150.000 lelket eltartani. A hadi kiadások 5 és fél millióról 4 és fél millióra csökkentek. Az őrházrendszer a lehető legjobb eredménynyel járt, amennyiben nemcsak, hogy a csapatok fáradalmait csökkentette, hanem a háboru szinterének terjedelmét is szükebbre vonta. Még három nagy ellenséges csapattest van a hare szinterén, tudniillik *De Wet* hadereje, mely bizonyos körülmények közt aggodalmat okozhat, továbbá *Botha* hadereje, melyet a legutóbbi hadmüveletek nagyon akadályoznak mozdulataiban és *Delarey* csapatait. Lord Kitchenernek az a terve, hogy ezeket a csapattesteket összeterelje és ütközetre kényszeritse. Az őrházrendszer bizonyosságot nyujt nekünk az iránt, hogy előbb vagy utóbb csapataink képesek lesznek a boerok egy nagy csapattestét ütközetre kényszeriteni. E három kommandó mindegyike vagy 2000 embert állithat ki. *Brodrick* azzal végzi beszédét, hogy a kormány Kitchenert mindennel el fogja látni, ami szükséges arra, hogy a háborut oly gyorsan, amennyire csak lehetséges, befejezze.

TÁVIRATOK.

Róma, január 31. A pápa ma kihallgatáson fogadta báró *Calice* konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövetet.

Drezda, január 31. Előkelő nagykereskedők és nagyiparosok bizottságot alakitottak a nem németül levelező csehországi gyárak és kereskedő cégek boykottálására.

London, január 31. Tegnap itt hetvennyolc ujabb himlőeset fordult elő.

A helyzet Ausztriában.

Bécs, január 31. A *Slavische Correspondenz* kommünikét közöl, amely szerint a szláv képviselők ma *Koerber* miniszterelnökkel tárgyaltak, amely alkalommal teljesen elfogadhatatlannak nyilvánitották a cilliii kétnyelvü gimnázium kérdésében a közoktatásügyi költségvetés előadója által kilátásba helyezett határozati javaslatot, és kijelentették, hogy további magatartásukat a kormánynak, s a költségvetési bizottságban ebben az ügyben követendő magatartásától teszik függővé és abból kiméletlenül levonják a konzekvenciát.

Bécs, január 31. A képviselőház költségvetési bizottsága ma a főiskolák ügyét tárgyalta. *D'Elvert* tagadja a brünni cseh teknika fennállásának törvényességét, mert az nem birodalmi törvény utján jött létre; ennek a tételnek a törlését inditványozza. Egy cseh egyetemnek Morvaország egyik német városában való felállitását a németek nem engedhetik meg. Ez a kérdés nem tisztán kulturális, hanem nemzetiségi politikai s ezért a kormány, ha semlegességét meg akarja óvni, nem oldhatja meg másképp, mint a két nemzetiség közös egyetértésével. *Stransky* polemizál az előtte szólóval és kijelenti, hogy egy cseh egyetem felállitása szükséges a prágai egyetem terheinek megosztása szempontjából. *Marchet* a német államnyelv elismerését követeli. *Kramar* kijelenti, hogy Ausztria lakosságának többsége sohasem fogja elfogadni a német államnyelvet. A csehek szivből óhajtják a nemzetiségi béke helyreállitását, azt azonban nem türhetik, hogy a cseh egyetem felállitása a németek közt tapasztalható radikális áramlat hozzájárulásától tétessék függővé.

Miután még több szónok beszélt, *a közoktatásügyi miniszter* kijelentette, hogy a közoktatásügyi kormányzat elvileg jogosultnak ismeri el az egyetem tekintetében felhozott óhajtást. A *miniszterelnök* elvileg hajlandó a német, valamint a cseh népfaj részéről erre vonatkozólag évek óta nyilvánitott óhajok teljesitésére, ha ez mindkét népfajra nézve elfogadható módon lehetővé válik és az eddigi tapasztalatok alapján nem igen tartja tanácsosnak, hogy egyetlen kétnyelvü egyetemet állitsanak fel. Midőn tehát *két külön morvaországi egyetemet vesz kilátásba*, a kormány az erre vonatkozó konkrét törvényjavaslathoz szükséges és természetszerüleg bizonyos időt igénylő előkészületeket lehetőleg siettetni akarja, egyuttal feltételezvén, hogy a morvaországi egyetemek fe állitását mindkét részről a két népfaj békés egyetértésének *gyümölcseként* fogják fogadni. *Herold* kijelenti, hogy a csehek casus bellinek tekintenék D'Elvert inditványának elfogadását, amely inditvány a brünni cseh teknika költségvetési tételének törlésére vonatkozik. A casus belli pedig a legmesszebb menő következményekkel járhat. A tárgyalást holnap folytatják.

A német vámtarifa.

Berlin, január 31. A birodalomgyülés vámtarifabizottsága ma elfogadta *Kanitz*, *Heyl* és társaiknak azt az inditványát hogy külföldi árukra, amennyiben a szerződések másként nem rendelkeznek, ugyanolyan vámokat és a kezelésre nézve ugyanolyan rendszabályokat alkalmazzanak, amilyeneket a származás helyén német árukra alkalmaznak.

Az uj-törökök ellen.

Konstantinápoly, január 31. A *Konsztantárisz* testvérek cég tagjait, az ismert görög ékszerészeket, akik török alattvalók, *ma kiutasitották*. Azzal gyanusitják őket, hogy elősegitették *Mahmud Dámád* basa szökését. A porta lépéseket tett Párisban az ott tartozkodó *Mahmud Dámád* basa kiutasitása végett. Annak idején, amikor *Mahmud Dámád* Rómában tartózkodott az olasz kormányhoz fordult a porta hasonló kérelemmel, de nem teljesitették kivánságát.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 31. A tőzsdekamara ma tartott teljes ülésén elhatározta, hogy helyt ad az Adria gőzhajóstársaság kérvényének uj kibocsátásu 25.000 darab részvényeinek jegyzése tárgyában.

Liverpool, január 31. (*Gabonapiac.*) Amerikai buza ½ p.-vel drágább. Amerikai tengeri ½ p.-vel olcsóbb, idei termés 5 sh. 4½ p. Liszt változatlan. Fagy.

New-York, január 31. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.¼ (8.¼). jan.-ra —.— (7.96). Aprilisra 8.08 (8.12). New-Orleansban helyben 7.¹⁵/₁₆ (7.¹⁵/₁₆). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Rafined in Cases 8.30 (8.30). Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). — *Zsir:* Western steam 9.65 (9.67). Rohe és Brothers 9.85 (9.90). — *Tengeri* irányzata gyenge. Januárra —.— (67.⅞). Májusra 67.⅝ (67.⅞). — Juliusra 67.⅛ (67.⅝). *Buza* irányzata tartott. Piros őszi helyben 87.½. (87.½). Januárra —.— (—.—). Márciusra 84.⅛. 84.⅝). Májusra 83.⅝ (84.—). Juliusra 83.⅝. (83.⅞). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.¾ (5.¾). Jan.-ra —.— (5.30). Aprilisra 5.50 (5.60). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.90 (2.90). — *Cukor:* 3.⁹/₁₆ (3.½). — *Ón:* 24.— (23.95). — *Réz:* 13.— (12.¾). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, jan. 31. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*): *Buza* irányzata tartott. Januárra 74.⅝ (75.¼). Májusra 77.¾ (78.½). — *Tengeri* irányzata gyenge. Januárra 59.½ (60.—). — *Zsir:* Januárra 9.25 (9.27). — Májusra 9.37 (9.42). — *Szalonna* short clear 8.70 (8.65). — *Sertéshus:* januárra 15.60 (15.65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Anyeginből.

— *Bérczy Károly fordítása.* —

S te, oh költészet fénysugára
Lövelj hivednek homlokára
És élénkited fel a setét
Léleknek álmos képzetét.
Ne engedd ihletét hiában
Elkérgesedni keblemet,
E szivtelen, e sülyedett
Világ kábitó mámorában,
A pompadiszbe öltözött
Ledérség s bamba gőg között.

E rossz világban, mely az álnok,
Kiselkü, hitvány, szemtelen,
Önkénytes rabok, divatbábok,
Hiú és sivár üzelem,
Kőszivü erkölcsbiró rémek,
Botránytleső, mosolygó kémek,
Szemforgató szenteskedők,
Büszkén fennhordott buta fők,
Számító önzők, síma, gyáva,
Hizelgő árulók, gazok,
Szinlő kacérok, ravaszok,
Rágalmak bűzhödt pocsolyája
S melyben köztünk mindenik
Naponkint gázol, fürödik.

Puskin.

+ **Homok-kura.** Olyan orvosi fölfedezés hirét hozza egy amerikai ujság, amely, ha csakugyan igaz fölöslegessé teszi Karlsbadot. E szerint minden gyomorbaj ellen a legjobb orvosság — a homok, még pedig a lehetőleg kötörméleket tartalmazó fövény. Hogy a könyelés szükséges dolog, ez némely helyeken közhit és onnan ered, hogy a madár is apró kavicsszemeket nyel, hogy jobb legyen az emésztése. A vadnépek között igen sok a földevő, — geofagus — akik nem táplálkoznak sok a földdel, amit megesznek, hanem a gyomrukat tartják vele jókarban. Az amerikánust, aki a homok-kurát nem föltalálta, hanem csak magán alkalmazta, Bybeenek hivják és igy adja elő az esetét: Husz esztendeje szenvedtem már gyomorbajban és ugy látszott, nincs többé számomra segedelem. Járt ányi erőm se volt már, amikor egy bányász felesége, egy oregoni asszony, a homokot ajánlotta. Fuldokló ember szalmaszálhoz is kapkod, elhatároztam, hogy megpróbálom a furcsa kurát. Kezdetben minden este lenyeltem egy teáskanálnyi tiszta, száraz homokot és nemsokára megjött az álmom, noha már évek óta álmatlanságban szenvedtem. Az étvágyam is, igen lassan bár, de javulni kezdett. Most már bátrabban folytattam a kurát és amit meg nem csinált semmiféle más medicina, megcsinálta a homok: jó étvágygyal eszem, jól alszom, semmi bajom többé. Állandóan magammal hordok egy doboz homokot és ha valami bajomat kezdem érezni, a nyelvemre teszek egy kávéskanállal és azután egy pohár viz segedelmével lenyelem. Nincs ennél jobb medicina a világon. Dél-Amerikában nemcsak gyomorbaj, hanem láz ellen nyelik a homokot. Leginkább folyóviz ágyából kiszedett fövenyt használnak, ezt megszárítják és megszitálják, hogy semmiféle növényi hulladék benne ne maradjon. Baja semmiesetre se lehet tőle az embernek. A lenyelt homok valósággal tisztára surolja a gyomor és a bél falát, a hatása tehát olyanforma, mint a Graham-kenyéré, csakhogy még alaposabb. Amerikai orvosok nagyban tanulmányozzák a dolgot, majd elválik, melyik lesz a győztes: a homok-e vagy Karlsbad.

•

+ **Fertőtlenitő falfesték.** Nemrég megemlékeztünk *Fraenkl* hallei tanárnak fertőtlenitő, falfestéket illető kisérleteiről. Nem érdektelenek azok az eredmények, amelyeket e kérdés nyomán történt további kisérletek szolgáltattak. Ily kisérleteket tett többek között a müncheni Isar-jobbparti kórház laboratoriumában dr. *Rupp* ügyógyszerész. Ezek nagyjában a Fraenkel-féle vizsgálatokat igazolják. Dr. Rupp szintén arra a már emlitett eredményre jutott, hogy a fertőtlenitő falmázak ügyetlen megfigyelése inkább akadémikus értékü, gyakorlati szempontból azonban nem mérvadó. Azáltal, hogy a hatás olajfestékeknél gyorsan csökken s hogy egy ily nem éppen olcsó olajmázat már több hét mulva meg kell ismételni, hogy ugyanis fertőtlenitő hatásu legyen és mert a falaknak betegek által való fertőzése rendesen nem gyönge, (mint a huslében tenyésztett bacillus-kulturák által való fertőzésnél) hanem erős, már ez is szükségessé teszi, hogy a falakat olcsó és biztos fertőtlenitő oldatottal mossuk, ami feltétlenül előnyösebb is. Ezért bárhol, hol alapos antiszeptikus tisztításra sulyt tektetnek, sokkal célszerübb a porcellán-emaillesték alkalmazása, amely akárhányszor sublimat- vagy karbololdattal mosható, a nélkül, hogy ezáltal tartóssága befolyásoltatnék. Az ujabban épült magyar kórházainknál is, többek között a második sebészeti korodánál, a kolozsvári egyetemi kórháznál, a pozsonyi országos kórháznál szintén a porcellán-emailfestéket alkalmazták falfestéknek, elsősorban azért, mert hazai gyártmány, melyet a pozsonyi *Lutz Ede és Tsa.* festékgyár állit elő.

•

+ **Aki átrepül az Alpeseken.** Előlegezzük a tervnek a sikert s ez esetben már arról lehet szó, hogy Speltrini, a hires olasz aeronauta keresztül fog repülni az Alpeseken s a magasságból fog letekinteni — a Montblanc csucsára. Kétségtelenül érdekesnek és pompás látványnak igérkezik a jéggel boritott hegyek világa a magasból nézve. Igaz ugyan, hogy ez a terv már néhány év előtt fogamzott meg Speltrinieben s akkor a terv eljutott ugyan a kisérletezés stádiumába, de nem vezetett sikerre. Speltrini 1900-ban fölszállott az Alpesek tövében és repült, repült sokáig, de mindig — ellenkező irányba. A léggömb kormányozójának óhajtása ellenére, valahol Franciaországban feneklett meg, anélkül, hogy az Alpeseket meghaladta volna. Most nem a hegytövéből fog fölszállani a vállalkozó szellemü léghajós, hanem 1400 méter magasságból. A léggömb nagy gonddal készül és a tudomány eszközeit meg a tudomány embereit fogja elvinni oda, ahol még nem forditott meg halandó tudós s ahonnan a hegyláno alakulásait a legrészletesebb alapossággal ki fogják nyomozni.

•

+ **A régi jó időkből.** Tanitókörökben beszélik, hogy a tizennyolcadik század elején ilyesfajtán tanitották egy *rövidre fogott gyermekföldrajz* nyomán a földrajzot:

— Hogy néz ki Spanyolország a földabroszon?
— Mint egy kiteritett bornyubőr.
— Milyenek a lakói?
— Makacsok és lusták.
— Milyen helyet mutatnak Salamancánál?
— Egy barlangot, amelyben a sátán iskolát tartott.
— Hányadik tanuló volt mindig a sátáné?
— A hetedik.
— Melyik tartománya dusan termő?
— Andalusia.
— Hogy tisztelik itt férjeiket az asszonyok?
— Az asztalnál kiszolgálják őket.
— Melyik községben van csodaharang?
— Villiában.
— Hol van több asszony, mint férfi?
— Salamancában.
— Hány asszonyra jut ott egy férfi?
— Hatra.

•

+ **A tetszésnyilvánitás a szinházban.** Egy amerikai szinigazgató eredeti módon oldotta meg azt a kérdést, hogy a szinházi közönségnek van-e joga arra, hogy nem tetszésének kifejezést adjon. Az igazgató metódusa abban áll, hogy a belépti jegyeket fölvonások szerint részletekben adja el. Mindenki, aki szinházba megy, megfizeti az egész jegy árát, de ha arról győződik meg az első fölvonásból, hogy a darab nem jó, vissza kapja a pénzének azt a részét, mely a darab hátralevő részeire esik. Ezt a rendszert, mely mellett a nemtetszés nyilvánitásra joga sincs a nézőknek, most Amerika sok szinházánál meghonositják.

•

+ **Madárpusztitás Egyiptomban.** Rég ismert dolog, hogy Itália a madárpusztitás hazája. Afrika északi partvidékén, különösen pedig Egyiptomba szintén az olaszok hozták magukkal ezt a szokást, melyet most már minden belföldi üz. Ha itt a szeptember, óriási hálókat feszitenek ki karók között a part mentén. Persze az énekes madarak, amelyek halálrafáradtan érkeznek meg a partra, csak ugy potyognak a hálókba, ahonnan már nincs menekülés. Óriasi mennyiségü madarat fognak s pusztitanak el

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(154)

— No, az Isten kegyelmes a mi Chmielnickijünkhez. A ti hercegetek ugyan nem megy többé vissza a Dnyeper mögé! Chmielnickijnek sok katonája van, a hercegnek pedig?... Azt meg kell vallani, hogy jó katona. Hát te már nem az ő ezredében szolgálsz?

— A követekkel utazom.

— Örülök, hogy találkoztunk.

— Ha örülsz, tégy nekem nagy szivességet és én hálás leszek.

— Miféle szivességet?

— Mondd meg, hogy hol van Bohun, a ti hires hetmanotok, aki ezelőtt a perejeslawi ezredben szolgált és ma már bizonyosan magas rangra tett szert köztetek.

— Hallgass, — felelt Jaswoski fenyegetően. — Szerencséd, hogy régi ismerősök vagyunk és valamikor együtt mulattunk, különben rögtön leszurnálak.

Skrzetuski csodálkozva nézett rá és lovaglóostorát a kezébe fogva, nyugodtan kérdezte:

— Megbolondultál?

— Nem vagyok bolond és fenyegetni sem akarlak, de Chmielnickij megparancsolta, hogy ha a követek közül bárki bármiről is kérdezősködik, azonnal vágjuk le. Ha én most nem is teszem, megtenné más, és azért csak jóakaratból figyelmeztettelek.

— Én azonban csak magánügyben érdeklődöm iránta.

— Az egyre megy. Chmielnickij azt parancsolta, hogy ha csak egy hasábfa felől kérdezősködnének is, üssük őket agyon. Figyelmeztesd erre a társaidat is.

— Köszönöm a jó tanácsot.

— En csak téged figyelmeztettelek, más lengyelt menten leütöttem volna.

Mindketten elhallgattak. A menet a város kapui elé ért. Az utat kétoldalt csőcselék és fegyveres kozákok állották el, akik tisztelve a Chmielnickij jelenlétét, nem szitkozódtak és nem dobálták meg a küldötteket, csak gyülölettel nézték őket és kezökkel erősebben szoritották a kardjok markolatát.

Skrzetuski négyesével osztotta fel a dragonyosait és fejét magasra tartva, büszkén lovagolt, mitsem törődve a csőcselék fenyegető pillantásaival. Magában azonban elgondolta, hogy minő hidegvérre, önmegtagadásra és kereszténi türelemre lesz szüksége tervének kivitelében, hogy az első lépésnél el ne pusztuljon a gyülölködés tengerének hullámai között.

XVIII.

Másnap a követek hosszan tanácskoztak afölött, hogy a királyi kitüntetést átadják-e azonnal Chmielnickijnek, vagy pedig megvárják, mig több alázatosságot és tiszteletet fog tanusitani. Arra a megállapodásra jutottak, hogy a kitüntetést azonnal átadják, mert igy a király emberszeretete és kegyelmessége által talán megszelidithetik. A király kitüntetésének átnyujtását tehát közhirré tették az ünnepi szertartásokat másnapra tüzték ki. Kora reggeltől kezdve zugtak a harangok és dörögtek az ágyuk. Chmielnicky a hadiszállása előtt várakozott, tisztjei és a kozákok nagy tömegben vették körül. Meg akarta mutatni a népnek, hogy mennyire megtiszteli őt a király. Egy magaslaton ült, amelyet lófarkas zászlókkal diszitettek fel, cobolyprémes vörös talárban, az oldalán állottak a szomszédos államok követei. Karjait a mellén összefonta, a lábait pedig aranynyal átvert selyemszámolyon nyugtatva várta a követeket. A tömeg valósággal ujjongott örömében vezére láttára, akiben a mindenható hatalom megtestesülését látta. A nép képzelete valóságos dicsfénynyel vette körül a legyőzhetetlen hőst, a hetmanoknak, a nemeseknek és a hajdan legyőzhetetlennek hitt lengyeleknek legyőzőjét. Chmielnickij a háboruban kissé megöregedett, de azért az élénkségéből mitsem veszitett. Széles vállai elárulták az erőt, amely képes volna országokat rombadönteni és országokat alkotni. Az iszákosságtól vörös arcán a kérlelhetlen vasakaratnak és a korlátlan büszkeségnek a kifejezése ült. A hadidicsőség, a győzelmek sorozata festette oda. Harag és szenvedély sugárzott a szemeiből, könnyen érthető volt, hogy a nép e parancsoló egyéniség előtt ugy hajolt meg, mint az erdő a vihar előtt. Vérben ázó szemei türelmetlenül forogtak gödreikben, mert a követek kissé késtek. Nagyokat fujt és a hideg levegőben ugy gőzölgött orrlyukaibol a pára, mint Lucifer orrlikaiból a tüz. Igy ült ott talpig biborban, elbizakodottan, büszkén; mellette a külföldi követek, körülötte a tisztjei s valamennyiöket körülözönlötte a rengeteg népáradat.

Végre megjelent a követek menete. Elől a dobosok jöttek, dobjaikat verve, utánuk a trombitások tele pofával fujva a trombitákat, elnyujtott, siró hangokat csalva ki hangszereikből, mintha gyászindulót fujnának a köztársaság hirének és méltóságának temetésén.

A zenekar mögött Krsatowski vadászmester haladt. Selyemvánkoson a vezéri botot vitte, utána Kaltsynski, a kijewi kincstárnok jött, kezében a sassal és felirásokkal ékesitett zászlóval, aztán a magas, sovány Kisiel lépdelt, fehér szakálla az övéig ért, büszke arcvonásain visszatükröződött a fájdalom, amelyet kétségbeesett lelke szenvedett. Pár lépésnyire utána jöttek a többi követek. Brysowski dragonyosai zárták be a menetet Skrzetuski vezetése alatt.

Kisiel lassan haladt előre, mert minden lépésnél érezte, hogy az egyezkedések tépett köpönyege és a királyi kegy és megbocsátás szine alatt valami más: a megalázkodás rejtőzött.

(Folytatása következik.)

ilyen módon. A fürjek ellen valóságos irtóháborut inditottak. A fürj-fogással leginkább a beduinok foglalkoznak. A part mentén óriási területeken sás- és nád-kötegeket helyeznek el. A fürj halálrafáradva érkezik a partra s elbujik ezek alá a kötegek alá pihenni. A beduin azután végigjárja a területet s összefogdossa a magukkal tehetetlen fürjeket.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Budapesti gabonatőzsde. Ma a készáru-üzlet az általános kedvetlenség folytán lanyhán indult s a kinálat valamint a kereslet számottevő nem volt, mindössze 6000 métermázsát tett ki a forgalom, 5 fillérig olcsóbb árakon. A határidőüzletben szintén csak a nagy kedvetlenség folytán, valamint a külföldről érkezett lanyha irányzatu jelentések következtében az árak annyira csökkentek, hogy mindjárt az üzlet kezdetén a tegnapi árakhoz viszonyitva 10 fillérrel olcsóbb árakon történtek kötések. Később azonban a megujult vételkedvre, mely azonban igen csekély volt, ismét szilárdulás állott be és végeredményként az áprilisi buza 12 fillért veszitett árából.

Rozs iránt, amelyet eddigelé elhanyagoltak volt, tartósan nagyobb az érdeklődés, különösen a külföld részéről.

*Tengeri*t, mint tegnapelőtti számukban emlitettük, kezdik favorizálni, amihez a ma érkezett szilárdabb amerikai jegyzés is hozzájárult. Ez az egyedüli cikk, amely a mai lanyha irányzatu napon nyert árfolyamában. Azt hiszszük, hogy tengeri iránt nemsokára a szeszgyárak és a sertéshizlaldák nagyobb vételkedvet fognak tanusitani.

* * *

Ma a gabonacsarnokban az a hir keringett, hogy egy nagyobb tétel amerikai származásu buzát adtak el 10.80 korona készpénzáru ab Trieszt, osztrák számlára. Téves ez a hir, amennyiben a szóban forgó nagyobb tétel buza nem amerikai, hanem romániai származék.

Készbuza mérsékelt kinálat és korlátolt vételkedv mellett ma lanyha irányzatu volt. A árak ca. 6000 mm. forgalom mellett 5 fillérrel csökkentek.

Rozs mérsékelt forgalom mellett szilárd. Prompt szállításra 7.65—7.82½ K.-ig helybeli paritásra és 8.— K.-ig 3 hóra helyben értékesithető.

*Takarmányárpá*ban a hangulat és az árak tartottak, helyben és helybeli paritásra 5.90—6.25 K. között jegyez.

Zab mérsékelten van forgalomban, az irányzat és az árak jól tartottak. Minőség szerint helyben 7.30—7.75 K.-ig jegyzünk.

Tengeri (ó) gyenge forgalom mellett változatlan, ó árut helyben 5.25—5.35 K.-ig jegyzünk. *Uj tengeri* is változatlan és prompt szállításra 5.— K.-ig ér el helybeli paritásra.

Hegedüs miniszter és a zálogüzlet. *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter teljesen reformálni óhajtván a kézizálogüzletet, érintkezésbe lépett a kereskedelmi és iparkamarákkal és a kézizálogüzletet körül tapasztalható visszaélések megszüntetése céljából alkalmas javaslatok megtételére hivta fel őket. A miniszter tőleg arra hivta fel a kamarák figyelmét, hogy puhatolódzanak oly irányban, vajjon a pénzintézetek nem mutatnának-e hajlandóságot arra, hogy ne csak ékszerekre, hanem egyéb ingóságokra is adjanak zálogkölcsönöket. A kamarák jelentései ez irányban most érkeztek vissza a minisztériumba s minden jelentésben az foglaltatik, hogy a pénzintézetek, tekintve az ezzel járó üzleti költségeket és a jelenlegi mérsékelt üzleti forgalmat, nem hajlandók a kézizálogüzletet kultiválni.

A newyorki tőzsde. *Newyorkból* jelentik január 30-iki kelettel: A tőzsde eleinte az Amalgamated Cooper részvények javulására szilárd volt, de a spekuláció általában közönyösen viselkedett. Csak egyes papirokban fejlődött élénkebb üzlet rendkivüli vételkedv hatása alatt. Az American Sugar Baffining Company részvényei gyöngén állottak, mert valószinütlennek tartották a kubai cukor behozatali vámjának eltörlését. A nyugati és délnyugati gabona-vasutak részvényei a decemberi tiszta bevételek emelkedése és a tengeri szállitásokról szóló hirek következtében javultak. Zárlat szilárd. Részvényforgalom 48.000 darab.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Klindert Ágost (hagyaték) szalmakalap-gyáros Hussig, *Deneberg* E. kereskedő *Budapest* (Szondy-utca 37.), Král V. kereskedő Radnitz (Csehország), Simone Luigi Fattovich kereskedő Zara.

Denaturált szesz. (*Kalmár* Sándor jelentése.) A német szeszring az árakat felemelte, és pedig azonnali szállításra 50 fillérrel és február—szeptemberi terminusra másfél márkával. E hir felvillanyozia piacunkat is és mivel a fogyasztás is megjavult, élénk vételkedv mutatkozott. Nagyobb tranzakciók nem jöttek ugyan létre, mert gyárosaink is magasabban jegyeznek, de a jó hangulat állandóan fenntartotta magát. Mai nagybani jegyzések azonnali szállításra 32½—33½ korona, folyó évi szállításra 33—34¼ korona 10.000 literfokonkint hordóval együtt, budapesti állomásokra szállitva, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül. Egyes hordók egy koronával drágábbak.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* pénzben 39.— korona, áruban 39.50 korona. *Bécsben* a kontingentált készáru 34.80 korona pénzben, 35.20 korona áruban.

Borjuvásár. 1902. évi január hó 31-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 43 drb, leölt borju 8 db, bécsi borju —— db, — db., növendékmarha — darab, bárány élő 110 darab. leölt bárány 91 darab. Arjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 80—88 f.-ig, kivételes — —, II. rendü 70—78 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. — f.-ig. II. r. — f.-tól — f.-ig, kivét. — f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért —— f.-ig. Növendék marha — f.-tól — f.-ig, I. r. —— f.-ig, középminőségü —— f.-ig, alárendelt —— f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő 10—14½ k., leölt bárány 10.—13.50 K. kivételesen ár —— k.-ig páronkint. — Az irányzat szilárd, az árak 2—3 fillérrel emelkedtek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1902. évi január 31-én. Készlet 443 darab. Érkezett 1052 darab. Összesen 1495 darab. Eladatott 971 darab. Maradt 524 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 88—94 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 88—92 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 90—94 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 90—94 koronáig. Malac 80—88 korona. Az irányzat lanyha.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, január 31.

A mai buzaüzletben lanyha volt a hangulat, amelynek következtében csak néhány ezer métermázsa buza került forgalomba 5—7½ fillérrel alacsonyabb árakon.

Zab és rozs változatlan árakon került a forgalomba.

Tengeriben szilárd volt az irányzat.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 9 K. 90 f., 1000 mm. 78·7 k. 9 K. 80 f., 100 mm. 75·8 k. 9 K. 55 fillér.

Pestmegyevidéki: 500 mm. 77 k. 9 K. 72½ f., 120 mm. 75·5 k. 9 K. 45 f., 100 mm. 75 k. 9 K. 35 f.

Raktáráru: 1400 mm. 78 k. 9 K. 77½ f., 2500 mm. 77 k. 9 K. 75 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 500 mm. 8 K. — f., 200 mm. 8 K. — f., 100 mm. 8 K. — f. mind három hónapra, 100 mm. 7 K. 75 f. készpénzfizetés mellett paritásra.

Zab: 100 mm. 7 K. 70 f., 200 mm. 7 K. 60 f.

Tengeri: 3000 mm. 5 K. — f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	9.55	9.65	80	9.70	9.95
„	„	77	9.45	9.70	81	—.—	—.—
„	„	78	9.50	9.80	82	—.—	—.—
„	„	79	9.60	9.85	—	—.—	—.—
Fehérmegyei		76	9.30	9.45	80	9.70	9.85
„	„	77	9.40	9.65	81	—.—	—.—
„	„	78	9.65	9.75	82	—.—	—.—
„	„	79	9.65	9.75	—	—.—	—.—
Pestvidéki		76	9.30	9.55	80	9.65	9.80
„	„	77	9.40	9.65	81	0.—	0.—
„	„	78	9.65	9.70	82	—.—	—.—
„	„	79	9.55	9.75	—	—.—	—.—
Bánsági		76	9.25	9.45	80	0.—	0.—
„	„	77	9.35	9.55	81	0.—	0.—
„	„	78	9.40	9.70	82	—.—	—.—
„	„	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácskai		76	9.40	9.65	80	0.—	0.—
„	„	77	9.50	9.70	81	—.—	—.—
„	„	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
„	„	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	7.85	7.90
„	„	másodrendü	—	7.72	7.85
Árpa	„	takarmány	60—62	5.10	5.20
„	„	égetni való	62—64	5.75	5.—
„	„	sörtörzsre való	64—68	0.—	0.—
Zab	„	—	39—41	7.35	7.40
Tengeri	„	bánsági	—	0.—	0.—
„	„	máknemü	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
„	„	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	„	—	—	4.60	5.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1902. . 9.70—9.72—9.68—9.62—9.66
Októberi buza 1902. . 8.45—8.41—8.42
Áprilisi rozs 1902. . 8.06—8.05—8.08
Áprilisi zab 1902. . 7.54—7.53—7.50—7.51
Májusi tengeri 1902. . 5.45—5.41—5.43—5.45
Augusztusi repce 1902. —.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902. . . .	9.66	pénz	9.67 áru
Októberi buza 1902. . . .	8.42	„	8.43 „
Áprilisi rozs 1902 . . .	8.07	„	8.08 „
Áprilisi zab 1902. . . .	7.51	„	7.52 „
Májusi tengeri 1902. . . .	5.45	„	5.46 „
Augusztusi repce 1902. . .	12.20	„	12.30 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra 1902.	9.63— 9.64
Buza októberre 1902.	8.42— 8.43
Áprilisi rozs 1902.	8.07— 8.08
Áprilisi zab 1902.	7.49— 7.50
Májusi tengeri 1902.	5.46— 5.47
Augusztusi repce 1902. . . .	12.20—12.30

A budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsde igen szilárd irányzatot követett; Osztrák Hitelrészvényeket az arbitrage emelkedő áraknál vásárolta, mig Magyar Hitelekben helyi vételek voltak észlelhetők. A helyi piacon alig volt forgalom, az árak ingadozása csekély maradt.

A déli tőzsde megfelelő berlini jegyzésekre kedvező hangulatot tanusitott. Átmenetileg Államvasutrészvényekben erős kereslet mutatkozott, később azonban az árak ismét lemorzsolódtak.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 668.75—672.50. Magyar hitelrészvény 682.50—691.75 Jelzáloghitelbank részvény 489.——489.50. Rimamurányi részvény 496.—497.—. Koronajáradék 96.85. Államvasuti részvény 673.75—675.—. Városi villamosvasut részvény 318.—319.—. Közuti vaspályarészvény 638.——639.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 96.90—97.19 százalék. Fővárosi kölcsön 93.90 százalék. Magyar Hitelbank részvény 691.50—694.—. Jelzálogbank részvény 479.——480.25. Leszámitolóbank részvény 444.——445.50 korona. Osztrák Hitelrészvény 672.50—674.25. Kereskedelmi bank részvény 2565 korona. Hazai takarékpénztár részvény 16600. Pannónia biztositó részvény 1000. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 575.——576.—. Közuti vaspálya részvény 637.50—641.—. Városi villamosvasuti részvény 318.——319.—. Déli vasut részvény 78.——81.50. Államvasut részvény 674.——676.50 korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 674.25. Magyar hitelrészvény 691.—. Leszámitolóbank részvény 445.—. Rimamurányi vasmü-részvény 495.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 674.50. Közuti vasut részvény 641.—. Városi villamosvasut 317.50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 45.—53.— korona, vörös aprószemü 42.—46.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü 47.——49.— korona, nagyszemü 50.—56.— korona. Disznózsir: budapesti 52.50—53.— korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 42.——42.50. korona, 3 darabos 45.——45.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai szokás szerinti minőség 14.50—14.75 korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 16.——16.25 korona, 85 darabos 17.50—18.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség —.———.— korona, 100 darabos —.———.— korona, 85 darabos —.———.— korona. Szilvaiz: slavóniai 19.——19.50 korona, szerbiai 17.25—17.50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, január 31. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A hausse-mozgalom befejeződött s már a mai forgalomban hanyatló lett az irányzat. A budapesti malmok végre beláttak, hogy a folytonosan tartó áremelések engedésével nem találják meg számitásukat s ma, a hét közepén, észrevehető tartózkodásuk tulságos lett.

Buza tavaszra 9.87—9.82, rozs tavaszra 8.25—8.23, zab tavaszra 7.80—7.75, tengeri május—juniusra 5.73—5.71—5.72 korona. A készáruk piacára az árukat csak jelentékeny árengedményekkel lehetett elhelyezni.

Zárlatkor maradtak: buza tavaszra 9.85—9.84, rozs tavaszra 8.25—8.23, zab tavaszra 7.78, tengeri május—juniusra 5.77 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* a délafrikai háboru megszüntetése érdekében kifejtett békés interveniálások hirére barátságos hangulat uralkodott. Az irányzat kedvező volt.

A *déli tőzsdén* szilárd volt a hangulat. A továbbiakban az általános hangulat valamivel gyöngült, egy óra 30 perckor szilárd, csöndes forgalom mellett. Két óra 30 perckor csöndes, Londonra és Berlinre szilárd.

Bécs, január 31. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 119.80. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 153.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 125.30. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 444.—. Rimamurányi vasmürészvény 494.—. Magyar koronajáradék 96.80. 4%-os Magyar földtherm. kötvény 96.60. Magyar hitelbank részvény 691.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 182.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény 370.—. Magyar keresk. bank ——. Magyar cukoripar 1735.

Bécs, január 31. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 100.90. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.50. 1860-os sorsjegy 146.—. Osztrák hitelsorsjegy 402.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankegyesület 458.—. Osztrák-magyar bank 1640. Déli vasut 78.—. Dunagőzhajózási részvény 840.—. Dohányrészvény 290.— Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.12. 4·2%-os ezüst járadék 100.80.

Osztrák koronajáradék 98.—. 1864-iki sorsjegy 226.—. Osztrák hitelintézeti részvény 674.75. Unionbank 558.—. Osztrák Länderbank 422.—. Osztrák-magyar államvasut 674.—. Elbavölgyi vasut 455.—. Alpesi bányarészvény 386.50. 20 frank. arany 19.03. Londoni váltóár 239.37 Bécsi Tramway Litt B. 282.50. Bécsi. Tramway Litt A. 286.50. Lipót kohó 390.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, január 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 675.75. Magyar hitelrészvény 694.—. Angol-Osztrák bank 265.—. Bécsi bank egyesület 458.—. Union bank 558.50. Länderbank 422.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 674.—. Déli vasut 78.— Elbavölgyi vasut 455.—. Északnyugati vasut részvény 488.50. Dohányrészvény 291.—. Rimamurányi vasmü 496 —. Alpesi bányarészvény 386.—. Májusi járadék 109.30 Magyar korona járadék 96.85. Török sorsjegyek 106.—. Német birodalmi márka 117.21—117.25. Napoleon d'or 19.04.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 31. (*Tőzsdei tudósitás.*) "A tőzsde a külföldi tőzsdék kedvező hangulata nyomán szilárdan indult. Bankok jelentékenyen emelkedtek. Bányaértékekre kedvezően hatott az a hir, hogy a német finompléhkartell valószinüleg létrejön. Vas- és kőszénértékek emelkedők. Dortmundiak magasabbak. Vasutak jól tartották magukat. Osztrák-Magyar Államvasuti részvények Bécsre emelkedtek. Transzváliak a londoni bánya-haussera 6%-kal emelkedtek. A második tőzsdeórában realizációk gyengitették a bányapiacot. Zárlat szilárd. Magánkamatláb 2%.

Berlin, január 31. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.75. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 98.—. Osztrák-magyar államvasut 144.60. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.30. Magyar vasuti beruházási kölcsön 103.25. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 188.60. Általános villamossági Edison 201.—. Gelsenkircheni 172.75. Laura-kohó 200.25. 4·2%-os ezüstjáradék 101.10. 4%-os magyar aranyjáradék 101.25. Osztrák hitelrészvény 212.90. Déli vasut 20.60. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 215.25. 4%-os uj orosz kölcsön —.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 101.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 172.25. Harpeni 167.40. Az irányzat szilárd.

Berlin, január 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 101.20. Magyar koronajáradék 97.90. Osztrák hitelrészvény 212.40. Osztrák-magyar államvasut 144.40. Déli vasut 20.50. Északnyugati vasut 216.20. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiebradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, január 31. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut 719.—. 4%-os osztrák aranyjáradék —.—. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 101.72. Ottomanbank 561.—. 3½%-os francia járadék 102.90. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 101.80. Párisi bankrészvény 1011.—. Olasz járadék 100.35. Francia törleszth. járadék 99.90. Osztrák földhitelintézeti részvény 1284.— Török dohányrészvény 321.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 31. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.10. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.85. Magyar koronajáradék 97.90. Osztrák-magyar bank 118.60. Déli vasut 20.50. Elbavölgyi vasut 115.50. Londoni váltóár 204.30. Bécsi bankegyesület 116.80. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön 85.40. 4·2%-os ezüstjáradék 101.10. 4%-os magyar aranyjáradék 101.20. Osztrák hitelrészvény 212.30. Osztrák-magyar államvasut 144.40. Északnyugati vasut 111.50. Bécsi váltóár 852.83. Párisi váltóár 81.35. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 189.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 31. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 101.15. 1860. sorsjegy 147.50. Déli vasut 20.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.70. Osztrák hitelrészvény 213.—. osztrák-magyar államvasut 144.25. Olasz járadék 100.90. 4%-os Magyar aranyjáradék 100.75. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 212.90. Német bank 210.—. Disconto 188 50. Berlini kereskedelmi bank 150.—. Gelsenkircheni 172.—. Harpeni 166.70. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 31. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 90—92 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 94—95— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 90—92— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 88——90 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 86——88 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 84——86 fillérig.

Sertéslétszám 1902. január 29. napján volt készlet 26.314 darab. — 1902. január 30. napján felhajtatott 556 darab. 1902. január 30. napján elszállittatott 663 darab, 1902. január 31. napjára maradt készletben 26.207 darab.

Napirend.

Naptár: Szombat, február 1. — Római katholikus: Ignác pk. — Protestáns: Ignác. — Görög-orosz: (január 19.) Makár. — Zsidó: Schebat. 25. — Nap kél: 7 óra 12 perckor. — Nyugszik: 4 óra 44 perckor. — Hold kél: délután 1 óra 14 perckor. — Nyugszik: 10 óra 56 perckor este.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Képtár, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

Országos Képtár és metszetkiállitás az Akadémiában zárva.

Iparmüvészeti muzeum zárva.

Technológiai iparmuzeum zárva.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig.

A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Belépődij 1 korona.

Feszty-kiállitás a városligeti Műcsarnokban, nyitva délelőtt 9 órától este 7 óráig. Belépődij 1 kor., 3 személynek 2 kor., 5 személynek 3 korona.

Magyar nők mükiállitása (Váczi-utca 34.) d. e. 10 órától este 8-ig. Belépődij 60 fillér.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, január 31.

A maximum az Északi-, a minimum pedig a Földközi-tenger felett van.

Európában az idő hüvös és helyenkint — főleg délen — erős volt.

Nálunk a hőmérséklet általánosan sülyedt és az ország északi részeinek kivitelével helyenkint eső illetve hó esett.

Kilátás: Egyelőre még enyhe idő várható, későbbi erős fagyokkal és Délen meg Nyugaton helyenkint csapadékkal.

Vizállás.

		Jan. 31. méter	Jan. 30. méter
Inn	Schärding	0.41	0.44
Duna	Passau	1.85	1.78
"	Linz	0.88	0.85
"	Bécs	0.55	0.58
"	Pozsony	1.21	1.20
"	Komárom	2.15	2.29
"	Budapest	1.88	2.06
"	Paks	[illegible]	1.40
"	Mohács	2.47	2.37
"	Gombos	2.77	2.64
"	Ujvidék	1.98	1.97
"	Pancsova	1.62	1.58
"	Orsova	2.34	2.22
Morva	Magyarfalva	1.82	2.74
Vág	Zsolna	0.53	0.48
"	Trencsén	0.55	0.72
"	Szered	0.02	1.96
Rába	Sz.-Gotthárd	0.17	0.15
"	Sárvár	0.27	0.19
"	Győr	1.98	1.91
Dráva	Pettau	0.88	0.81
"	Zákány	0.24	0.42
"	Barcs	[illegible]	0.02
"	Eszék	[illegible]	0.90
Mura	M.-Szerdah.	0.30	0.30
Száva	Zágráb	1.25	0.28
"	Sziszek	3.23	0.84
"	Mitrovica	[illegible]	2.58
Szamos	Deés	0.—	0.15
"	Szatmár	0.75	0.62
Kraszna	N.-Majtény	0.62	0.74
Latorca	Munkács	0.22	0.24
Laborca	Homonna	0.22	0.26
Ung	Ungvár	0.28	0.32

		Jan. 31. méter	Jan. 30. méter
Tisza	M.-Sziget	0.35	0.58
"	Tekeháza	0.10	0.04
"	V.-Namény	0.49	0.51
"	Tokaj	1.16	0.11
"	Tisza-Füred	1.10	0.82
"	Szolnok	0.70	0.51
"	Csongrád	0.50	0.36
"	Szeged	0.92	0.78
"	Török-Becse	0.45	0.35
"	Titel	1.88	1.01
Ondova	Bártfa	0.24	0.25
Topolya	Hoór	0.70	0.75
Bodrog	Zemplén	2.16	1.24
Sajó	Zsolca	1.72	1.70
Hernád	H.-Németi	0.16	0.18
Berettyó	Margitta	0.15	0.20
"	B.-Ujfalu	0.15	0.31
Körös	Csucsa	0.19	0.16
"	N.-Várad	0.04	0.—
"	Belényes	0.58	0.68
"	Tenke	0.28	0.30
"	Gurahonc	0.45	0.45
"	Borosjenő	0.32	0.50
"	Békés	2.64	1.12
"	Gyoma	2.42	0.78
Maros	Gy.-Fehérvár	0.16	0.22
"	Branyicska	0.33	0.34
"	Soborsin	0.—	0.—
"	Arad	1.10	1.06
"	Makó	0.08	0.08
Temes	K.-Kostély	0.96	1.—
Béga	Kiszető	1.04	1.16
"	Temesvár	0.12	0.20
"	Becskerek	0.46	0.63

Szőlőoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerités.

Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.
Óriás tövisü, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető pár év alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.

Szines fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelés kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kivül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cimére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne forditanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:
»Érmelléki első szőlőoltvány-telep« Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

BUTOROKAT valóban olcsón

kizárólag kitünő minőségben egészen egyszerü vagy diszes kivitelben, szállit darabonkint is

Pollák N. Ignác butorraktára

Budapest, VI., Teréz-körut 23. szám.

Vidékre gondos csomagolás ingyen. Dus árjegyzék, rajzok és költségvetések dijmentesen. Kivánatos, hogy a szükségelt tárgyak megneveztessenek.

DÓCZI M.

cipész

Budapest legmegbizhatóbb legnagyobb és legolcsóbb

bálicipő-raktára

Kerepesi-ut 10.

Gombos füz. v. cugos lakkcipő, férfi 4, női... — — ... 3.50
Férfi v. női boxbőr füzős 3.50
Füz. v. cugos orosz lakból férfi 3.80, női ... — ... — 3.30
Lakk regatta férfi 3.50, női 2.50
Férfi Chedreaus 4.50, női — 4.—
Férfi v. női cugos cipő — 3.—
" " " füzős cipő ... — 3.20
Lakk kivágott — ... — 1.50—2
Egy csatos 2.20, keresztcsattos — ... — — — — ... 2.50
Fehér v. rózsaselyem cipő 1.80
Fehér keztyübőr cipő ... — 2.—

Árjegyzék, csomagolás, szállitólevél ingyen. Vidékre 10 frton felül franco. Nem tetsző árut becserélek

Férfiaknak!

Injectio Lysoferrin és Capsulae Lysoferrin

kitünő szer gonorrhoeás (Triper) kifolyásoknál s hugycsőgyuladásnál, még ha elavultak is, gyorsan és biztosan gyógyithatók, már néhány befecskendezés és Capsulae bevétele elegendő, hogy a leghevesebb folyást megszüntesse. Egy üveg injectió Lysoferrin 2 korona és egy doboz Capsulae 2 kor. Postai megrendelések gondosan eszközöltetnek. — 5 koronán felüli megrendeléseknél csomagolás nem számittatik. — **Számos hálairat van, kiknek fentebbi szerek segitettek.**

Mint egyedül valódian kapható

ERŐS ALADÁR gyógyszertárában

a Szent Jánoshoz, Nagy-Kikindán, 2. szám.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota

(átjáróház és lift-használat).

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait.

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket. nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be- és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

!! Nélkülözhetetlen minden sérvbajosnak !!

a „POLITZER" által feltalált és legujabban ismét megjavitott cs. és kir. kizár. szab. gummisérvkötő, mert az eddigi sérvkötők összes hiányát pótolja és enyhülést meg nyugalmat szerez. A leghiresebb orvosi tekintélyek e sérvkötőt a legjobbnak ismerték el és számos bel- és külföldi köszönő irat bizonyitja célszerüségét. A tiszta gummiból készült sérvkötő előnyei, hogy teljesen elfödi a sérvkaput, nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és ugy éjjel, mint nappal hordható.

Arak: egyoldalu 7 és 10 frt., kétoldalu 10 és 16 frt.

Megrendeléseket pontosan a legnagyobb titoktartás mellett eszközöl

Pollitzer Mór és Fia

cs. és kir. szab. kötszerészek.

Budapest, V., Deák Ferenc-utca 10/h.
Legrégibb cég e szakmában a fővárosban.

Alapittatott 1858-ban.

Árjegyzék kivánatra zárt és föliratnélküli boritékban bérmentve küldetik.

A modern magyar konyha kodexe:

A Hét szakácskönyve

Kincsestára minden gazdaasszonynak.
Kiegészitője minden szakácskönyvnek.

Ara diszes kötésben öt korona.

Kapható a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában VIII., József-körut 18. szám.

A lakbérleti szabályok legteljesebb gyüjteménye!

Budapest székesfőváros LAKBÉRLETI SZABÁLYRENDELETE.

A kir. igazságügyminiszternek 4873/1894. I. M. r. számu rendelete tekintettel a birói gyakorlatra valamint a vonatkozó bélyegtörvények és rendeletek.

Összegyüjtötte és tárgymutatóval ellátta:

SCHOPF ENDRE,
budapesti kir. albiró.

Ára 2 kor. 40 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Báli ing
divatos kivitelben
redős-, pique- vagy selyem mellel.
BÁLI DIVATGALLÉR
BÁLI DIVATCSOKOR
BÁLI SELYEMKENDŐ
BÁLI GLACÉ KEZTYŰ
BÁLI SELYEMHARISNYA
Divatos kézelő- és mellgombot
ajánl
LUSTIG EDE
Kerepesi-ut 2. sz.
Szabott árak.
Alapíttatott 1876.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAPlan PAPlan PAPlan

	frt		fr
1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matraccal — —	10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 rouge paplan— — — —	1.80	1 tengerifű matrác — —	4.50
1 „ „ prima— —	2.80	1 afrique „ — —	5.—
1 cachmir paplan — — —	3.40	1 lószőr „ — —	12.—
1 satin „ — — —	3.80	1 ablak köper függöny —	3.—
1 atlasz cachmir — — —	4.80	1 „ tunis „ —	1.50
1 selyem atlasz paplan —	8.50	1 „ gyapju „ —	4.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 ágy, 1 asztalterítő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 „ „ ágy „	1.30	1 nagy szobaszőnyeg „ —	2.50
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50	1 „ „ I. —	5.30
1 gyapju „ „	5.50	1 ágyelőke I. — — — —	0.85
1 jó lópokróc — — — —	1.60	1 tapestry ágyelőke — —	1.50
1 téli pokróc — — — —	4.60	1 mtr. jó futószőnyeg —	—.40
1 szép fali szőnyeg — —	7.50	1 „ „ mintázott — —	—.75

GICHNER JÁNOS
paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Seabury & Johnson-féle
Benson-tapasz
a leghatásosabb szer
Köszvény, csuz, derékfájás, csipőfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés, minden meghülés ellen.
Óvakodjanak csekélyebb értékü utánzatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.
Kapható Budapesten:
Dr. Egger Leo és Egger J. „Nádor"-gyógyszertárában VI., Váci-körut 17. szám.
„Apostol"-gyógyszertár VIII., József-körut 64. szám.
Török József gyógyszertára VI., Király-utca 12.
Dr. Rosenberg Sándor gyógyszertára VIII., Kerepesi-ut 48

Új gyógymód **Kataphorese** Új gyógymód

IDEG és NEMI
BETEGSÉGEK
radikális gyógyítására legjobban ajánljuk
Dr. MITZGER
kiváló gyógyhatásairól elismert intézet
Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Mulassunk Uraim!

Mielőtt azonban bálba megyünk, ne feledkezzünk meg báli cipőt vásárolni, mely a legjobb próbarendelés, hogy mindenki meggyőződjék cipőim feltűnő elegáns párisi chikjéről és tartósságáról.

Minden csomagot teljesen portómentesen küldök, vagy minden vevő egy tégely általam feltalált és törvényileg védett „Guzi" kenőcsöt, mely a bőr vagy lack repedését meggátolja, kap ingyen, mely a rendelésnél megemlitendő. Mértéknek elegendő, ha harisnyában egy papirdarabra állva a lábtalp körvonalát lerajzolja. Képes árjegyzékem ingyen. Nem megfelelőért ezennel kötelezem magam kicserélni vagy a pénzt minden levonás nélkül visszaadni.

Férfi salonlack füzős cipő elegáns — — — — —	4.—	Oroszlak füzős vagy cugos cipő, meleg — — — —	3.80
Párisi div. box calw füzős	4.50	Posztócipő vixbőrrel boritva, erős — — — — —	3.30
Gavallér lack gombos cipő	4.50	Női salon lack, elegáns, füzős vagy gombos — — —	3.50
Elegans vix füzős — —	3.20	Párisi divat, box calf füzős vagy gombos — — —	4.—
Sima erős vixbőr cipő —	3—	Oroszlak füzős vagy cugos, meleg — — — — — —	3.40
Bagaria csizma egy darabból, vizhatlan önmelegitő talpbetéttel erős — —	7.—	Báránybéléses füzős cipő prém szegélylyel — —	3.80
Halina csizma vizhatlan, maga bőrboritással, térdig érő, önmelegitő talpbetéttel	6.—		

AGULÁR IGNÁTZ
Budapest Deák-tér 6.

Tekintetes Friedrich János
gyógyszerész urnak **Malaczkán.**

Igen tisztelt ur! Az ön **egészségi labdacsai kitűnő hatását** örömmel elismerem, mivel azok hála Istennek több évi gyomor- és májszenvedésemtől gyorsan megszabadítottak. Kérem nekem azonnal 2 tekercset küldeni, mivel azok másoktól is kérettek.

Pachfurth, 1898. március 2-án.

Stadler Ferenc,
plébános.

Raktár Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Király-utca. Egy tekercs ára 6 doboz tartalmával 2 kor. 10 fill., 1 frt 05 kr., 1 doboz ára 42 fill., 21 kr.

Szétküldés Ausztria-Magyarországba. **A legjobban ajánlt** Szétküldés a külföldre.
gyümölcsfa- és faiskolák
W. Klenert, Graz
(tulajd. **Klenert Vilmos,** ezelőtt **Klenert és Geiger)**
ajánl: **gyümölcsfákat** minden nemben és formában, **nemes gyümölcsöket, vadoncokat** és **bogyós gyümölcsöket, sorfákat, harasztosokat, tüleveliieket** és **rózsákat, sövény-növényeket, spárganövényt** stb.
Katalogus ingyen! **Katalogus ingyen!**

Selmeczbányai Kereskedelmi és Hitelintézet r. t.

Meghivó.

A selmeczbányai kereskedelmi és hitelintézet r. t. t. c. részvényesei a f. évi **március hó 2-án d. u. 2 órakor** Selmeczbányán az intézet helyiségében megtartandó

XIII. rendes közgyülésre

tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzletévről.
2. A zárszámadások felülvizsgálása, a mérleg megerősitése és a felmentvény megadása.
3. A tiszta nyeremény felosztására vonatkozó határozathozatal.
4. Igazgató, 5 igazgatósági, 3 felügyelő bizottsági rendes és 2 póttag választása.

Netaláni inditványok választása.

Az igazgatóság.

VALÓ-
di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Berguerand fils leghirnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők:
POLGÁR SÁNDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 50
Részletes képes árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény.
Kivágatott: a „Budapesti Napló"-ból.

Székrekedés!
Liebe sagrada-tablettái
(csokoládé-bevonattal).
Olcsó, kellemes hajtószer.
Skatulyánként **50 fillér** a gyógyszertárakban.
J. PAUL LIEBE, Tetschen a. d. E.

Az Athenaeum r. t. kiadásában megjelent:

Házassági perek és Eljárás a házassági perekben

Irta
KNORR ALAJOS
köz- és váltóügyvéd, nyugalm. kir. itélő táblai biró, a vaskorona-rend III. o. lovagja.

Ára angol vászonköt. 1 frt.

Kapható az „Athenaeum" r. társulatnál, valamint minden könyvkereskedésben.

!! Sérültek figyelmébe !!
A MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
orthopediai műintézetében
Budapest, VII., Kerepesi-ut 32. II.
(a Rókus-kórházzal szemben)
saját gyártmányu **sérvkötők** legkitünőbb kivitelben **kaphatók.**
Egyoldalu **3, 4, 5 és 6 frt.**
Kétoldalu **6, 8, 10 és 12 frt.**
Ugyanott jótállás mellett készülnek: **Műlábak, műkezek, lábgépek, fűzők ferdénnőtteknek, egyenes tartók, haskötők** mérték szerint 3 frttól **12 frtig. Diana-öv** (havi kötelék) **3 frt 50 kr. Gummiharisnyák** mérték szerint, valamint a betegápoláshoz szükséges cikkek és valódi francia különlegességek jutányosan kaphatók. **Figyelmes kiszolgálás.** Árjegyzéket zárt borítékban ingyen.

Jéggyártási és hütőberendezéseket
LINDE-társulat
kiválónak elismert szabadalma és rendszere szerint.
Kizárólagos gyártási jog a magyar korona országai részére:
NICHOLSON gépgyár részvénytársaságnál
Budapesten, VI., Váci-ut 17. szám.

Ad 13743/K. 1901.

Üzleti és más egyéb hirdetmények kifüggesztése a déli vasut állomásain.

A déli vasut üzletigazgatósága elhatározta, hogy eltérőleg az eddigi eljárástól f. évi január hó 1-től kezdve az üzleti és más egyéb magánhirdetményeknek alárendelt állomásain való kifüggesztését a saját kezelésébe veszi és ezen kifüggesztéseket a saját közegeivel fogja eszközöltetni.

Minden ilyen hirdetménynek az állomások előcsarnokaiban, folyosóin és perronjain való kifüggesztésért az elfoglalt falfelületnek minden négyzet deciméterjeiért évenkint 6 fillérnyi illeték, mint legcsekélyebb illeték azonban példányonként legalább 2 korona fizetendő.

A kifüggesztendő hirdetmény egy négyzetméternél nagyobb nem lehet. A hirdetményeknek szilárd anyagra feszitve vagy keretbe foglalva és felfüggesztésre alkalmas készülékkel ellátva kell lenniök. Minden hirdetménynek csak egy cég hirdetését szabad tartalmaznia.

A magyar állomásokon kifüggesztendő hirdetményeknek a magyar, ellenben a horvát állomásokra rendelt hirdetményeknek a magyar és a horvát szöveggel kell ellátva lenniök; meg van azonban engedve, hogy a hirdetményeken a magyar, illetve a magyar és a horvát szöveg mellett más nyelvü szöveg is (a német, francia, angol, olasz stb.) lehessen.

Azt, hogy valamely hirdetmény kifüggeszthető-e, az üzletigazgatóság fogja elbirálni.

A hirdetni szándékozók kéretnek, hogy hirdetményeiket a cs. kir. szab. déli vaspálya társaság üzletigazgatóságánál Budapesten (I. Mészáros-utca 17. I. 17.) vagy személyesen, v. pedig egy kisérő irattal nyujtsák be.

Az üzletigazgatóság által a hirdetmény elfogadása esetén közölt illeték azután a déli vasut Budapest állomásának állomási pénztáránál fizetendő be.

Közelebbi felvilágositásokat az üzletigazgatóság ad.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Szombat, 1902. február hó 1-én.

A hugenották.

Nagy opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzette Meyerbeer. Szövegét irta Scribe. Fordította Nádaskay L.

Személyek:

Valois Marg.	Kobler	De Nangis	Atberti
Valentine	Vasquezné	Saint Bris	Kornai
Urbain	Payer	De Nevers	Takáts
Marcell	Ney D.	Tavannes	Dalnoki

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Szombat, 1902. február hó 1-én.

A szerencse.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta Capus Alfréd. Fordit. Bálint Dezső.

Személyek:

Julien Bréárd	Császár	Josephine	Ligeti
Tourneur	Narcisz	Geneviéve	Molnár R.
Chautereau	Gabányi	Clémence	Meszlényi
Sigismond	Horváth	Rosalie	Mészáros
Lebrancard	Pálfi	Justine	Tuboly
Poussier	Náday	Simone	Maróthy
Charlotte	Lánczy	Louise	Vízvári M.

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Szombat, 1902. február hó 1-én.

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Rudvard Stone. Forditotta Faragó Ödön. A dalok versszövegét irta Mérei Adolf.

Személyek:

Ton Dawentry	Sziklai	Barley	Szilágyi
Harriet	Sziklainé	Mister Morvay	Iványi
Jean Dickson	Boross	Mister Bibb	Kalocsay
Kitty	Turcsányi	Miss Kate	Sellő
Ramajanah	Ráthonyi	Esmeralda	Iványiné
Lotti	Fedák	Elsie	Tomcsányi

Kezdete 7½ órakor.

Szinházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar szinház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zenemükereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25—13) sz. a.

VIGSZINHAZ.

Szombat, 1902. február hó 1-én.

Először:

Csillag Klára felléptével

A Gyurkovics-lányok.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta Herczeg Ferenc.

Személyek:

Radványi	Hegedüs	Klári	Halász
Horkay Feri	Góth	Sándorffy	Fenyvesi
Mici	Csillag K.	Terka	Balogh
Katalin	Csillag T.	Gida	Tanay
Ella	Pécsi P.	Sára	Kalmár
Liza	Gonda	Gyurkovicsné	Rostagni

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szombat, 1902. február hó 1-én.

Ádám és Éva.

Operett 3 felv. Irták Blum és Toché. Zenéjét szerz. G. Serpette. Ford. Bálint Dezső és Makai Emil.

Személyek:

Ádám	Raskó	Corbonlonius	Szerdahelyi
Éva	Küry	Cynthia	Bojár
Adramalek	Kovács	Marcellus	Delli
Lucifer	Németh	Galena	Kovács K.
Asmódi	Harmath	Benoit	Szabó
Gábor	Nyári M.	Régalard	Ujvári

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZINHAZ.

Szombat, 1902. február hó 1-én.

Rákosi Szidi szinésziskolájának 1-ső vizsgai előadása.

Tanárok: Rákosi Szidi, Szabados Béla és Donáth Lajos.

A KIS BÁRÁNYKÁK.

Operette 2 felvonásban. Irta: Liorat Armand. Forditotta: Makai Emil. Zenéjét irta: Louis Varney.

Kezdete délután 3 órakor.

VÁRSZINHÁZ.

Szombat, 1902. február hó 1-én.

Alfonz ur.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta ifj. Dumas Sándor.

Személyek:

Montaiglin	Gyenes	Raymonde	Hegyesi M.
Octáve	Náday	Guichardné	Vízvárinó
Rémi	Faludi	Adrienne	Csendes A.

Kezdete 7 órakor.

Petánovits

METROPOLE-SZÁLLÓJA

A télikertben ma

Pongrácz Lajos Kolozsvárról

kitünő zenekara játszik.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Ma, szombaton

II. Álarcos-bál.

Holnap, vasárnap

két nagy előadás

d. u. 4 és este 8 órakor.

A télikertben d. u. 4 órától és az esti előadás után reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

„Er"

Párisi erkölcsrajz 1 felvonásban. Irta: Méténier Oszkár.

Troupe Johnson

buzogány-zsonglőrök

Les Favorits

8 énekes és táncosnő

Troupe Tartakoff

énekesek és táncosok

Les Collino

excentrikus táncosok

Marcelle Granxett

francia énekesnő

Dakus Vana

francia duettisták

The Kolass

excentrik akrobaták stb.

Holnap, vasárnap, két előadás az uj müsorral.

Fogászati rendelő intézet, Budapest, Váci-körut 5. sz. II. em.

Foghuzás, fogtömés, műfogak stb. Szakorvosi kezelés. Mérsékelt díjszabás Rendelés 8—5. Szegényeknek ingyen.

A csoda górcső

amelyből a csikágói világkiállításon több mint két és fél millió darabot adtak el, jelenleg nálam kapható

csak 2 kor. 40 fillérért

(előzetesen beküldött 2·60 kor.-ért bérmentve, utánvéttel 40 fillérrel több) Ezen csodaszép eszköz előtt, hogy körülbelül 1000-szeresen nagyit és porszemek, továbbá szemmel észrevehetetlen állatocskák a görcsövön nézve mintegy cserebogár nagyságuak. Nélkülözhetetlen a növény- és állatan tanításánál és régóhajtott háztartási eszköz az élelmiszerek megvizsgálására, vajjon hamisitották-e és a husnemüek megvizsgálására, hogy trichinamentesek-e. A vizben élő infuzóriákat, a melyek puszta szemmel nem láthatók, a görcsövön át vigan uszkálni látjuk. A görcsőhöz egy nagyito legyese rövidlátok számára van mellékelve, a melynek segélyével a legkisebb irást is olvashatják. Jobb görcső 2500-szoros □ nagyitás több tárgygyal és tárgyüveggel diszes szekrényben csak 5 k. — Utasitás mellékeltetik. Szétküldi

Schüller J. Bécs., II., Kurzbauergasse 4.

SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA

SELYEMÁRUHÁZA

BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCA 4.

A

BÁLI UJDONSÁGOK

teljes választéka raktárra érkezett. Cégünk elve csakis „First Class" gyártmányok elárusitása. Cégünk az országban az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső s leghiresebb gyárosaival közvetlen összeköttetésben áll; az általunk lekötött minták és minőségek kizárólag cégünknél szerezhetők be.

• Minden egyes árucikknek •

föltétlen szabott ára,

nyiltan, számokkal van jelölve, ennélfogva a tulbecslés teljesen ki van zárva.

Minták a vidékre kivánatra bármentve küldetnek.

Báli ujdonságok választására külön helyiség egész nap villamosan van kivilágitva.

SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA

SELYEMÁRUHÁZA

BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCA 4.

Remek kivitelü férfi- és fiuruhát

akár készen, akár mérték szerint csupán

ifj. Weisz Lajos-nál

kaphat

BUDAPESTEN,

VII., Kerepesi-ut 20. sz.

„Reuma-szesz"

orvosi tekintélyek által kit. els. külszer. Bámulatos gyors és biztos hatásu, a test bárminemü fájdalmai, u. m. reuma, csuz, ischias, köszvény, zsaggatás, szurás, nyilallás stb. ellen. Fog- és fejfáját 5 perc alatt megszünteti. 1 üveg ár. 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér. Kapható a főváros és vidék összes gyógytárában, ugyszintén a készitő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujnely.

Főraktár: Török József gyógysz. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszertár a „Nador"-hoz.

Legnagyobb budapesti

BUTOR-áruház

A rendkivül rosz üzletmenet folytán és tulhalmozott raktárunk miatt, hogy családos munkásainknak állandó foglalkozást adhassunk, elhatároztuk, március végéig készitményeinket saját áraink ban eladni a legegyszerübbtől a legünemesebbig.

Több száz szoba divatos asztalos és kárpitos butor, u. m.: barokk, angol, szecessió, ó-német stb. stilben a legegyszerübbtől a legfinomabbig a legmodernebb fazonban, a garniturák behuzása selyem, plüss, francia- és angolszövetekkel, készen, raktáron kizárólag jó minőségben.

A tartósságért több évi kezességet nyujtunk.

A legujabb butoralbumunkat több mint 40 képpel 50 fillér beküldése ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén az 50 filléri visszaadjuk.

Varga Mihály és Társai

magy. butoripar-társasága Budapest, IV. Koronaherceg-utca 2.

A lakbérnegyed alkalmával ugy a jogász mint a házi urak és lakók gyakran érzik szükségét egy oly kézikönyvnek, a mely őket a lakbérleti jog vitás kérdéseiben utbaigazitja.

Ára: 5 korona.

Egy ily kézikönyv az Athenaeum részv.-társ. kiadásában jelent meg és czime:

Második teljesen átdolgozott és tetemesen bővitett kiadás.

Lakbérleti jog és eljárás

kapcsolatban

Budapest főváros lakbérleti szabályzatával

és a m. kir. igazságügyministernek 1894. évi 4873. számu rendeletével.

Irták: Dr. Berényi Sándor és Dr. Graber Károly ügyvédek.

Kaphatók: ATHENAEUM irod. és nyomd. részv.-társulatnál BUDAPESTEN, VII., Kerepesi-ut 54., valamint minden könyvkereskedésben.

Ezen hasznos kézikönyvet — mely minden könyvkereskedésben kapható — ugy a birák és ügyvédek, mint a házi urak és a közönség szives figyelmébe ajánljuk.

Színházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
d. u. Vasárnap este.	—	Ibolyafaló	A dada	Éjjel az erdőn	Lotty ezredesei
	Anyégin	Julius Caesar	A Gyurkovics lányok	Katalin	Lotty ezredesei

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Benda Józsefné
Andrássy-ut 59.

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje
Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné
Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór
gyorssajtónyomda
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése
IV., Gróf Cziráky-féle palota. Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda
IV. ker. Váci-utca 17. szám.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 2. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits
dohánytőzsdéje
Kerepesi-ut 50. (Takarékp.épül.)

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje
VIII. ker., Muzeum-körut 18.

Leopold Gyula
hirdetési iroda
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda
VII. ker. Károly-körut 9. szám.

Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.
ujság-árudája
IV. ker. Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje
VI. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu
hirdetési iroda
VI. ker., Váci-körut 33. szám.

Sopronyi V.
dohánynagyárus
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné
dohánytőzsdéje
Ferenc-körut 32. szám.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda
IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése
II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Zipser és König
zeneműkereskedése
VI. ker., Andrássy-ut 4. szám.

Minden apróhirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.**

Nyolc év!
Lelkem édes! Köszönöm a kártyát — bár a mienk volna! Talán lesz még, mit gondolsz? Csókol és ölel czerszer —ad. 11317

Előkelő,
szellemes urinővel szeretnék szórakozás céljából levelezni. Választ „Charles" Szeged poste-restante cimen kérek. 11312

Kedélyes.
Levele van a kiadóhivatalban. 11318

Szőke-piros
hadnagy kéreti azon két fehér muffos pécsi szép leányt, kik 30-án este a Szikszayban vacsoráztak, ismerkedés lehetséges-e? Kérem ezt ezen lap kiadóhivatalába „Ilonka és A." alatt jelezni. 11316

Csunya baba!
Ugyan kérem miért hallgat ismét ily sokáig?

Eszter.
Édes szép asszonyom! szeretném naponként ismételni, hogy szeretlek, szeretlek nagyon csak egyszer csókolhatnálak édes kéjesen, nem is irhatom le mily kimondhatatlanul vágyodom utánad. Nem sokára irok, most nagyon el vagyok foglalva. Imádlak! Nálatok otthon minden rendben van, kérlek ha én nem is irhatok te csak irjál hisz ez nekem nagy élvezet. 11319

KERESLET.

Dr. juris
ügyvédi irodában alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 11292

Egy ujonan
felállitandó drogua-zletbe önálló vezetésre jogositott és alkalmas nőtlen ember kerestetik. Ajánlatok elküldendők „Droguista" cim alatt a kiadóhivatalba. 11300

Papirkereskedő-
segéd, a szakma minden ágazatában teljes jártassággal, február 15-re állást keres. Leveleket „Papir" alatt a kiadóhivatalba kér. 11289

Társat keresek
4—5000 forinttal egy kitünő vállalathoz, mely évenkint egy-egy részre 2000 forintot jövedelmez. Van három évi szerződésem a kincstárral, a társnak nem is kell foglalatoskodni. A pénze biztos, és közjegyzőileg betábláztathassa a szerződésre, az üzlet egy régi és biztos üzlet. Bővebbet „K. M." alatt a kiadóba.

Kiszolgált katona,
ki a kézműáru szakmában teljesen szakképzett, jó magyar és német levelező, a könyvitelben jártas, e téren Bpesten évekig működött, a magyar német és szerb nyelveket is beszéli, megfelelő állást keres. Levelekei „5667" szám alatt a kiadóba kérek.

Kerestetik
egy korosabb, képzett zongoratanár kissebb leányokhoz. Kigyó-utca 5. I. em. 2.

Zálogcédulát
régi és uj ruhákról, egyenruhákról, valamint mindenféléről vesz Wyschogrod Jakab, Nagyfuvaros-utca 7. II. 24. Vidékről is.

Véglegesen kinevezett vasutas 1000 korona kölcsönt keres, mely a fizető pénztár által vonatnék le 20 koronás havi részletekben 6 évig. Ajánlatok „Sándor" jeligével a kiadóhivatalba kéretnek. 11308

Keveset használt
női felöltők és egy caraküll gallér olcsón eladó. Tököly-utca 8. félemelet 9.

Használt
férfiruhákat, fehérneműt, libatollat, zálogcédulát veszek legmagasabb árban. Singer Márkusz, Lujza-utca 3. szám. 1118

KINÁLAT.

Szabónő
kitünő gyakorlattal, ajánlja magát elegáns ruhák készitésére saját lakásán. Divatos façonok 5 frttól feljebb. Egy kisériet elegendő. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Főurak!
36 éves szabadkőmüves mesteri okmány jelvényekkel eladó érdeklődők „mérnök" cimen a kiadóhivatal továbbit. 11308

Füzők
készitését és javitását elvállalja ügyes füző készitőnő jutányos árak mellett. Vidéki megrendeléseknek pontosan és gyorsan eleget tesz. Cime: Ellbogen Józsa Budapest, Holló-utca 1. II. emelet 34.

Kitünő szabónő
ajánlkozik a legujabb báli és tavaszi ruhák készitésére, jutányos árak és izléses kivitel mellett. Özv. Sternberger D.-né Budapest, IV., Gizella-tér 3. sz.

Angol, francia
tapasztalt nyelvmester, ki nyelvtanulmányait külföldön végezte, még néhány szabad órával rendelkezik. Sikeres módszer. Kitünő referenciák. Cim: Gáspár Bernát, Vörösmarty-u. 51/a 21. ajtó.

Egy
Koch & Karseltt-féle matt keresztnuros pianinó sürgősen eladó. Aggteleki-utca 4. III. Denker.

Kereskedő
a rőfös és füszer szakmából (régebben önálló), 29 éves nős ember raktárnoki pénzbeszedői, vagy bárminemü állást elfogadna. Kitünő refferenciái vannak. Beszél és ir magyar, német, szerb és horvát nyelvet. Krausz Lajos Szerecsen-u. 20. I. 7.

Szépen butorozott
tiszta utcai szoba külön bejárattal 1 vagy 2 személy részére olcsón azonnal kiadó, Király-utca 40. III. em. 18. 11309

Első gömörmegyei
sajtgyár, Gortva-Kisfalu n. p. Várgede. Ajánlja saját gyártmányát: schwarzenbergi sajt 1 kiló 65 krajcár, havas sajt 1 drb 12 kr., imperial 1 tucat 1 frt 20 kr. 11307

Szép bükkfaszén
vaggonszámra eladó. Bővebb felvilágositást Braun Ede, Dund, u. p. Ternova.

Egy csinosan
butorozott, világos udvari különbejáratu nagyobb szoba egy ur részére azonnal kiadó. Akácfa-utca 10, I. 2. 4066

Ügyvédi irodába
kinálkozik érettségizett, 40 éves férfiu, ki hat éven át bizalmi állást töltött be egy fővárosi ügyvéd irodájában s az irodai teendők ellátása körül nagy jártassággal bir. Cim: Steiger Rezső III. Lajos-utca 202.

Cimbalom,
pedálos, olcsón eladó Wesselényi-utca 20. földsz. 8. 11323.

Betöltendő állásokat
az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság, erdészet, technika és a pedagógia terén, nem kevésbé hivatalos pályázatokat is nagy számban tartalmaz a Budapesti Hirdetési Közlöny (Budapest, Váci-körut 33.) legujabb száma. Egyes szám 40 fillér. Levélbélyegben is beküldhető. Ugyanitt hirdetések is felvétetnek minden lap részére. 11325

Butorok.
A ház lerombolása miatt remek háló- és ebédlő, szőnyeg, divány, bőrszékek, ingaóra, lámpa, iróasztal, előszobafal, valamint különféle uj és keveset használt butor egyenként is rendkivül olcsón eladó Király-utca 64. 11326

Rövid,
norinbergi, uri és nőidivatkereskedés, nagyobb vidéki városban, mely 18 éve fönnáll, évi detailforgalma 52.000 kor. árukészlete 16.000 korona évibérre üzlethelyiség és raktárért 10000 korona, az üzlet átvételéhez szükséglendő, készpénztőke 6000 korona, igen jutányosan és fölötte sürgősen eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában Budapesten, József-körut 18. 11146

Kárpitos
ki régebb idő óta foglalkozás nélkül van, olcsón vállal el minden szakmájabeli munkát. A kiadóhivatalhoz intézett megkeresésre rögtön jelentkezik.

Nemes
baromfiak és ezek tojásai garantált minőségben, tejen hizlalt vágott baromfi és fajbaromfi teatojás bármikor friss minőségben kapható Polonkai gazdaság Kis-Körös. 11293

Butorozott szoba
kiadó! Szépen butorozott, egészen külön bejárattal a folyosóról, intelligens gyermektelen családnál havi 12 frtért azonnal kiadó. VII. Garay-u. 21. II. 19. (a Központi pályaudvar közelében.)

2 elegánsan
butorozott különbejáratu utcai szoba, fürdőszoba használattal, esetleg ellátással, kiadó. Andrássy-ut 15. III. em. 5. 4143

Privát kutató.
Iroda Váci-körut 39. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal, ugy magán, mint családi-ügyekben: Kossa Magyary Géza. Található 10—2-ig. 1209

Fuvolás
naturalista, ajánlkozik zenekarhoz. Kétszeri eljátszás után, hallás után kifogástalanul játszik el mindent. Cim: Elenbogen S. Holló-utca 1. II. em. 34.

Korcsma-üzlet
a főváros legnagyobb gyárai között olcsó házbérrel, mely kissebb családnak biztos megélhetést biztosit, berendezéssel együtt 400 koronáért eladó és azonnal átvehető. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4157

Singer-varrógépeket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Kitünő szabónő,
kitünően jártas, olcsón elvállal munkát, melyet a saját lakásán készit el. Repoválásokat is végez kitünő izléssel, özv. Léderer Lipótné, Wesselényi-utca 54. II. em. 26.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 20 frt, gyönyörü megzenésitett hengerek, drbja frt 1.50, üres hengerek drbja 80 kr. Sternberg Ármin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosok Phonograph-osztályában, Károly-körut 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zenepalota.

Kerékparokat
zálogházból kiváltottakat, 35 forinttól feljebb szállitunk. Láng és Fia kerékpárüzlet, József-körut 41.

Keresztény
családnál a Damjanich-utcában ebéd és vacsora kapható 14-től 22 frtig ebéd, 10—14-ig, vacsora hivatalnokok részére. Cim a kiadóhivatalban. 4154

Szarvas-növénylikőr
tiroli, 2 hires tanár által kitünőnek talált szer, köhögés és hurutos eseteknél. Védjegygyol Silberreich Éva, Bethlen-utca 43. Főraktár Schuster Gyulánál, elárusitók Fogel Gyula, Takács Lajos, Szimon István és Töröknél. 11239

Kitünő szabónő,
bécsi és budapesti elsőrangu szalonok volt müvezetőnője, elvállalja minden fajta toilette házban vagy lakásán való elkészitését. Widder Johanna VI. Lövölde-tér 5. I. 5.

Házikenyér-
sütők figyelmébe! 600 frt évi bérletért 3 kemencés sütőde azonnal kiadó. Bővebbet VII. kerület, Rottenbiller-utca 35. sz. Özv. Weisz Sándorné.

Zongora
fekete, keresztnuros, kevéssé használt, diszes kiállitásu 250 frtért eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8—9-ig.

Zongora,
Kramer-féle, kitünő hangu, jutányosan eladó. Megtekinthető délután 2—5-ig. Nefelejts-utca 15. I. 11.

A ki hegedüt,
cimbalmot, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Ármin és testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-ut 36. mely cég minden cikkről külön illusztrált árjegyzéket küld teljesen dijtalanul.

Butorok,
rendkivüli alkami vételekből jutányosan eladatnak részletre és készpénzért, úgyszinte vétetnek. Hunyady-tér 3. sz. az udvarban. 10327

Oly uraknak,
kik kényelmes és csendes otthont, világos és féregmentes olcsó szobát, gyönyörüen berendezve, külön bejárattal óhajtanak, ajánlható a Sándor-utca 30/B. I. 13. sz. alatti. Kitünő és pontos kiszolgálás. Azonnal kiadó.

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Ujdonság!

Borotvàló por!

vegyileg, orvosilag megvizsgálva.

A borotva fölösleges!

E szagtalan és arcra teljesen ártalmatlan borotválóporral bárki is 5 perc alatt simára megborotválhatja magát minden előzetes tanulás nélkül és a nélkül, hogy borotvát használna. A legegyszerübb kezelés. Próbacsomag (tizszeri borotváláshoz) helyben és vidéken 1 korona. Használati utasitással hozzávaló csontészköz 20 fillér utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése mellett bérmentve. Kizárólag kapható Budapesten: Leichter Lipót borbélynál, VI., Laudon-utca 3. 25 doboznál megfelő árengedmény.

Szabadalmakat
kieszközöl és értékesit
PATAKY H. és W.
utóda
dr. Wirkmann József
hites szabadalmi ügyvivő
Erzsébet-körut 42.
Fölvilágositás és prospektus ingyen

Butor
csak jó minőségü.
Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal szék, iróasztal, könyvszekrény, uri fotelek, ottomán, szalongarnitura, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI., Gyár-utca 25. szám**
Steinberger Manó
butoriparosnál.

Szépirási tanfolyam.
Lelkiismeretes tanitásom, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és keresk. iskolánál alkalmazott és kitünőnek bizonyult módszerem alapján akármilyen rossz irással biró, feltünő szép és folyékony irást sajátithat el magának. A tanfolyam kezdete mindennap. Értekezés órák: 10—1-ig és 5—8-ig Adller J, szépir tan. Esti tanfolyam: 8—9-ig. Andrássy-utn 24. III. em. 8. 10308

Butor!
Saját készitményü diványok, ottománok, szalongarniturák, affrik- és lószőrmatraczok valamint sodronyágybetétek, ebédlő- és hálószobabutorok, ingaórák, szekrények, ágyak, függőlámpák és konyhaberendezések, jó, szolid kivitelben, **előnyös részletfizetésre** is jutányos árban kaphatók. Tisztviselők, papok, katonatisztek, tanitók és jegyzők kedvezményményben részesülnek
Náthán Ignácz
butorfőraktára Budapest, **VII., Erzsébet-körut 23.**

Fogak
2 frttól, a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani,
szájpadlás nélkül is.
Foghuzás fájdalom nélkül. — Igen tartós fogtömés. Fogkoronák gyökerekre illesztetnek. — Fogorvos
Dr. Neufeld, Kossuth Lajos-u. 14.
Vasár- és ünnepnapokon délután 4-ig.

Butorok
hitelre
helyben és vidékre olcsón és nagyon kényelmes beosztás mellett minden hitelképes személy kaphat,
Gömöri Sándor
butorraktárában,
IV., Váci-utca 18. sz., I. em.
Árjegyzék 50 fillér beküldése mellett bérmentve.

A cigány jósnő.
A kártyahuzás és a kártyavetés müvészete. Negyedik bővitett kiadás. Ára 1 kor. Kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésében (Budapest, Andrássy-ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

BUTOROK
úgy készpénzért, mint
részletfizetésre
a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig
legjutányosabban
Ehrentreu és Fuchs
testvéreknél,
BUDAPEST,
VI., Teréz-körut 8.
Andrássy-ut közelében.
Képes árjegyzék ingyen.

MOST JELENT MEG:
Egy gazdátlan csónak története.
REGÉNY
Irta: MOLNÁR FERENC
KAPHATÓ A
„BUDAPESTI NAPLÓ"
kiadóhivatalában.
Ára 2 korona.

BUTOR
készpénzért vagy
részletfizetésre
legolcsóbban
FUCHS BÓDOG-nál
BUDAPEST, József-körut 26.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A ki
lakást keres
vagy kiadó
lakása
van

A ki
személyzetet
keres vagy
hely nélkül
van.

A ki
valamit venni
vagy eladni
akar
stb. stb.

a legjobb eredményt érheti el a

„BudapestiNapló"

apróhirdetései

utján.

Föhirdetés-felvétel
a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában

VIII. József-körut 18.

Legolcsóbb árak!

Legjobb eredmény.

Én Csillag Anna!

185 cm- h. óriás Loreley-hajammal, melyet az általam föltalált kenőcscsel 14 havi használat után kaptam. Ezen kenőcs az egyedüli szer, mely hajhullás ellen, a növesztés előmozditására s a hajtalaj erősitésére alkalmasnak találtatott. Uraknál szép teli szakálnövést s más rövid használat ugy a haj, mint szakálnak természetes fényt és sürüséget kölcsönöz s a gyors őszüléstől legmagasabb korig megóvja.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Szétküldés naponta a pénz előleges beküldése vagy utánvétel mellett az egész világba a gyárból, a hova a rendelések cimzendők.

Csillag Anna
BÉCS: I. Seilergasse 5.
BERLIN: Friedrichstrasse 56.

T. Csillag Anna urnőnek! Sziveskedjen 6 tégelyt elismert hajnövesztő kenőcséből küldeni utánvéttel alanti cimemre:
Gavriani-Auersperg grófné
Schloss Gleichenberg-Graz.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem cimemre ismét 2 tégelyt kitünő hajnövesztő kenőcséből pestautánvéttel küldeni.
Baumgarten Emil
Steyer.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem cimemre egy tégelyt kitünő kenőcséből küldeni.
Lovag Liebig Lajos
Reichenberg.

Tek. Csillag Anna urnőnek
A észemre szállitott kenőcs kitünő szolgálatot tett s örömömre szolgál, hogy oly rövid használat után már annak előnyös hatásáról értesithetem. Végül megjegyzem, hogy minden barátomnak és ismerősömnek szivesen ajánlom.
Sandrock Adél
szinésznő.

T. c.
Tisztelettel kérem nekem egy tégelyt kitünő hajkenőcséből postautánvéttel küldeni.
Gróf Starhemberg Guidó,
Küpösd.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem nekem kiváló kenőcséből 3 tégelyt küldeni.
Ebensteisi Girardi Jakab
Trieszt.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérek egy tégely Csillag-féle hajkenőcsöt, mint már volt cimemre postautánvétel küldeni.
Hohenlohe hercegnő,
szül. Salmhgnő, Alt-Aussee

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem 2 tégelyt kitünő kenőcséből postafordultával cimemre küldeni.
Reindorfi Schweng L.-né,
cs. és kapitány neje, Prága.

T. Csillag Anna urnőnek! Hirneves kenőcsből kér még egy tégelyt.
Gróf Courey Félix
Bécs.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.